

د سترې منصورې

قرباني رومبي تلين!!

د شهيد امير المؤمنين
ملا اختر محمد (منصور) رَحْمَةُ اللَّهِ ژوندليك

شهيد منصور
د افغان مقاومت نوښتگره څېره

امير المؤمنين ملا اختر محمد (منصور)
د محراب، سنگر او دفتر نوښتگر نابغه

شهيد امير المؤمنين د خپل ولس په غم کې

حاوي شخصيت...

کاشکې ما ليدلي نه وای ستا نازونه!

دسرلاري او سرلوري شهيد امير المؤمنين رَحْمَةُ اللَّهِ
د قيادي شخصيت په اړه څو ټکي....

بشهادت منصور رحمه الله،
د امارت او ملت لپاره څه وکړل ۱۹۰۰

د اسلامي امارت په تېره دوره کې
د شهيد امير المؤمنين مقام او خدمتونه

د سنگر او د دفتر طالب ته يو څو سپارښتنې

تحرک

څوارلسم کال، څلورمه، پرلپسې ۹۹يمه گڼه،
۱۳۹۶ل شعبان المعظم ۱۴۳۸هـ، می ۲۰۱۷م

د شجاعت، تقوا او خواخوږۍ
دنگ منار شهيد
سرلوي محمد داود جلاليت (رحمه الله)

دشمال نوميالي اتل
شهيد مولوي لعل محمد محمدي
جهادي او تاريخي پس منظر

ترمپ به د کابل په ملاتړ څه ترلاسه کړي؟

په رياستي نظام کې د ترکې راتلونکي

لړليك

مخ	عنوان	گڼه
۱	..... سر مقاله	۱
۲	..... د شهيد امير المؤمنين ژوند ليک	۲
۱۳	..... شهيد امير المؤمنين د خپل ولس په غم کې	۳
۱۶	..... شهيد منصور د افغان مقاومت نوښتگره څېره	۴
۱۸	..... امير المؤمنين د محراب، سنګر او دفتر نوښتګره	۵
۲۰	..... شهيد منصور د امارت او ملت لپاره څه وکړل؟	۶
۲۲	..... حاوي شخصيت	۷
۲۵	..... د سرلاري او سرلوي شهيد منصور صاحب دقيادي	۸
۳۰	..... کاشکې ما ليدلي نه وای ستا نازونه	۹
۳۶	..... کلکڅونه	۱۰
۳۸	..... مجاهدينو له عمري عملياتو څه تر لاسه کړل؟	۱۱
۴۱	..... د شهيد پلار ته ډالۍ	۱۲
۴۲	..... د خوګيانو له کلشنه رژيدلي کلاب	۱۳
۴۴	..... آفرين بريتو عسکره ! زما ځواب دې راکړ!	۱۴
۴۵	..... زه او سخت دريځي	۱۵
۴۶	..... غفور پيروز او په هيواد کې د معاصر اعتزال پديد	۱۶
۴۸	..... په رياستي نظام کې د ترکيې راتلونکي	۱۷
۵۳	..... مونږ او تکلف	۱۸
۵۵	..... د شهيد امير المؤمنين مقام او خدمتونه	۱۹
۵۷	..... د حکمتيار او طالب سوال او ځواب	۲۰
۵۹	..... د بنديانو اعدام اهداف څه دي؟	۲۱
۶۰	..... طالبان توکي نه کوي	۲۲
۶۱	..... د روژې حکمت او فلسفه	۲۳
۶۳	..... تقوا او روژه	۲۴
۶۴	..... دشجاعت، تقوا او سياست دنگ منار شهيد مولوي داود	۲۵
۶۷	..... د شهيد مولوي لعل محمد محمدي جهادي او تاريخي	۲۶
۶۸	..... قاضي شفيع الدين حارث	۲۷
۶۹	..... د شمالي کوريا نوې توغندويي ازموينه به څه پايي	۲۸
۷۲	..... د سنګر او دفتر طالب ته يوڅو سپارښتنې	۲۹
۷۴	..... شهيد منصور د څو بعدي شخصيت په توګه	۳۰
۷۶	..... د اردو عسکر ته !	۳۱

محرک

څوارلسم کال، درېيمه، پرلپسې ۹۸مه گڼه، حوت ۱۳۹۵ل،
جمادی الثانيه ۱۴۳۸هـ، مارچ ۲۰۱۷م

امتياز:

دا امتياز خاوند: دافغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کميسيون

مسؤل مدير: عبيد تنوير

ليکوال بلاوی: ډاکټر صابر، حميد، جميل مېرني
او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان: ۲۴۰ ګلدارې
امريکا: ۶۰ ډالره
اروپا: ۶۰ يورو
يوه گڼه: ۱۵ افغانۍ
۲۵ ګلدارې

يادونه

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې دپاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه دليکوال
خپل نظر دی.

تخنيکي چارې: تخنيکي څانګه

پتې:

sarak_111@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د سترې منصورې قربانۍ رومي تليين!!

تير ۱۴۳۷ کال دشعبان المعظم دمیاشتې ۱۵ نیټه چې د ۲۰۱۶ کال دمۍ میاشتې له ۲۱ نیټې سره برابره وه امریکایي وحشیانو په خپل یوه بزدلانه او مکار برید کې داسلامي امت لوی محسن اودافغانستان داسلامي امارت زعيم امیرالمومنین (ملاخترمحمدمنصور) نورالله مرقده دافغانستان اوپاکستان په یوې سرحدی سیمه کې ددرون هدف وگرځاوه اوشهیديې کړ. (انالله واناالیه راجعون)

شهید منصور رحمه الله د عمري مدرسې هغه با وفا شاگرد و چې د اسلام د دفاع په لاره کې یې د خپل مجاهد رهبر امیر المؤمنین ملامحمد عمر (مجاهد) طرز العمل تعقیب کړیوه لحظه یې هم داسلام اوهیواد په سرنوړه معاملي ته چمتو او تیار نشو، دزبرخواکې امریکا اوگوډاګیانو ټول فشارونه او ظلمونه یې هیڅ وبلل، چې بالاخره سترې قربانۍ اودسرنذراني ته آماده شوخوداسلام ددښمنانو فرمایشونواوګواښونو ته یې غاړه کړه نکره. مبالغه به نه وي که شهید منصور رحمه الله د جهاد، دعوت او مبارزې د لارې د یوه نوي فکري مکتب خلاق مؤسس وبولو، ځکه نوموړي د امریکا په مشرۍ له ټوله صلیبي نړۍ سره په تش لاس داسې ډول مقابله وکړه چې هم یې د هغوي په نړیواله سطحه پوځی غرور تر پښو لاندې کړ هم خپلو جهادي آرمانونو ته متعهد پاتې شو، او هم یې جهادي صف له هرډول تفرق او تشتت څخه محفوظ وژغوره اوهم یې سیاست اودپلوماسۍ په میدان کې داسلامي امارت نوم اومقام لوړاوبواقاره وساته.

شهید منصور رحمه الله یو فعال جهادي رهبر او داسلامي امت په درد یو دردمن باعظمته شخصیت و چې شپه او ورځ یې په ځان یوه کړې او خپله آرامي یې د نورو نا آرامه انسانانو د آرامولو لپاره نذرانه کړې وه.

اسلامي امارت له خپل دې مجاهد رهبر سره د وفاداري په غرض او د هغه له جهادي آرمانونو سره د ژمنتیا په خاطر د نوموړي د جهادي لارې د تعقیب هوډ کړی دی.

د روان هجري لمريز کال د ثور د میاشتې په ۸ د جمعي په ورځ اسلامي امارت په افغانستان کې د یرغلګرو امریکایانو او د هغوی د داخلي ګوډاګیانو په خلاف منصورې عملیات اعلان کړل.

اسلامي امارت هرکال د ژمي په تیریدو او نوي کال په را بریدو سره د بهرنیو یرغلګرو او دهغوی د ملاتړو په خلاف جهادي عملیات اعلانوي. سرکال یې نوي عملیات تیمنا د منصورې عملیاتو په نوم اعلان کړل.

دا یو جهادي اوغوره تصادف دی چې تیرکال د جهادي عملیاتو لپاره عمري او سرکال د هغوئ په تعقیب ورته منصورې نوم غوره کړای شو، د (عمر) په تعقیب (منصور) هغه څوک و چې داسلامي امت په جهادي تاریخ کې یې د شهامت، غیرت، وفا او صداقت نوی باب پرانیستلی دی.

په لومړي قدم کې یې د همدې جهادي تعهد د دوام او استمرار لپاره دهغه په نوم د صلیبي یرغلګرو په خلاف (منصورې) عملیات اعلان کړل.

په دې عملیاتو کې که مجاهدین هرڅومره فتوحات تر سره کوي او که په هرڅومره ساحه داسلامي امارت حاکمیت ټینګوي د همدې ټولو جهادي کارنامو او فتوحاتو نسبت به شهید رهبر امیر المؤمنین ملا اخترمحمد منصور ته کیږي.

منصورې عملیات به که خدای کول د شهید رهبر دشهادت درومي تليين په نسبت او برکت به د تل پاتې کارنامو په افتفا د بریالیتوب منزل ته رسیږي، د دې عملیاتو په ترڅ کې به یرغلګر متجاوزین د خپلو شومو اعمالو په سزارسیږي، او مجاهدین به د خپلو وینو د نذراني په قیمت د خپلواکۍ، آزادۍ او سوکالۍ درشل ته ورنیږدي کیږي.

ان شاء الله منصورې عملیات به په افغانستان کې د صلیبي یرغلګرو په خلاف د مجاهدینو د جهادي بریا ښکاره مظهر وي چې د هغوي لپاره به د آزادي لیکې ترسیموي او دوی ته به د جهادي محتوم بري د رارسیدو زیری ورکوي. منصورې عملیات به لکه د شهید منصور کارنامي په حتمي ډول بریمن تحقق پیدا کوي، او دښمن ته به په پوځي، سیاسي او تبلیغاتي لحاظ ماتې ورکوي.

ان شاء الله ..وما ذالک علی الله بعزیز

د شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد (منصور) رَحْمَةُ اللَّهِ ژوندليک

(ترتیب: د فرهنگي کميسيون د تاريخ څانګه)

د دغو بابصيرته شخصيتونو او د عمري مدرسي د متانت لرونکو شاگردانو له جملې څخه يو هم د اسلامي امارت دوهم ټاکل شوی زعيم شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد (منصور) تقبله الله و چې په عملي ډول يې د اسلامي امارت د قيادت چاري د عاليقدر امير المؤمنين په حيات کې پيل کړې او د هغه د وفات تر اعلان وروسته د اسلامي امارت د اهل الحل والعقد معتبرو اشخاصو، علماء کرامو، جهادي مخورو او نورو ملي شخصيتونو لخوا د اسلامي امارت د نوي زعيم په حيث وټاکل شو او بيا يې د شهادت تر شيبې په پوره ايمانداري، متانت او ميرانه ددغه ستر کاروان د رهبرۍ درنه وظيفه ترسره کړه.

په لاندې کرښو کې د نوموړي ژوند او کارنامو ته لنډه کتنه کوو هيله ده چې راسره ويي لولي.

زوکړه يې

شهيد ملا اختر محمد منصورد الحاج محمدجان زوی، په ۱۳۴۷هـ ش - ۱۹۶۸م کال د کندهار ولايت د ميوند ولسوالۍ په بند تيمور کلي کي زيږيدلی دی.

داچې د نوموړي کورنۍ د خپلې سيمې په کچه يوه متدينه او علم دوسته کورنۍ او جناب والد صاحب يې يو علم خوښوونکی شخصيت و، نو د جناب منصور صاحب د سالمې

د افغانستان اسلامي امارت چې په معاصر دور کې په نړيواله کچه د کفر او استبداد پر خلاف د جهاد او مبارزې يو مستحکم سنگر بلل کيږي تاسيسي- قاندين يې الله الحمد په موهوبوي شکل د رهبري او مشرتابه له فوق العاده صلاحيتونو او مهارتونو څخه برخمن وي.

خپله د افغانستان د اسلامي امارت مؤسس مرحوم ملا محمد عمر (مجاهد) رحمه الله د قيادي صلاحيتونو يوه ژوندي مجموعه وه. نوموړي وکړای شول د نړيوال کفر سره د مقابلې په ډگر کې د مسلمانانو د قيادت او رهبري صلاحيتونه په عملي ډول ځينو هغو مجاهدينوته تلقين کړي چې له ده سره په دې لاره کې د الله تعالی د نظام د حاکميت لپاره ملگري ول.

د نوموړي په قيادت کې عمري جهادي مدرسي ډير داسې اشخاص تربيه او روزلي چې هر يو يې د مسلمانانو د قيادت او د عصر- په تر ټولو حساسو شرائطو کې د جهادي قيادت پوره وړتيا او صلاحيت لري.

په فکري او جهادي نهضتونو کې هسې- هم تر شخصياتو زيات محوري رول د مذهبي اساساتو وي، هلته هرڅه د جهادي افکري انگيزې له مخې تنظيم وي. قرآني ارشادات او د رسول اکرم صلی الله عليه وسلم او خلفاء راشدينو کارنامي د نهضت د لارويانو اساسي تگلاره وي.

روزنې لپاره يې هغه ته لومړنی انتخاب د ديني زده کړو ترلاسه کول و.

زده کړې يې :

شهيد منصور صاحب په اوه کلنۍ کې د خپل والد صاحب په لارښوونه د خپلې سيمې ابتدايي مکتب او دخپل کلي مسجد کې د ديني زدکړو شعبي ته شامل کړای شو، داچې پر نوموړي باندې له ماشومتوب څخه د پوهې، ذکاوت او بصيرت علامې ښکاره وې نو د خپل پلار ترڅنگ د استادانو لخوا هم تر خاصې روزنې او پالنې لاندې ونيول شو.

څرنگه چې د نوموړي کورنۍ د هجرت په مهال د بلوچستان اړوند په گردې ځنگل کمپ کې اوسيده نو ديني زده کړې يې څه موده همدلته او بيا د پنج پای په سيمه کې ترسره کړې. له هغه وروسته کوټې ښار ته لاړ څه وخت په کوټه او وروسته يې د عبدالله خان کراس په سيمه کې په يوه مدرسه کې ديني کتابونه ولوستل. وروسته نوموړی د ديني علومو په تلاش پيښور ته لاړ او هلته يې په کچه گرۍ او نورو سيمو کې ديني درسونه وويل او وړه دوره يې د پيښور د جلوزو په کمپ کې ولوسته.

هغه مهال چې نوموړی په ديني زده کړو بوخت و د افغانستان سياسي واک د کمونستانو لاس ته ولويد او افغان مجاهد ولس د هغوی پر خلاف اسلامي پاڅون وکړ.

جهاد او سياسي مبارزه يې :

په کال ۱۹۷۸م کې په افغانستان باندې د شوروي اشغالگرو تر تيري وروسته افغان مجاهد ولس د هغوی پر خلاف اسلامي مقاومت پيل کړ. جناب منصور صاحب چې هغه مهال اتلس کلن و د يوه تکړه او باشهامته ځوان په توگه د يوه غيرتي مجاهد په حيث يې په شعوري ډول له خپل دين او هيواد څخه د دفاع په غرض د يرغلگرو شورويانو او داخلي کمونستانو په خلاف د وسله وال جهاد لاره ونيوله. نوموړی به د کال په اوږدو کې کله په ديني درسونو بوخت و او چې سبقونه به خلاص شول نو به يې د جهادي جبهو پر خوا مخه کړه.

نوموړی په کال ۱۹۸۵ م کې د جهادي فعاليت لپاره د کندهار ولايت د مشهور جهادي قومندان شهيد قاري عزيزالله جبهه دخپل جهادي سنگر په حيث غوره او د پنجوايي ولسوالۍ په پاشمول سيمه کې يې د افغانستان په کچه د مشهور جهادي شخصيت الحاج ملامحمد حسن اخندڅوک چي داسلامي امارت په واکمنۍ کې درياست الوزرا مرستيال و تر سرپرستي لاندې د شوروي اشغالگرو او داخلي کمونستانو پر خلاف جهادي فعاليت ته دوام ورکړ، د شهيدقاري عزيزالله جبهه د جهادي شخصيت مرحوم مولوي محمدنبي محمدي د حرکت انقلاب اسلامي په تنظيم پوري ملحق وه چي دقاري صاحب تر شهادت وروسته يې دقومندان ملا حاجي محمد اخند په مشرۍ د جهادي شخصيت مولوي محمد يونس خالص په اسلامي حزب کې رسميت ترلاسه کړ.

محترم منصور صاحب په کندهار کې د شوروي اشغالگرو او د هغوی د داخلي ملاتړو پر خلاف په ډيرو پوځي عملياتو کې فعاله برخه لرلې او يو ځلې په کال ۱۹۸۷ م کې دکندهارولايت د ژړۍ ولسوالۍ دسنځري په سيمه کې دروسانو په يوه ستراتيژيک مرکز باندې دمخامخ عملياتو په ترڅ کې په داسي ډول زخمي شو چي بدن يې ديارلس ځايه خوړ و خو الله تعالی ورته شفاورکړه، دوهم ځل بيا د۱۹۹۷ م کال دمی په مياشت کي داسلامي امارت په واکمني کې د مزار شريف په هوايي ډگر کې زخمي شو او په هغه زخمي حالت کې د مخالفينو لخوا اسير هم شو.

د طالبانو په اسلامي تحريک کې يې تأسيسي رول

په کال ۱۹۹۲ م په افغانستان کې د کمونستي نظام تر سقوط او د اخلي جگړو پيليدو وروسته جناب منصور صاحب د خپلې جبهې د نورو مخلصو مجاهدينو په څير وسله پر ځمکه کيښودله او د واک پر سر دپيل کړل شوي ناروا جگړې په تداوم کې يې د هيچا پلوي و نه کړه.

منصور صاحب چې دا مهال يو نوم وتی مجاهد او د مجاهدينو په منځ کې له ښه شهرت نه برخمن و د يادې سيمې د نورو جهادي شخصيتونو او نظامي قومندانانو لکه مرحوم

ملا محمد رباني، شهيد ملا محمد آخند، او شهيد ملا بورجان په خير د خپل عادي ژوند په غوره كولو سره له هر ډول تنظيمي فعاليتونو څخه لاس په سر او په ځينو علمي او تربويي فعاليتونو مصروف شو.

په كال ۱۴۱۵ هجري قمري كال كې چې د امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد لخوا د طالبانو اسلامي تحريك تاسيس شو ملا اختر محمد منصور صاحب دغه مهال په پيښور كې د چراپ په محمديه مدرسه كې په ديني زده كړو بوخت و او ورسره د جنوب غرب حوزې نور هم ډير طالبان ملگري همدرسه وو. كله چې دوى له راډيوگانو د طالبانو د تحريك د تاسيس خبره واورېده نو تر خپل منځ يې مشوره وكړه چې ددې نوي تحريك د حقيقت معلومولو لپاره بايد څو كسان كندهار ته وليږي. دوى خپله دوه ملگري ملا محمد قاسم اخند او ملا عبدالسلام محبوب كندهار ته راوليږل. هغوى د اسلامي تحريك له مشر- او چارواكو سره وليدل او له پوره اطمينان او قناعت وروسته يې خپلو د مدرسې ملگرو ته حال راوړ چې دا واقعا د طالبانو او مجاهدينو تحريك دى. له دې سره ملا اختر محمد منصور او نور ملگري يې را روان شول، په كومه شپه چې دوى بولدك ته راورسېدل طالبانو دتخته پول سيمه نيولې وه او د كندهار پر خوا روان ول.

په بولدك ملا اختر محمد منصور او ورسره ملگرو طالبانو خپل منځي غونډه وكړه تر څو خپل مشر وټاكي په دې طالبانو كې ډير داسې كسان و چې وروسته په اسلامي امارت كې يې ستر ستر خدمتونه وكړل لكه د نظامي كميسيون اوسنى مشر- صدر محمد ابراهيم، د هلمند ولايت برحال والي ملا عبدالمنان اخند، د كندهار د هوايي ډگر پخوانى مسؤل ملا محمد قاسم اخند، د شينډنډ د ميدان پخوانى مسؤل ملا عبدالسلام محبوب، د هلمند پخوانى والي ملا محمد نعيم اخند، د زابل پخوانى والي مولوي مطيع الله صاحب، شهيد مولوي احمد جان او نور ډير مجاهدين او مسؤلين. له سلا مشورو وروسته دوى د خپلو ملگرو له منځه ملا اختر محمد منصور صاحب د خپل مشر- په

حيث انتخاب كړ او بيا دوى ټولو د هغه تر مشرۍ لاندې په اسلامي تحريك كې شموليت وكړ او خدمت يې پيل كړ. نوموړي د اسلامي امارت د واكمنۍ په مهال لاندې وظائف او مسؤليتونه ترسره كړل.

۱- د كندهار ښار له نيولو وروسته نوموړى د كندهار د هوايي ډگر د مسؤل په حيث وټاكل شو.

۲- د طالبانو په لاس د كندهار ولايت تر نيول كيدو وروسته په كندهار كې د هوايي ځواكونو او هوايي مدافعي مسؤليت ورته وسپارل شو.

۳- په كال ۱۹۹۶م كې د پلازمينې كابل تر نيولو وروسته د هوايي چلند او سياحت وزير وټاكل شو.

۴- له وزارت سره هم مهاله د مرحوم امير المومنين د ځانگړي هدايت او حكم پر اساس د دفاع وزارت مربوط د هوايي مدافعي عمومي قومندانى مسؤليت هم ورته وسپارل شو. د افغانستان د هوايي چلند او توريزم وزارت په ساحه كې يې يو زيات شمير عمراني او رغنيز فعاليتونه تر سره كړي چې په مختصر ډول يې د ځينو تذكر كوو:

هغه مهال چې كابل ښار د اسلامي امارت تر ولكې لاندې راغى په دې ښار كې د هوانوردې وزارت تاسيسات او مربوط ملكيتونه د داخلي جگړو له كبله سخت متضرر شوي ول. دا هغه مهال و چې اسلامي امارت له سختو اقتصادي ستونزو او نړيوالو محدوديتونو سره مخ و خو منصور صاحب په هماغو نامناسبو اقتصادي شرايطو كې لومړى د كابل بين المللي هوايي ډگر او د هغه اړوند تاسيسات ټول له سره ورغول او بيا يې آريانا افغان نړيواله هوايي كرنښه د كورنيو او بهرنيو الوتنو لپاره په نړيوال سټنډرډ برابرېه مجهزه كړه.

د هغه په تعقيب د كندهار، هرات، ننگرهار، مزار شريف او كندز ولايت هوايي ډگرونه د هر ډول ملكي او پوځي الوتنو لپاره اماده او په پرمختلليو وسائلو مجهز كړل. دغه راز يې د افغانستان په دننه كې د شپې او ورځې لپاره د داخلي الوتنو سهولت برابر او له كلونو څخه وروسته يې په لومړى ځل په

زرگونو افغاني حاجيانوته د اريانا افغان هوايي كرنسې له لاري حج ته د تللو زمينه مساعده كړه.

محترم ملا اختر محمد منصور چې د اسلامي امارت د ټولې واكمنۍ پرمهال د هوايي چلند وزير و د خپل وزارت پرمهال يې دافغانستان د ملكي هوايي چلند وزارت داحياء او پرمخ بيولو په لاره كې ډيرې هلې ځلې وكړي چې غواړو د مشر نمونه خروار په توگه يې دلته مختصر يادښت وكړو.

جناب منصور صاحب دملكي هوايي چلند د بنسټ رهنمايي اودنړۍ دنورو هيوادونود ترانزيت پروازونوچي دافغانستان له فضا نه تيريدل په خاطر د(ويست دستگاه) دافغانستان په بين المللي مشهوروهوايي ډگرونو لكه كابل، كندهار، ننگرهار، مزاراوهرات كي ځاى پر ځاى كړه چي اوس يې هم ليدونكي شاهدان دي، اوهغه مهال يې په ميليونونو امريكايي ډالر دبهرنيو الوتكو له تيريدو نه دټكس په ډول دافغانستان بوديچي ته را تلل چي تر اوسه دوام لري. د هغه مهال د افغانستان د هوانوردۍ وزارت اوهوايي مدافعي د يوه راپور له مخې د منصور صاحب د وزارت پرمهال خوا و شا ۴۴ بيلابيلې ترانسپورتي الوتكې او جنگي چورلكې چې د جگړو پرمهال زيانمنې شوې او له الوتنې لويدلې وې له سره ترميم او په ملكي هوايي چلند او هوايي ځواك كې د استفادي وړوگرځولې چې لنډ تفصيل يې په لاندې ډول دى .

— هغه ۴۴ مختلف النوع الوتكې چې د منصور صاحب د وزارت پرمهال له سره ترميم او رغول شوي عبارت دي:

ترانسپورتي الوتكې:

درى اين ۱۲ - څلور اين ۳۲ - دوه اين ۲۶

جنگي الوتكې

اته جيت ميگ ۲۱ - درى جيت سو ۴۲۰ - پنځه جيت

سو ۲۲

هليكوپتر:

شپږ مى ۸ - اته مى ۳۵ - پنځه ايل ۳۹

له دې علاوه د ملكي ترانسپورت اړوند يوه روسي ساخته ۴۱ ډوله او يوه اين ۲۴ او د اريانا افغان هوايي شركت امريكايي بوينگ الوتكې هم په خپل وخت كې په بهرنيو هيوادونو كي ترميم اود استفادي وړ وگرځيدې. دغه راز يې ډروسې ساخته ترانسپورتي الوتكي په ازادبازار كې خريداري او د افغانستان هوايي خدماتو ته وسپارلي .

په دې يوشمير ترميم شويو او خريداري شويو الوتكو سربيره هغه مهال افغانستان نورې هم په لسگونو روغې جنگي، ترانسپورتي الوتكې او چورلكې درلودې چې د يوه بشپړ هوايي ځواك رول يې درلود او د فعاليت ښه بيلگه يې په كندز او ځينو نورو لري پرتو سيمو كې دمجاهدينو دمحاصره ځواكونو او مختلفو لري پرتو مقدماتو جبهو او جنگي خطونو ته دوام داره اكمال او هوايي مرسته بللای شواوهم دهيواد لويو ښارونو او له هيواده بهرته په منظم ډول دمساfer وړونكو الوتكو الوتنې جاري وې. خو دامريكايانو په يرغل او د هوايي ډگرونو په بمبارولو سره دغه ملي شتمني په يومخيز ډول تبا ه او له منځه ولاړه .

محترم ملا اختر محمد منصور د اسلامي امارت د واكمني په مهال د جنرال مالك د غدارۍ له كبله په شمال كې څه باندي شپږ مياشتي بندي شو خو وروسته د الله تعالى په فضل هغه وخت بيرته ژوندۍ راخلاص شوچي جنرال مالك د جنرال دوستم په بيرته را څرگنديدوسره له فاريابه وتښتيدو اوله بنديخانو څخه يې بنديانو ته د وتلو زمينه مساعده شوه .

د امريكايانو د يرغل په خلاف وسله وال مقاومت په ۲۰۰۱ م كال د اكتوبر په اوومه نيټه په افغانستان باندي د امريكا تر يرغل وروسته محترم منصور صاحب د هغوى په خلاف مسلح جهاد پيل كړ .

د امريكا په ضد د نوموړي د جهاد يو د ياد وړ مرحله د كندهار د هوايي ډگر په شاوخوا كې د امريكايي بمبار په مقابل كې مقاومت او د امريكا له گوداگيانو سره مخامخ جنگونه دي چې اوږده موده يې دوام وكړ. د يادونې وړ ده چې امريكايانو خپل لومړنى يرغل او بمبار هم د كندهار له هوايي ډگر څخه پيل كړ. په لومړي ځل يې د هوايي ډگر په ساحه كې د پيچور

په نوم د مدافع هوايي دستگاه وويستله وروسته يې د مرحوم امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد کور دغه راز د هوايي ډگر رادار، خفاست ليکه او د هوايي ډگر په ساحه کې د شهيد منصور صاحب کور او په خاص ډول دده د اوسيدلو اطاق يې په نښه کړ. خو دا چې هلته څوک موجود نه ول چاته تلفات ونه رسيدل.

وروسته چې د پلازميني کابل په شمول له ډير ولاياتو څخه مجاهدينو عقب نشيني وکړه د کندهار په ولايت کې تر يوې مياشتې پورې بيا هم مقاومت روان و. په دې مهال د گل اغا شيرزي په مشرۍ د امريکا گوداگيانو د ارغسان د پله له خوا مسلسلې حملې کولې او دامريکايي الوتکو بمبار هم روان و منصور او ملگرو يې تر وروستۍ شيبې پورې مقاومت وکړ او بيا بيا يې د دښمن تعرضونه په شا وتمبول.

منصور صاحب دغه مهال چې د امريکايانو سخت بمبار روان و تر هغه وخته چې د اسلامي امارت مشرانو له کندهار ښار څخه د وتلو پريکړه کوله هميشه دميدان په شاوخوا کې اوسيده او د دښمن په خلاف يې مقاومت ته ادامه ورکوله. مولوي مطيع الله صاحب وايي دغه وخت ورته د امريکايانو او گل اغا شيرزي لخوا يو چا خط راوړ چې منصور صاحب ته يې په کې ليکلي وچې: نور راشه تسليم شه، سر به دې په امن وي او کنه زموږ زور نلري او له شکست سره به مخامخ شې. منصور صاحب د دښمن استازي ته وويل چې ورشه ورته ووايه چې څه زور لرئ ټول وکاروئ، زما د تسليمۍ فکر مه کوئ او نه به هم کله تسليم شم. خپل وس کوئ او خپل وس به کوم.

مولوي مطيع الله وايي منصور صاحب د کندهار په دفاعي خط کې تر وروستۍ شيبې د مقاومت اراده درلوده يو وخت ورته يوه ملگري وويل چې له ميدان څخه به مهمات او درنې مرمۍ دريگ او ميوند خواته انتقال کړو. ده ورته وويل چې له هغه ځايه يې بيا نه شو راوړلی تر څو چې يو همدلته به يې مصرفوو.

ملا عزيز الرحمن هم د منصور صاحب اړوند د همدې وخت يوه خاطره ذکر کوي او وايي: په همدې سخت وخت کې چې د افغانستان ډيرې سيمې داسلامي امارت له واکه وتلې وې او يوازې کندهار ښار پاته و او سخت بمبار هم شروع وو يوه ورځ ورسره له ترنک پله تر ښار پورې په موټر کې ملگري وم نو يې همدا مذاکره کوله چې: حالات ډير سخت دي، خو بايد زموږ عزم متزلزل نه کړي، دا د الله تعالی تقدير دی چې کله سړی پاچا وي او کله بيا گدا شي. دا هر څه د بندگانو دازمويلو لپاره کيږي نو موږ بايد خپله عقیده او عزم ونه بايلو او له دين سره خپل تعهد وساتو.

خو کله چې د اسلامي امارت مجاهدينو له کندهار ښار څخه د وتلو پريکړه وکړه منصور صاحب هم په هماغه وروستۍ ورځ له کندهار ښار څخه ووت او د ميوند ولسوالۍ بند تيمور ته لاړ او د امريکايي يرغل په خلاف يې له سره د جهادي مقاومت د تداوم هڅې پيل کړې.

د محترم منصور صاحب په جهادي ژوند کې د امريکا په ضد د جهاد مرحله د ده لپاره له سختو آزمايښتونو او چيلنجونو ډکه دوره وه. دغه وخت نوموړي ته د مرحوم امير المؤمنين لخوا د اسلامي امارت د رهبري شوری پر عضویت سربيره د کندهار ولايت جهادي مسؤليت هم وسپارل شو.

دا مهال د کندهار ولايت د افغانستان د نورو ولايتونو په څير د امريکايانو خلاف جهاد کې يو تکړه، او ماهر جهادي مسؤل ته اړتيا لرله؛ ځکه امريکايانو د ټول جنوب لويديځ زون په سطحه جنګي پلانونه له همدې ولايت څخه د مجاهدينو په خلاف طرح کول او همدا لامل و چې تر هلمند وروسته د ټول زون په کچه په کندهار ولايت کې زيات شمير امريکايي، کانادايي او نور بهرني يرغلگر ځای پرځای او تر بگرام وروسته لويه مرکزي اډه يې هم د کندهار ولايت په هوايي ډگر کې فعاله کړه.

خو منصور صاحب دخپل جهادي بصيرت له مخې په کندهار ولايت کې د ټولو موجودو خارجي يرغلگرو پر خلاف داسې جهادي پلانونه طرح کړل چې د هغوی د وخت مشهور

پوځي جنرالان او نظامي ماهرين يې له مخنيوي او مقابلي څخه عاجز ول.

په کال ۲۰۰۳ م او ۲۰۰۸ م کې د کندهار ولايت د مرکزي محبس د مجاهدينو په لاس دوه ځلې په حيرانوونکې توگه ماتيدل چې له مخې يې په دواړه ځلي مجموعاً تر يونيم زر زيات اسير مجاهدين د دښمن له اسارت څخه راخلاص کړای شول هم د منصور صاحب د مسؤليت په مهال تر سره شول. دغه راز د کندهار ښار ته خيرمه سيمو سربيره په جنوبي او شمالي ولسواليو کې د جهادي قيام پيل او اطرافي سيمو د دښمن له واکه ايستل، په کندهار ښار کې د چريکي ښاري جگړې تداوم، د دښمن په مراکزو د سترو استشهادي عملياتو ترسره کيدل او ډيرې نورې جهادي کارنامې هغه څه دي چې د شهيد منصور صاحب د مسؤليت په مهال يې په کندهار ولايت کې صورت موندلی.

د اسلامي امارت د نائب په توگه

چي کله په ۲۰۰۷ م کال کې د اسلامي امارت پخوانی مرستيال الحاج ملا عبيدالله اخند د پاکستاني حکومت لخوا اسير شونو مرحوم عاليقدر امير المؤمنين رحمه الله، ملا اختر محمد منصور د اسلامي امارت له بل مرستيال محترم ملا برادر اخند سره د اسلامي امارت د دوهم مرستيال په حيث وټاکه او دا هدايت يې هم ورته وکړ چې کندهار ډير مهم دی دهغه ولايت مشرتوب به هم نه پرېږدي او دواړه دندې به پرمخ وړي.

په کال ۲۰۱۰ ميلادي کې هغه مهال چې د اسلامي امارت يو مرستيال الحاج ملا عبيدالله اخند د پاکستاني ځواکونو په اسارت کې شهيد او بل مرستيال يې ملا عبدالغني برادر د امريکايي او پاکستاني مشترکو قواوو لخوا په پاکستان کې اسير کړای شو امير المؤمنين ملا محمد عمر (مجاهد) محترم منصور صاحب د اسلامي امارت د مرستيال او د امارت د ټولو چارو د عمومي مسؤل په توگه وټاکه.

دا هغه مهال و چې د اوباما لخوا افغانستان ته ۳۰۰۰۰ نوي اضافي ځواکونه را ليږل شوي او په افغانستان کې جهادي

مقاومت له سترو ننګونو سره مخ و. ځکه د يرغلګرو تر يولک زيات په تر ټولو پرمخ تلليو وسلو مجهز خارجي ځواکونه د سلگونه زره داخلي پوځيانو ترڅنګ له مجاهدينو سره د هيواد په گوټ گوټ کې په جگړو ښکيل ول.

له يوې خوا د نهايت حساسو امنيتي شرايطو له وجې د مقاومت د پوځي رهبري لپاره د اسلامي امارت امير ملا محمد عمر (مجاهد) راڅرګنديدل ناشونی کار ګڼل کيده له بلې خوا په جهادي جبهه کې د پوځي او اداري قيادت تشه هغه څه ول چې د مقاومت پله يې په بشپړه توگه د دښمن په لور درنوله.

په مجاهدينو باندې پر پوځي فشار سربيره د دښمن لخوا نور سياسي او تبليغاتي فشارونو هم ډير زيات شوي او د مقاومت په سنگرو کې يې ډير شمير جهادي چارواکي په شهادت رسيدلي ول او ګڼ شمير مشران مسئولين اسيران ول.

په دغسې يو حساس وضعيت کې د مرحوم امير المؤمنين ملا محمد عمر (مجاهد) لخوا د صليبي يرغلګرو په وړاندې د مجاهدينو د سمبالښت مسؤليت د محترم منصور صاحب په غاړه ور واچول شو. محترم منصور صاحب عملاً وکړای شول چې د الله تعالی په نصرت او درهبري شوری په مرسته د مقاومت په تر ټولو حساسو شیبو کې هغه په داسې ډول رهبري کړي چې مجاهدين په هيڅ ډول د عملي قيادت تشه احساس نه کړي.

هماغه و چې ۲۰۱۰ م کال په افغانستان کې د صليبي ځواکونو لپاره د هغوی په خپل اعتراف تر ټولو خونړی کال ثابت او مجاهدينو وکړای شول تر بل هروخت په همدې کال کې ډير موثر او کاري گوزارونه پر دښمن ترسره او په ترڅ کې يې خپله د دښمن په اعتراف ۷۷۰ تنه خارجي يرغلګر و وژني.

همدا راز مجاهدينو د منصور صاحب په قيادت کې وکړای شول چې له دښمن نه ډيري پراخي سيمي فتحه او منظمه اسلامي اداره پکې رامنځ ته کړي.

د امير المؤمنين ملا محمد عمر (مجاهد) تر وفات وروسته

د ۱۳۹۲ هجري شمسي کال د ثور د مياشتې په څلورمه نيټه چي کله امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد وفات شو نو

داسلامي امارت د رهبري شوری یو شمیر غړیو، جیدو علماء کرامو، په تیرو دوولسو کلنو کې د مرحوم ملا محمد عمر (مجاهد) د ځانگړي قاصداو د نوموړي دائمي ملگرو کوم چي د وفات تر وخته له نوموړي سره یوځای اوسیدل ټولو له منصور صاحب سره بیعت وکړ او نوموړی یې د اسلامي امارت د امیر په حیث تعین کړ .

دا چې ۲۰۱۳ کال د صلیبي اشغالگرو او له هغو سره مقاومت کوونکو مجاهدینو ترمنځ د مقابلي او زور آزمیو وروستی کال و نو د اسلامي امارت د رهبري شورا مهمو قیادي اعضاوو او یو شمیر شیوخو علماء کرامو دا بریکړه وکړه چې اوس مهال د امریکا په مشرۍ د صلیبي اشغال د زور ازمویلو وروستی شیبې دي او ۲۰۱۴م برخلیک ټاکونکی کال چې اشغال گرو د خپلو ځواکونو د پرشاتگ لپاره د وروستي کال په حیث تعین کړی په مخ کې دی نو د جهادي مصلحت او علماء کرامو د موافقې له مخې به دا غوره وي چې د مرحوم امیرالمؤمنین د وفات خبره دي له همدغو محدودو کسانو پرته بل چاته ښکاره نشي .

هماغه و چې دا اساسي راز په ډیر خارق العاده ډول د خاص جهادي مصلحت پر اساس د ۲۰۱۵ کال د جولای د میاشتې تر ۳۰ نیتې پوري پټ وساتل شو.

د اسلامي امارت د منتخب امیر په توگه

کله چې د ۱۴۳۶ هجري قمري کال د شوال المکرم میاشتې په ۱۴ نېټه چې د ۲۰۱۵ میلادي کال د جولای د میاشتې له ۳۰ نیتې سره سمون خوري د اسلامي امارت د رهبري شوری له لوري د مرحوم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله وفات رسماً اعلان شو.

منصور صاحب د مجاهدینو د لاینه اطمینان په خاطر د رهبري شوری غړو او علماء کرامو ته د خپل برخلیک او د نوي زعیم د ټاکلو په اړه اختیار ورکړ او دا خبره یې ورته وکړه چې تاسو چې کوم شخص د زعیم په حیث غوره کوئ زما پري خوښه او موافقه ده .

هماغه و چې د افغانستان د اسلامي امارت د رهبري شوری اعضاوو، د مشائخو او مخورو علماء کرامو په گډون یوې غونډې چې د اهل الحل و العقد له اعتبار څخه برخمن ول د محترم منصور صاحب له حضور اوموجودیت پرته تر اوږدو بحثونو، مصلحت سنجولو او مشورو وروسته نوموړی د اسلامي امارت د نوي امیر په حیث وټاکه .

د اسلامي امارت د امیر په توگه د محترم ملا اختر محمد (منصور) له ټاکل کیدو سره سم د اسلامي امارت د رهبري شورا غړیو، داسلامي امارت دټولو کمیسیونونو مشرانو د قضاء او محاکمو عمومي مسؤلینو نظامي قومندانانو او د افغانستان د ۳۴ ولایتونو جهادي مسؤلینو، د نظامي کمیسیونونو مشرانو، د هیواد علمي، ملي، جهادي، سیاسي او فرهنګي شخصیتونو او د اسلامي امارت ټولو وسله والو ځواکونو او ملکي چارواکو په یوه غږ د اسلامي امارت له نوي امیر منصور صاحب سره بیعت اعلان کړ. دغو ټولو پوځي او ملکي لوریو او د هیواد ملي شخصیتونو خپل بیعتونه په صوتي او کتابتي بڼه د افغانستان د اسلامي امارت نشراتي څانګې ته ولیږل چې وروسته د هغوی لخوا د اسلامي امارت په مرکزي ویب پاڼې الاماره ویب سایټ کې هم نشر- شول.

د نوي امیر په توگه تقرر یې د شریعت له نظره

علماء کرام او اسلامي سیاست پوهان په اسلام کې د زعیم دانتخاب لپاره تر ټولو سمه او غوره لاره د شوری یا اهل الحل والعقد لخوا څخه ټاکنه بولي د اهل الحل والعقد اطلاق په هغه ټولي کيږي چې په علم، تجربې او هوښیاری لرونکو اشخاصو باندې مشتمل وي او معمولاً د یوې شوری اطلاق ورباندې کیدلی شي.

د خلفاء راشدینو د ټاکل کیدو له بیلابیلو طریقو څخه په عمومي استنباط د شوری له لارې د زعیم ټاکلونه درې مرحلې معلومې شوي دي، چې لومړۍ دترشیح مرحله، دوهمه د انتخاب او دریمه د بیعت مرحله ده.

د شخصیت په اړه یې

د افغانستان د اسلامي امارت دوهم زعيم اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور (د اسلامي امارت په تاسيسي- غړيو کې يو خورا مدبر، مؤثر او مسلط شخصيت گڼل کيدو. نوموړی په موهوبوي شکل د قيادت او رهبرۍ له ځانگړو مشخصاتو څخه برخمن و. تقوى، اخلاص، جهادي بصيرت، سياسي درايست او د کارونو په عملي کولو کې اداري نظم او جرأت يې کاري مشخصات و.

شهيد ملا اختر محمد منصور صاحب د اسلامي امارت د اړونده جهادي فعاليتونو په تعقيب او تنفيذ کې د خپل جهادي رهنما مرحوم ملا محمد عمر (مجاهد) نقش قدم روان و، د جهادي اهدافو تحقق، له خارجي اشغال څخه د هيواد خپلواکي او په هغه کې د شرعي نظام ټينگښت يې د جهاد او مبارزې اساسي هدف و، د (وامرهم شوری بينهم) په اساس په کارونو کې د ملگرو سالمې مشورې په غورسره اوريدل، اهل کار کسانوته مسؤليت سپارل او تر مسؤليت سپارلو وروسته ورباندې پوره اعتماد کول، مسؤل کسانوته تل پر ولس باندې د ترحم او خواخوږي سپارښتنه کول د نوموړي ښکاره مشخصات و.

پر دې خبره يې ډير ترکيز درلود (چې اسلامي امارت د ټولو افغانانو گډ کورده نو همداسي بايد ټول خپل ځان پکې وويني)

د شهيد منصور صاحب د شخصيت په اړه دده نږدې ملگري وايي چې نوموړی متواضع، مخلص او جرأتمن شخصيت و. له بيت المال سره يې احتياط کاوو. ساده ژوند يې خوښ و. د نوموړي ملگری ملا عبدالباقي اخند وايي چې د امارت د واکمنۍ په وخت چې وزير و ليدلی يې دی چې تر ولاياتو پورې به يې د لين په عادي موټرو کې سفر کاوو. نوموړی وايي په شل کلنه ملگرتيا کې يې د منصور صاحب کومه بده خبره او تر څه وينا نه په يادېږي. له خپلو تحت الامر کسانو سره يې د يوه ملگري په حيث چلند کاوو.

ترشيخ يا د مشرۍ لپاره نوماند کيدل به خپله د هغه کس لخوا څخه نه وي څوک چې زعيم ټاکل کيږي ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي:

إنا والله لا نولي هذا العمل أحدا سألنا، أو أحدا حرص عليه (متفق عليه) (اخرجه البخاری (۷۱۴۹) ومسلم (۱۷۳۳))

ژباړه: په والله چې موږ به هغه څوک په دې (د مشرۍ په کار) ونه ټاکو کوم چې خپله يې غواړي او يا يې حرص لري.

نو ترشيخ به د بل چا لخوا يا د يوه تن وي لکه عمر فاروق رضی الله عنه چې د ابوبکر صديق رضی الله عنه لاس ونيو او د زعامت لپاره يې وړاندې کړ او بيا صحابه کرامو د امام په حيث انتخاب کړ او يا به د ډيرو کسانو وي لکه عمر فاروق رضی الله عنه چې له شهادت وړاندې څو صحابه د خلافت لپاره ونومول او د هغو له منځه حضرت عثمان رضی الله عنه وټاکل شو.

ملا اختر محمد منصور صاحب هيڅکله ځان په خپله د مشرۍ لپاره نه دی نوماند کړی، بلکې نوموړی په لومړنۍ غونډه کې هم د مشرۍ لپاره د يوازیني کانديد په حيث د شورا لخوا نوماند شو او په دوهمه غونډه کې يې هم صراحتاً شوری ته وويل چې زه د مشرۍ غوښتونکی نه یم بلکې د يوه مأمور په حيث خدمت مې زړه غواړي، خو شوری نوموړی د زعامت د يوازیني وړ کس په حيث نوماند کړ، وروسته له اوږدو بحثونو نوموړی د همدې شوری لخوا چې په علماء کرامو، شيوخو او د اسلامي امارت د رهبري شوری په غړو مشتمله وه چې ټول د علم او جهادي تجربې خاوندان دي لخوا د زعيم په حيث انتخاب او ورپسې لومړی د شوری غړو ورسره بيعت وکړ او وروسته نورو مسئولينو او عامو مجاهدينو او مؤمنينو ورسره بيعت لړۍ پيل کړه.

په دې توگه ویلی شو چې د نوموړي انتخاب په بشپړه شرعي طريقه ترسره شو چې له همدې امله د هيواد له ساره او اوږده څخه په نورو لکونو انسانانو سربيره سلگونو د قرآن او احاديثو مشائخو د نوموړي زعامت قبول کړ، شرعي يې وباله او بيعتونه يې ورسره وکړل.

ملا نور احمد اغا چې د منصور صاحب له نږدې کسانو څخه و وايي چې منصور صاحب ډير متوکل سړی و او سره له دې چې ډير خطرات ورته متوجه نوموړی به هميشه پيدا کيدلای شوای. دده په خبره د معاونيت او امارت په ټوله موده کې يوازې دوه ورځې داسې شوي چې له مجاهدينو سره د منصور صاحب رابطه پرې شوي وي او د احتياط په خاطر يې ځان غائب کړی وي. نور به هر وخت د ځانگړو استازو په توسط له ده سره د مجاهدينو رابطه کيدلای شوای او لازم هدايات يې ورکولای شوای.

د شهيد منصور صاحب زوی ملافتح الله وايي چې منصور صاحب ورته هميشه په علم او استعداد لوړولو باندې تاکيد کاوو او ويل به يې چې د ښه خدمت لپاره لومړی ښه استعداد ضرور دی او د هر ديني خدمت لپاره د علم زده کړه شرط بلل کيږي. نوموړی وايي چې منصور صاحب له شهادت نه يوه نيمه مياشت مخکې يوه ورځ وويل چې د ژوند تر ټولو ستر ارمان مې پاک او مخلصانه شهادت دی.

فکري او مذهبي ليد لوری يې

محترم ملا اختر محمد منصور په مذهبي لحاظ د اهل سنت والجماعت پلوی او د امام اعظم ابوحنيفه رحمه الله د مذهب مقلد و. د وخت او زمان د سياسي جرياناتو په نزاکت ښه بلد و.

له نوموړي سره د مخامخ کيدو پرمهال سړي د ده سنجيده گي، وقار او متانت ښه درک کولای شوای، سادگي او بي تکلفي يې د ژوند ځانگړې مشخصه وه.

د رسول اکرم صلی الله عليه وسلم او خلفاء راشدينو د سيرت له مطالعې سره يې خاصه دلچسپي درلوده، هميشه يې له خپلو ټولو جهادي او اداري بوختياوو سره سره رسنۍ په ډير دقت تعقيبولې، جهادي ليکوالانو او د امارت فرهنگي اونشرياتي کارکوونکو ته يې د هغوي په نشراتي فعاليتونو کې خاصې مشوري او ځانگړې توصيې ورکولې.

شهادت يې

بالاخره د حق د لارې دغه مخلص او فداکار مجاهد چې د اسلامي امارت د زعيم په حيث د ټاکل کيدو يې لا کال نه و پوره شوی د امريکا د بي پيلوټه الوتکې په بريد کې د شهادت لوړ مقام ته ورسيد چې د نوموړي د شهادت او نوي زعيم د ټاکل کيدو اعلان د اسلامي امارت لخوا په لاندې اعلاميه سره وشو.

د اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور د شهادت او نوي أمير د ټاکنې په اړه د اسلامي امارت د رهبري شوری اعلاميه

الحمد لله الذي بیده ملکوت کل شيء وإليه ترجعون. وإذا قضی- أمراً فإنما يقول له کن فيكون. وله الحمد في السموات والأرض وعشیا وحین تظهرون. يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي ويحيي الأرض بعد موتها وكذلك تخرجون. ونشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ونشهد أن سيدنا محمدا عبده ورسوله الأمين المأمون، والجوهر المكنون. اللهم فصل وسلم على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه الذين هم فيما عند الله راغبون وبعد.

قال الله تبارك و تعالی: مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ١١ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ١٢ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ١٣ التَّغَابُن

ژباړه: هيڅ مصيبت د الله له حکم پرته نه پيښيږي او څوک چې پر الله تعالی ايمان راوړي د هغه زړه ته به هدايت وکړي او الله په هر شي پوره عالم دی. د الله اطاعت وکړئ او د پيغمبر اطاعت وکړئ خو که مخ واړوئ نو زموږ په پيغمبر يوازې ښکاره تبليغ کول دي. له الله تعالی پرته بل خدای نشته او مؤمنان دې پر هماغه الله توکل وکړي.

رضينا بالله ربا وبالا سلام ديننا وبمحمد صلى الله عليه وسلم نبيا ورسولا.

د افغانستان اسلامي امارت په الهي قضاء د رضا اومحکم ايمان له روحيې سره اعلانوي چې د افغانسان داسلامي امارت زعيم أميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور تقبله الله د ۱۴۳۷

هجري قمري کال د شعبان المعظم د مياشتې په ۱۴ مه نيټه د شنبې په ورځ چې د ۱۳۹۵ لمريز کال د جوزا له لومړۍ نيټې سره سمون خوري د کندهار دريگستان اود بلوچستان نوشکي ته څيرمه په يوه سرحدي سيمه کې د امريکايي طاغوت د بي پيلوټه الوتکې په بريد کې د شهادت لوړ مقام ته ورسېد. انا لله و انا اليه راجعون.

د افغانستان د اسلامي امارت رهبري شوری د اسلامي امارت ټولو منسوبينو، مجاهدينو، افغان مجاهد اولس، عام اسلامي امت او په ځانگړي ډول د شهيد امير المؤمنين تقبله الله غمجنې کورنۍ ته د تسليت مراتب وړاندې کوي او د الله تعالی له دربار څخه شهيد امير المؤمنين تقبله الله ته د شهادت د قبوليت، الهي ديدار او جنت الفردوس خواست کوي، الله تعالی دې په شهيد منصور صاحب ورحميرې او د نوموړي کورنۍ، قريبانو، مجاهدينو او اسلامي امارت ته دې په دې ستر مصيبت ، صبر جميل، اجر عظيم او نعم البدل ورنصيب کړي. آمين يارب العلمين.

مؤمنانو وروڼو! تاريخ شاهد دی چې د اسلامي امت حقيال خوځښتونه هميشه د رهبرانو د شهادت، وفات يا دغسې نورو درنو مصائبو سره مخامخ شوي دي؛ خو دغسې درنو مصائبو هيڅکله د ايمان د خاوندانو پښې نه دي لږزولي، بلکې هغوی يې نور هم مضبوط کړي او په لوړ عزم او ټينگ ايمان سره يې تر وروستۍ مرحلې د برحقې مبارزې لار پاللې ده) وکاین من نبي قاتل معه ربیون كثير فما وهنوا لما أصابهم في سبيل الله وما ضعفوا وما استكانوا والله يحب الصابرين (۱۴۶)

شهيد امير المؤمنين تقبله الله د الله تعالی بنده او د حق د لارې مجاهد و، نوموړي خپله فريضه په ډيره ښه او وياړمنه توگه ترسره کړه، د مرگ تر ساعته په خپل ايمان او برحق عزم محکم پاتې شو، د اسلامي امارت د زعامت په لنډه موده کې يې د عزم، ايمان او سرلوړۍ داسې کارنامې تاريخ ته پرېښودې چې هميشه به ټول مسلمانان په خاص ډول مبارزين او مجاهدين ورباندې ووياري.

نوموړی د زمان او مکان له ټولو سختو او امتحاني شرايطو سره سره نه خو د نړيوال طاغوت مکررو غوښتنو او گواښونو ته تسليم شو، نه يې د چا د تحميلي او تزويري پروسو پيشهادونه ومنل، نه له گواښونو وويږيد او نه يې هم داخلي او خارجي توطيو، دسيسو او فشارونو عزم متزلزل کړ.

شهيد منصور صاحب دامارت د زعامت وظيفه کټ مټ د خپل سلف امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په شان ترسره کړه تر دې چې له همدې وياړمن دريځ، قوي ايمان او توکل سره د يوه جهادي سفر په جريان کې د الله تعالی ديدار ته ورغی.

څرنگه چې د امام يا امير له شهادت يا وفات وروسته د مؤمنانو لپاره د نوي مشر- نصبول د مسلمانانو په غاړه لازمي فريضه ده، د افغانستان د اسلامي امارت رهبري شوری چې د گڼ شمير علماء کرامو، د تفسير او احاديثو د استادانو، متدينو سياست پوهانو او جهادي تجربې د خاوندانو معتبره شوری ده د يوه مجلس په دائرولو سره چې د اهل الحل و العقد له شرعي اعتبار څخه برخمن و، وروسته له ژور فکر، تدبر او هر اړخيز ديني او جهادي مصلحت سنجولو يې محترم شيخ الحديث مولوي هبت الله اخندزاده صاحب د اسلامي امارت د نوي زعيم په حيث د شوری د ټولو اعضاء په اتفاق تعين او د شرعي امير په حيث يې ورسره بيعت وکړ، همدارنگه محترم الحاج ملا سراج الدين حقاني صاحب او د مرحوم امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله زوی محترم مولوي محمد يعقوب صاحب يې د مرستيالانو په حيث تعين شول .

د اسلامي امارت رهبري شوری خپل ټول مجاهدين او عام متدين ولس په دې شرايطو کې وحدت او توکل علی الله ته رابولي، مجاهدين دې هيڅ تشویش نه کوي، الله الحمد مور ناصر او پالونکي رب لرو، د اسلام او جهاد ډيوه چې دا څوارلس پيړۍ روښانه وه ترقيامته به همداسې ځلانده وي، د الله تعالی دشکر ځای دی چې مور د اسلامي امارت په نوم يو جوړ او سالم نظام لرو، ددې نظام د ساتلو، پاللو او ټينگښت لپاره دا د ټولو ديني وجيبه ده چې له نوي امير المؤمنين محترم شيخ

د حق ویلو او حق منلو

په زړه پوري بیلگه

حق ویل او حق منل دواړه سخت کارونه دي که څوک حق ونه وایي او نور یې ونه مني پریمانه حقوق به ترېښو لاندې شي، د صحابه کرامو او تابعینو رضي الله عنهم د زمانې د حق ویلو او منلو یوه په زړه پوري بنایسته بیلگه درته بیانوم په دې هیله چې د حق په ویلو او حق منلو کې تکره او زړور شو، که په ناحقه څوک وینو په ډاگه حق ورته بیان کړو او که خپله موږ حق ته وبلل شو په ورین تندي یې ومنو. دا بیلگه د ابو مسلم الخولاني رحمه الله او معاویه رضي الله عنه په یوه کیسه کې ده او کیسه دا ده.

عبد الله بن ثوب رحمه الله چې په ابو مسلم الخولاني سره یې شهرت لاره مشر- او د لوړې درجې تابعي دی، امام الذهبي رحمه الله په (سير الأعلام النبلاء) کې لیکي: دی د تابعینو سرخیل او د وخت زاهد و، ابو مسلم الخولاني رحمه الله په سپین گوټي او حقه وینا کې ښه زړور او ډېر مشهور و، په دې اړه یې د وخت له امیر معاویه رضي الله عنه سره یوه کیسه را اخلم.

معاویه رضي الله عنه دا وخت امیر و او خلکو ته یې ورکړي او معاشونه ځنډولي وو، یو وخت معاویه په جومات کې په منبر ناست و ابو مسلم الخولاني رحمه الله ورته راغی او په بک جومات کې یې ورته وویل: ای معاویه! خلکو ته مو معاشونه او ورکړي ولې ځنډولې دي، بیت المال نه کسات ده، نه دي د پلار ده او نه ډېر د مور ده. او څو نوري خبرې یې هم ورته وکړې.

معاویه رضي الله عنه هم د حق له وینا سر نه شوی غړولی، که څه هم د هغه خبرې ډېرې ترخې وې خو ده د حق په منلو او حق ته غاړه کېښودلو کې زموږ له پاره په زړه پوري بیلگه پرې ایښې ده، که څه هم معاویه رضي الله عنه د ده په خبرو سخت غوسه شو، خو څه یې ونه ویل، له منبر نه راښکته شو او له جومات نه ووت، چې راغی غسل یې کړی و، منبر ته وخوت او حق ته د تسليمي په اړه یې دا لاندې خبرې وکړې.

معاویه رضي الله عنه وویل: د ابو مسلم خبرو زه غوسه کړم او ماله رسول الله صلی الله علیه وسلم نه اوریدلي چې ویل یې: غوسه له شیطان نه ده او شیطان له اوره پیدا دی او اور په اوبو مړ کیږي نو کله چې تاسو کوم یو غوسه شئ غسل کوئ. عَنْ مُعَاوِيَةَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ، وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ، وَإِنَّ النَّارَ يُطْفِئُهَا الْمَاءُ، فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَغْتَسِلْ. معاویه رضي الله عنه زیاته کړه: نو زه ځکه ولاړم غسل مې وکړ، ابو مسلم سمه خبره وکړه بیت المال نه زما ده، نه مې د پلار ده او نه مې د مور ده، راشئ خپل ماشومه مو واخلي. الجامع للأصول في أحاديث الرسول لابن الاثير ۵/۵۲. سير الأعلام النبلاء ۴/۷.

امام الذهبي رحمه الله لیکي: سوره ورغ ابو مسلم الخولاني رحمه الله معاویه رضي الله عنه ته ورغی او ورته ویې ویل: ای مزدوره! .. خلکو ورته وویل دا څه وایې؟! خوله بنده کړه، معاویه رضي الله عنه ورته وویل: پرېږدئ یې هغه پخپلو خبرو پوهیږي، او ورته ویې ویل: ابو مسلمه علیک السلام، بیا یې وعظ ورته وکړ او په عدل یې ټینګار ورته وکړ. سير الاعلام النبلاء. ۴/۱۳.

الحديث مولوي هبت الله اخندزاده صاحب سره بيعت وکړي او د نوموړي تر مشرۍ لاندې خپلې برحقې مبارزې ته دوام ورکړي. همدارنگه د اسلامي امارت مشر تابه او رهبري شوری له ټولو مسلمانانو نه هیله کوي چې سر له سبا د دریو ورځو لپاره دشهید امیرالمؤمنین ملا اختر محمد منصور رحمه الله د فاتحي او دهغه مبارک روح ته دثواب ښلولو په نیت د قران کریم ختمونه وکړي.

دافغانستان داسلامي

امارت رهبري شوری

۱۴۳۷/۸/۱۸هـ ق

۱۳۹۵/۳/۵هـ ش

۲۵/۵/۲۰۱۶م

شهيد امير المؤمنين

ملا اختر محمد منصور

د خپل ولس په غم کې

ذبيح الله مجاهد

پورې يې اړه درلوده په سلو کې ۶۰٪ راتپته شوه اولاهم د مرحوم منصور صاحب پيل شوی کار ښه په اغيزمنه توگه پرمخ روان دی.

د خلکو د شکاياتو د اوریدو او رسیدګۍ په برخه کې:

جنگ او جگړه خورا ځيږ کاروي، هلته د نرميو او عاطفو پر ځای په طبعي ډول په انسانانو غرور او سختي غالبه وي، د اسلامي امارت مجاهدين هم له دې اصل څخه مستثنی نه دي، د دې لپاره چې خدای مکره، مجاهدين د مجاهد په لباس کې، د وسلو او امکاناتو په لرلو سره په بې دفاع عامو خلکو، او ولس باندې په انفرادي او اجتماعي ډول کوم تجاوز، ظلم او تيسری ونه وکړي، شهيد منصور صاحب ورته د سمع شکاياتو په نامه اداره فعاله کړه، ترڅو د خلکو شکايتونه مخامخ ورته ورسېږي، د چا غږ يې اوریدو

موازينې جگړه کې له کفارو سره په جهاد بوخت وو، د اسلامي امارت د نائب او پيايې د امير په توگه د نړۍ له ۴۹ هيوادونو سره د مقابلې پيټۍ په اوږو پروت وو، د تمويل، تجهيز او امکاناتو په برخه کې له شديد فقر او مشکلاتو سره مخ وو، خود خپلې عاطفې او ولسي مينې له امله او په دې برخه کې د مسئوليت د احساس په وجه يې د جگړو په جريان کې د ولسي خلکو د زيان او تلفاتو د مخنيوي په اړه ډيرې هلې ځلې او نه سترې کيدونکې منډې ترې وکړې.

په جگړه کې د خلکو سر او مال ته د نه زيان اړولو لپاره يې ځانگړی او با صلاحيت اداره را منځته کړه، د هغو د کارونو لپاره يې د طرز العمل د جوړیدو او په عمل کې د پلي کيدو لپاره يې خورا توجه وکړه، چې الحمد لله په برکت يې په جنگ جگړو کې د ولسي خلکو د مرگ ژوبلې کچه تر هغه بريده چې د مجاهدينو

هسې خو هم د اسلامي امارت د ټولو مسئولينو قيام، جهاد او ټولې هلې ځلې د خپل ولس د سوکالۍ، امن، ډاډ، په شرعي چاپيريال کې د خوشحاله او د بې تکليف ژوند تيرولو لپاره وو او دی.

خو په دې برخه کې وروسته له هغو چې امريکايي اشغال منع ته راغی، خلک له نوي ځور او تکليف سره مخ شول او ملت په يولوۍ جنگ کې ښکيل شو، شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور رحمه الله په نسبي او مقدور ډول د خپل ولس د آرام او سوکالۍ لپاره څو ځانگړي گامونه واخيستل چې ورسره د ده مرحوم له خپل ولس سره بې کچې مينه، اخلاص او ترحم ترې جوتیږي.

په جگړو کې د عام له ولس له ژوند سره احتياط:

شهيد الحاج ملا اختر محمد منصور رحمه الله سره له دې چې په لويه او بې

پاتې نشي، کوم زړه درد من اونا امیده نشي.

د خلکو د غږ د اوریدو خبره د هر مسلمان امیر لپاره خورا مهمه وي، د اسلام په تاریخ کې هغه مشران او امیران دخپل دور غوره خلک تیر شوي دي چې د قدرت او واک په اوج کې یې ولسونو او عامو مسلمانانو ته د ذلت ووزرې غوړولی وي، منصور صاحب رحمه الله همدا ډول احساس درلود، د خلکو غږ یې اورید او دهغو مشکلاتو ته یې حتی امکان رسیدګي مهمه بلله او په دې لاره کې یې ډیره خواري او هڅه کوله، ماتحت مسئولین یې له خلکو سره ښه چلند ته رابلل، مجاهدينو ته یې له ولس سره د نرمي کولو لارښونې کولې، د ولس د شکایاتو د اوریدو او بیا پرې غور کیدو لپاره یې زمینه مساعده کړې وه او په دې لاره کې یې هره ممکنه لاره تعقیبوله.

په تعلیمي برخه کې:

وایي په جگړه کې حلوانه ویشل کیږي، جگړه واقعاً دروند او خورا بوختونکی کار دی، خوشهید منصور صاحب رحمه الله دخپلې ولسي مینې له امله د جگړې په منع کې هم تر ممکنه حده د دې ولس د اولادونو لپاره د تعلیمي چاپیریال برابرولو په غم کې وو.

د تعلیم او تربیې په نامه ځانګړی او باصلاحیته کمیسیون یې ورته جوړ کړ، د ولس مطابق یې امکانات ورته برابر کړل، د هیواد له پوهنتونو، مکاتبو او مدارسو

سره یې د مجاهدينو اړیکې تأمین کړې، په جگړیزو سیمو کې یې هم خلکو ته د تعلیم زمینه برابره کړه، مکاتبو، مدارسو لیسو او پوهنتونونو ته له نیږدې سیمو څخه یې مجاهدين له جگړو او نښتو منع کول.

د خلکو د اولادونو د روزنې په جریان کې یې د تشویقي پروګرامونو لارښونې وکړې، حتی د ښمن اړوند هغه ادارات او پرسونل یې له بریدونو او مزاحمت څخه مستثنی کړل چې په تعلیمي چاپیریال کې په کار بوخت دي.

د صحت په برخه کې:

پوهنیزو چې زموږ د هیواد اطرافې سیمې چې اکثریت ملت مو په کې میشت دی، د ډیرونو روآسانتیاو تر څنګ په صحي برخه کې هم خورا ډیر مشکلات لري، منصور صاحب رحمه الله د دې مشکل د رفع لپاره څو اساسي ګامونه واخیستل.

په اکثر و هغو ساحو کې چې کلینیکونه او روغتونونه موجود وو او سیمې د مجاهدينو تر واک لاندې وې، دهغو روغتونونو د فعال ساتلو امر یې وکړ، که د امارت او مجاهدينو توان نه رسیده چې د دغو صحي مراکزو تمویل او پالنه وکړي، په صحي برخه کې فعالې ځینې نړیوالې مؤسسې یې راجلب کړې، امن یې ورته برابر کړ او ډاډ یې ورکړ ترڅو خلکو ته صحي استانتیا وې ورسوي چې

اوس مهال د هیواد په مختلفو ساحو کې سلګونه ډول کلینیکونه فعال دي.

ورسره ورسره یې دخپل ولس مطابق په ځینو ځایونو کې د امارت په لښګت دخلکو د سهولت په منظور ځینې روغتونونه له سره جوړ او په ښه کیفیت مجهز کړل، ترڅو د هیواد لرې پرتې سیمې چې د روغتیا په برخه کې ډیر مشکلات لري، او د لړیوالی او ناتوانیو له امله په ګڼ شمیر کې عام خلک خپل ژوند له لاسه ورکوي، چې هغوی وکولای شي خپلو سیمو ته نیږدې تدایي وکړي او له روغتیا څخه برخمن شي.

په قضایي برخه کې:

بیا هم جگړه داسې شې ده چې د ډیرو کارونو د اجرا مخه نیسي، دخلکو د منازعاتو د حل چارې ټکنې کوي، خو منصور صاحب رحمه الله دخپل ولس سره د همدردۍ او دهغو په وړاندې د مسئولیت د احساس له مخې یې په قضایي برخه کې ملت ته ډیر څه وکړل، په داسې وخت کې چې په مقابل جانب کې د کابل ادارې قضایي چارې له پراخو امکاناتو سره سره ټولې درشوت، ظلم، غصب او زور زیاتي په محور څرخي چې په دې برخه کې په نړیواله سطحه هم راپورونه خپاره شوي او اندیښنه ښودل شوې.

منصور صاحب رحمه الله د هیواد ټولو هغو برخو ته چې مجاهدين لاس رسې ورته لري او هلته عدالت تأمینول

ممکن وو، د امارتي قضا خانگې يې ورسولې، ابتدايه، مراغه او تمیز محاکم يې جوړ کړل او تر ورسه ورسه يې مجاهدين مکلف کړل چې په قضايي برخه کې د ښه شرعي عدالت د تأمین لپاره خلکو ته زمینه سازي وکړي، همداسې وشول، الحمد لله په ټول هیواد کې د جهادي خدمت او جگړیز چاپیریال باوجود، په ورځ کې د خلکو ترمنځ سلگونه شخصي او حقوقي منازعات حل کېږي، حتی د قومونو ترمنځ لویو پیښو او د کلونو مشکلاتو ته د حل لارې پیدا شوې، د شریعت احکام په عدال او انصاف سره تطبیق شول، د خلکو د سر، مال، عزت، ناموس، او حیثیت څخه ساتنه وشوه او د منصور صاحب رحمه الله له برکته اوس هم هغه سلسله جریان لري او لا د تقويي او ښه کیدو په حال کې ده.

خلاصه:

امیر المؤمنین شهید ملا اختر محمد منصور رحمه الله د خپل جهادي خدمت په جریان کې، خصوصاً هغه مهال چې دی د اسلامي امارت د امیر په توګه ټاکل شوی وو، د جگړې له جریان او ډیرو ستونزو سره سره د ولس د سوکالۍ او پرمختیا لپاره ډیر څه هڅې کولې، له هغو سره یې د زړه له تله مینه لرله، خلک یې د الله تعالی عیال بلل، په هغوی شفقت، مهربانی او نرمۍ یې د مجاهدينو دنده بلله او د امارت بریا، د جهاد دوام او د امارت د تمویل په برخه کې یې د ولس ونډې ته یې د خورا قدر په

سترګه کتل، ځان او ټول امارت یې د خلکو او خپل ولس د احسانونو پورې باله، مسئولین او مجاهدين به یې له خلکو سره نرمۍ، عاطفې، مهربانۍ، او ښو اخلاقو ته رابلل، په دې برخه کې یې ډیره اثر ژي مصرفوله او دې کار لکه یو ریښتونی مسلمان امیر خورا اهمیت ورته لاره.

د مرحوم منصور صاحب رحمه الله د خدماتو او کارونو درک موږ هغه مهال ښه کولای شو چې په نړیواله او افغاني سطحه د جگړو او جهادونو معاصر جریانونه دقیق مطالعه کړو او په ملګري برخه کې یې د اسلامي امارت له اوسني وضعیت سره حالات په تله کې وپاچوو. والسلام

اسلام مساوات

عبدالله بن مسعود رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وايي: د بدر غزا ته په سفر کې له صحابه کرامو سره اوبښان او سپرلۍ کې وې، په دریو کسانو به یو اوبښ و، له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره د ده دوه ملګري ابو لبابه او علی بن ابی طالب رضي الله عنهما وو، کله به چې په دوی دواړو کې د کوم یوه په اوبښ د سپر بدلونوبت راغی رسول الله صلی الله علیه وسلم به پیاده روان و نو هغوی به ورته وویل: یارسول الله موږ ستا په ځای پیاده تګ کوو ته له اوبښ نه مه ښکته کیره خو رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل: ما انتما باقوی علی المشي مني وما انا باغني عن الاجر منکما.

(مسند احمد لومړۍ ټوک مخ ۳۲۲)

یعني تاسو دواړه په تګ کې له ما څخه نه یئ تکره او زه هم ستاسو په خیر اجر او ثواب ګټلو ته اړیم د رسول الله صلی الله علیه وسلم له خپلو ملګرو سره له دې چلند نه هغه مضمون ښه پتیلی شو چې په کتابونو او لیکنو کې یې اسلامي مساوات او برابري بولي، دا د بدر مبارکي غزا ته د روانو غازیانو هغه لشکر ده چې په منځ کې یې د انسانیت لارښود او د خدای جل جلاله سپیڅلی پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم هم روان دی او دی په خپل دې عاجزانه چلند سره خپلو ملګرو او ټول امت ته دا پیغام ورکوي چې ټول مسلمانان باید په خپلو کې له یوه بل سره د برابري او مساوات چلند غوره کړي او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په مبارک سیرت کې دا ډول د مساوات او برابري خبرې نورې هم شته.

شهيده منصور

د افغان مقاومت نوښتگره څېره

خپلوال

شاگرد ابویوسف نه قاضي الأمة جوړېږي.

خود زماني چاڼ ضعف او قوت، حسن او بدرنگي، کینه او نفرت دواړه زیږوي.

د ۲۰مې او ۲۱مې پېړۍ د امیر المومنین ملا محمد عمر رحمه الله نابغه شخصیت او عظیم المرتبه هستي چې یو حرکت یې تخلیق کړ او دیوې سترې باغچې زړې یې وکرل. دهغه په رحلت د دې باغ د مالیاري تصور هم ممتنع و. خو الله دهغه په رحلت د زماني پر غلیبل بیا سپک او درانه وچېل؛ چا د شخصي خوا هشاتو په بدل کې د ټول طالب غورځنګ ستو ته لټې ورکولې خو بل خوا د کایناتو رب د زماني منصور په خپل نصرت د دې وړ کړ. چې همدا کشتۍ یې نه یواځې له غرقیدو بچ کړه بلکې د ارتقا نالیدلیو ساحلو نو ته یې نږدې کړه او د همدې متانت په بدله کې یې د خپل وجود غوښې او هلو وکې پرې کباب کړل.

د شهید امیر المومنین ملا اختر محمد منصور رحمه الله نوښتگر او انعام بښونکی شخصیت د طالب غورځنګ په تاریخ او فلسفه کې یو ځانګړی باب و. هغه نه یوازې د خپل مرحوم قاید کاروان همداسې ګړندی وساته، بلکې دې کاروان ته یې لاره نوره هم رڼا او روښانه کړه او طالب غورځنګ یې په حساس وخت او حساسه مرحله کې له سختو متوقع چیلینونو وژغورې.

هغه په طالب غورځنګ او امریکا ضد مقاومت کې د بريالۍ جګړې ترڅنګ د بريالۍ سیاست او ډیپلوماسي بنسټ کېښود.

څلور ستر قایدانه صلاحیتونه ډیر کم په یوه شخص کې جمع کیږي: حلم، شجاعت، جوادیت او غوره تدبیر. شهید منصور رحمه الله پریوه وخت د اڅلور واړه صفات لرل. منصور رحمه الله هغه مخالف ته هم کور ته ورته چې دی به یې په بدو نومونو ښکانه ځه؛ هغه به تل د سختو پېښو او خطرونو پروخت ارام او مطمئن ښکاريده او ټولې شورا ته به یې ویل چې تاسو ځانونه و ساتئ زما د مرګ او اسارت هیڅ فکر مکوي! هغه به مجاهد ته د خپلې خولې ګوله ورنیمې کوله او

هره ټولنیزه پدیده، ډله، ګوند یا پځون درانه ټولنیز بدلونونه رامېنځ ته کوي او د دې ترڅنګ په خپل جریان کې رجال هم زیږوي. که موږ تاریخ ته پام واپوو، نو په نامسلمانو ټولنو کې هم د دې ګڼ مثالونه شته، لکه د سکندر په اړه چې هیڅ یوناني فکر نه کاوه چې د لومړي "فلیپ" نه وروسته به د سکندر مقدوني غوندي هڅاند اتل دیونانیانو او مقدونیانو په برخه شي او نه هم چا فکر کاوه چې له "سقراط" نه وروسته به دهغه ځای "افلاطون" نیسي او یوناني فلسفه او افکار به نه یواځې ژوندي ساتي، بلکې نوی رنگ او ارتقا به ورکوي.

بل خوا په مسلمانانو کې له معاویه رضی الله عنه وروسته چا فکر نه کاوه چې عمر ابن عبدالعزیز به پیدا کیږي او نه هم چا فکر کاوه چې په عباسیانو کې به هارون رشید پیدا کیږي. نه هم چا فکر کاوه چې له امام ابوحنیفه رحمه الله وروسته به دهغه له

د شهيدانو کورنيو او يتيمانو ته يې جلا مالي بوديجه ساتله. منصور رحمه الله تدبير او عميق فکر اندازه هغه چاته معلومېږي چې هغه يې د نړيوالو روابطو او مهمو داخلي پريکړو پروخت ليدلی و. د هغه تدبير او پلان گذاري پرمته په سختو حالاتو کې د طالب غورځنگ ځواک او يوالي وساتل شو او د داعش غوندي فتنه يې ۸۰ فيصده په نطفه کې خنثاکړه.

د طالب غورځنگ دغه د بخت ستوري په داسي وخت کې وځليد چې په سيمه، نړۍ او داخل کې د طالب غورځنگ د خپل منځي تقسيم، کمزوري کولو او له مينځه وړلو ته په لويه پيمانه استخبارتي اتحادونه شوي و، خو شهيد منصور همدغه ستر اتحادونه په خپل تدبير ناکامه او کمزوري کړل.

د يو چا د شخصيت لوړوالی او ټيټوالی د هغه په مخالفينو او ملگرو هم پيژندل کېږي!

د منصور سره مخالفت لرونکي د دې وړو چې مخالفت يې ورسره کړای وای، که سړی د قيق نظر وکړي، نو په طالب غورځنگ کې تر اعتراض لاندي او له پخوانه متنازعه اشخاصو د منصور رحمه الله سره مخالفت کاوه او ټولو سترو علماوو، نیکو اشخاصو او افرادو هغه ته د بيعت کلک لاس ورکړ، چې دا د هغه د لوړ شخصيت او حقانيت ښکاره دليل دی.

منصور صيب د ښې سابقې، دروند ديني او سياسي شخصيت په لرلو سره په روان مقاومت او طالب غورځنگ کې ښې شماره کارنامې لري، چې څو بارزې کارنامې يې د بيلگې په توگه راوړم:

الف - د کاميابه سياست او موثرې جگړې په يوه وخت امتزاج يې ممکن کړ.

ب - د نړۍ په کچه يې د طالب ديپلوماسي معاصر بنياد کيښود.

ج - د جگړې په برخه کې يې په سخت وخت کې طالب غورځنگ له فوځي تقسيمه وساته.

د - د نړيوالو اړيکو په برخه کې يې حدود او اطراف خپله هم وپيژندل او پر طالب غورځنگ يې هم وپيژندل.

ر - په نړيوالو روابطو کې يې اوسني مقاومت ته بندې دروازې خلاصې کړې.

س - د طالب غورځنگ مشرتابه يې تريوه حده افغان شموله کړ.

ع - د يوه باندني سازش په توگه يې د داعش پروسه په نطفه کې ناکاره کړه.

الله دې خپل بيساري رحمتونه پرې ساري او دائم ولري.

پای

امير المؤمنين ملا اختر محمد (منصور)

د محراب ، سنگر او دفتر نوښتگر نابغه

شاهد (غزنيوال)

يو كال وړاندې په همدې شپو ورځو کې د اسلامي امارت امير او د مقاومت نوښتگر مشر - ملا اختر محمد منصور رحمه الله د يرغلگرو امريکايانو د يوه ناځوان مردانه بريد په ترڅ کې شهيد کړای شو.

امير المؤمنين شهيد ملا اختر محمد (منصور) د محراب يو بي رياء عابد، د سنگر متهور مجاهد او په سياسي فعاليت کې يو نوښتگر ديپلومات و.

امير المؤمنين رحمه الله يو له هغه قيادي شخصيتونو څخه و چې د صليبي يرغلگرو په خلاف مقاومت کې د مقاومت د برياليتوب لپاره نه هيريډونکې کارنامې او نوښتونه تر سره کړي .

د نوموړي دا نوښتونه د دې لامل شول چې د مقاومت لمن د هيواد ټولو ساحو ته پراخه او پر افغانستان د امريکايانو اشغال له چلنج سره مخ کړي.

کولای شوای د امير المؤمنين دا نوښتونه چې په داخلي او نړيواله کچه د مقاومت د برياليتوب لامل گرځيدلي په دوو برخو و ویشو . لومړی اداري يا داخلي برخه شهيد امير المؤمنين د مقاومت د منظم والي ، مستحکم والي او متحد والي لپاره داسې لارې چارې عملي کړي چې په داخلي کچه يې د مقاومت ليکې له هر ډول پراگنده گي او تفرق څخه محفوظ کړ . نوموړي هغه مهال چې د

امارت د يوه پر نفوذه قومندان او بيا تر هغه وروسته د امارت د مرستيال په حيث دنده لرله د مقاومت د ټولو تشکيلاتو لپاره يې يو لړ اصول او مقررات وضع کړل . په دې مقرراتو کې د هر مسؤل د مسؤليت قانوني صلاحيت او په جهادي فعاليت کې د هغه د کار ساحه مشخصه شوې وه ، د همدې مقرراتو له مخې هم د مقاومت په ليکو کې د تشت مخه ونيول شوه او هم هر چاته خپل وظيفوي مسؤليتونه معلوم شول .

همدا راز يې په مجموع کې د مقاومت د ټولو نظامي، امنيتي ، قضايي ، اداري او مالي فعاليتونو د کنټرول لپاره عمومي لائحې او يا د مقاومت د مسؤلينو لپاره د کار عمومي لارښود ترتيب کړ چې د ټول هيواد په کچه يې د مقاومت په عمومي وضعيت ډير مثبت اغيز وکړ او د هغو ټولو بي نظميو، گډوډيو او يو لړ اشتباهاتو مخه يې ونيوله کوم چې د مقاومت په پيل کې په نا فهمي او لاعلمي کې تر سره شوې وو . د جهادي فعاليتونو د انسجام، نظارت او کنټرول لپاره دغه لائحې د دې لامل شوه چې د امارت ليکې له هغو ټولو گډوډيو څخه وساتي کوم چې له افغانستان پرته د نړۍ په نورو سيمو کې مجاهدين ورسره مخ او د هغوي د جهاد د ناکامي او بدنامي سبب شوي .

د همدې لائحې په برکت د امارت د ټولو مسؤلينو فعاليتونه منظم او کنټرول شول، د مقاومت په ليکو کې د بي اطاعتي مخه ونيول شوه او د اداري فساد او له واکه د ناوړې گټې اخيستني ټول امکانات له منځه ولاړل.

پورتني اداري لوائح يواځې دا نه چې تش د کاغذ په مخ ترتيب او عملي بڼه يې نه درلوده ، بلکې د هغو د تطبيق او عملي کولو لپاره يې د امارت په پوځي او اداري تشکيلاتو کې ځانگړې مراقب مسؤلین تعين کړل تر څو هغوی په ساحه کې د دغو لوايحو او مقرراتو له عملي کيدو نظارت وکړي او په اړه يې د امارت مشرتابه ته اطمینان ورکړي .

همدا راز شهيد امير المؤمنين د مقاومت د لائحه انسجام لپاره د امارت په تشکيلاتو کې وسعت راوست او د ځينو مهمو فعاليتونو لپاره يې نوې تشکيلاتي څانگې ايجاد کړي . د بيلگې په توگه د جذب و جلب او دعوت ارشاد کميسيون چې له جگړې پرته يې د دښمن د پوځي ځواک په تضعيف کې ښه رول لوبولی ، همدا راز د ملکي تلفاتو د کنټرول او مخنيوي لپاره د سمع شکايات کميسيون چې تر ډيره حده يې د ولسي تلفاتو مخه نيولې ، د دښمن په محاسبو کې د اسيرو مجاهدينو د چارو د بررسي کميسيون ، د جگړې د زخميانو د معالجې د چارو کميسيون او همداسې نورې اداري څانگې چې د امارت

تشکيلات يې له خالص پوځي تشکيلاتو څخه د يوه منظم او جامع نظام تشکيلاتو ته ارتقاء ورکړه . دا خو په داخلي کچه د مقاومت د نظم او انسجام لپاره د شهيد امير المؤمنين فعاليتونه وو چې له شکه پرته يې د امارت په منظم والي او د هغه په پرمختگ کې خاص رول لرلی دی.

د هغوی برکت دی چې دښمن له خپلو ټولو هڅو سره سره نه دی توانيدلی چې د مجاهدينو په منځ کې نفوذ وکړي او ياهم په خپلو پراخو تبليغاتو سره مجاهدين بدنامه کړي . ځکه د مجاهدينو د اختلاف او بدنامي عوامل ټول د جهادي لائحې په عملي کولو سره مخکي ترمخکي له منځه وړل شوي .

دوهم په سياسي يا خارجي برخه کې د شهيد امير المؤمنين اصلاحي فعاليتونه يواځې د مقاومت په داخلي برخې پورې نه وو محدود ؛ بلکې په سياسي برخې کې يې هم د توجه وړ کارونه کړي چې ښې لاسته راوړنې يې لرلې .

نوموړي وروسته تر دې چې په پوځي لحاظ يې د مقاومت ليکې دومره پياوړې کړي چې هغوی وکړای شول په عسکري لحاظ د امريکا په مشرۍ د ۴۸ هيوادونو پوځي ټلوالې او ناتو ته شکست ورکړي ، د امريکايانو په مقابل کې يې د مقاومت سياسي او ديپلوماتيک اړخ ته مخه کړه .

نوموړي د دې کار لپاره د مجاهدينو په منځ کې ورزیده ، خبير او د سياسي درک لرونکي اشخاص تعين او په کاروگمارل . دغه کسان چې مستقيماً د شخص امير المؤمنين تر هدايت لاندې په فعاليت لگيا وو د بهرنۍ نړۍ په تيره د افغانستان له نيږدې گاونډيو هيوادونو سره ديپلوماتيک روابط برقرار کړل . دې کار مقاومت ته دا گټه ورسوله چې د امارت د نظامي برلاسي ترڅنگ يې په سياسي لحاظ په نړۍ کې د هغه حمايت پراخ کړ او

عملا د امارت سياسي استازي وتوانيدل چې د چاپان، فرانسې ، ناروي او جرمني په شمول منځنۍ اسيا او يوشمير نورو هيوادونو ته سفرونه وکړي او هلته په مطبوعاتو کنفرانسونو کې په گډون کولو سره د امارت سياسي تگلاره نړيوالو ته ابلاغ کړي . د شهيد امير المؤمنين دغه ديپلوماتيک فعاليت دښمن له سختي وارخطايي سره مخ کړ ، ځکه دښمن پوهيده چې په ديپلوماتيکه ساحه کې د مقاومت بريا په نړيواله کچه په افغانستان کې د امريکا شکست منعکس کوي ، هماغه و چې امريکايان د دې په لټه شول چې د مقاومت د مبتکر قيادت په له منځه وړلو اقدام وکړي .

شهيد امير المؤمنين چې په داخلي لحاظ د امارت له پوځي فعاليتونه مطمئن و شخصاً يې د امارت د سياسي پرمختگ لپاره په خپله کار شروع کړی او په ډير کم وخت کې يې يو شمير بهرنيو هيوادونو ته سفرونه وکړل . خو امريکايي او منطقوي استخباراتو د مبتکر امير المؤمنين هر ډول فعاليت او تحرکات ډير په دقت څارل .

که څه هم چې شهيد امير المؤمنين لکه څومره چې په سنگر کې د دښمن څار او مراقبت ته متوجه و په هماغه اندازه په خپل سياسي فعاليت کې هم ډير محتاط او د دښمن هر ډول تحرک ته متوجه و .

خو الهي تقدير و چې امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور ډير فرصت تر لاسه نه کړي چې په خپلو موفقانه هلو ځلو سره د امارت سياسي بخش لا تقويه او يرغلگر دښمن ته په دې برخه کې هم داسې ماتې ورکړي لکه په نظامي برخه کې يې د هغوي مجهز ځواک له شکست سره مخ کړی و .

هماغه وه چې د ۱۴۳۷ هجري قمري کال د شعبان د مياشتي په (۱۵ نيټه) چې د ۲۰۱۶ م کال د می د مياشتې له (۲۱) سره سمون خوري

د امريکايي الوتکې لخوا په نښه او د شهادت لوړ مقام ته ورسیده . انا لله و انا اليه راجعون . سره له دې چې د اسلامي امارت په قيادت کې د شهيد منصور صاحب د مشرتابه دوره ډيره کمه وه ، مگر په هماغه محدوده دوره کې يې داسې مؤثر ابتکارات رامنځته کړل چې د هغو له برکته د امارت په ليکو کې دومره انسجام راغلی و چې د ده تر شهادت ۲۴ ساعته وروسته د امارت لپاره نوي امير په داسې ترتيب تعين شو چې هيڅ شخص يې هم له تعين سره مخالفت ونکړای شوی .

که څه هم چې له پوځي لحاظ د شهيد امير المؤمنين شهادت ډيره ستره خلا وه چې د مقاومت د مشر تابه په سطحه رامنځته شوه ، خو د ده له لوري مخکي ترمخکي پوځي انسجام مجاهدين له داسې يوې ورځې سره عادت کړی شوي وو چې که يوه ورځ دی د مقاومت په قيادت کې نه وي هم هغوی به له هيڅ ډول گډوډي او بي نظمي پرته د يرغلگرو خلاف جهادي مقاومت په منظم ډول پرمخ بيايي .

ځکه نوموړي د جهادي چارو د پرمخ وړلو لپاره داسې مقررات وضع کړي وو چې هغوی ته په رجوع کولو سره د مجاهدينو ترمنځ نه د کوم اختلاف امکان موجود و او نه هم د زعامت او قيادت په سر خپل منځي منازعه . الله تعالی دي د جهاد او سياست پر دې نوښتگر مشر-رحمتونه وکړي ، امثال دي الله په امت کې ډير کړي او پاکې وينې دې د جهاد د کاميابي او هيواد د خپلواکي لامل وگرځوي ... امين يارب العالمين .

هرگز نميرد آنکه دلش زنده شد بعشق ..... ثبت است بر جريده عالم دوام ما

شهيد منصور رَحْمَهُ اللهُ،

د امارت او ملت لپاره څه وکړل ..؟!

موسیٰ فرهاد

وړاندي د اميرالمؤمنين ملامحمد عمر مجاهد دوه ځای ناستي يو په بل پسې. اسيران او بيا يو په بنديخانه کې شهيد کړل سو؛ نو د امارت ټولي چاري د اميرالمؤمنين لخوا ده ته وسپارل شوي. په داسې حال کې چې دا مهال په هيواد کې د خارجي يرغلگرو پوځي قوت هم اوج ته رسيدلی و، تر سل زره زيات عسکر يې ځای پرځای کړي وو.

مجاهدين له نظامي، مالي، سياسي او اجتماعي پلوه داسې گڼل کيدل چې له يو متلاشی حالت سره مخ دي. خو منصور صاحب په ښه متانت سره د همغو سختو حالاتو او مجبورو شرايطو سره داسې مقابله وکړه چې جهادي صف يې د بل هر وخت په نسبت پياوړی او په سيستماتيک لحاظ ښه منظم کړ. ډېر داسې کارونه يې وکړل چې اوږدمهاله اغيزي به يې نه يوازي د امارت، بلکې د ملت پر ژوند هم پاتي وي. انشاءالله

وگړي يې پخپلو پاڼو کې راته ثبت کړي او ثبتوي يې .

اوسنی جريان چې د امريکا په مشرۍ د کفري اشغال پر ضد د شهيد منصور غوندي مؤمنانو جهاد ته ملا تړلي، د خپل دين، ناموس او خپلې خاورې د آزادۍ لپاره سرونه قربانوي؛ د عمرمختارح د خبري ژوندی مصداق دی.

خومره چې دا وگړي ټکول شوي؛ همدومره پياوړي شوي دي، حقيقت دا دی چې د دې قافلي ټولو لارويانو ښه امتحان ورکړی، ولي شهيد منصورصاحب هغه څوک دی چې تر اميرالمؤمنين ملامحمد عمر مجاهد وروسته زموږ د تاريخ يو ستر باب جوړوي.

هغه له دې امله چې په ډېرو سختو شرايطو کې يې د جهادي صف د سمبالښت چاري ورله غاړي شوي، تر ده

د اسلامي او عربي نړۍ نوميالي مجاهد او د خپلواکۍ د لاري وتلي مبارز، عمرمختار ويلى: «إن الضربات التي لاتقصم ظهرك؛ تقويك» کوم گذارونه چې دې ملا ماته نكړي؛ نوردې ځواکمن کوي).

د تاريخ له مطالعې نه څرگنديږي چې تاريخ پخپلو پاڼو کې تل هغه څيري په ښه نوم ثبت کړي دي چې هغوی د آزادۍ د ترلاسه کولو په لاره کې له هيڅ ډول ایشاراو فداکارۍ نه ځان نه وي سېمولی. او هغه څوک بيا د تاريخ په پاڼو کې ترټولو منحوس او بدترين وگړي ثبت شوي چا چې د خپل هيواد، خاورې، ناموس، کور او کلي په اشغال کې د يرغلگرو ملا تړلي وي .

زموږ د هيواد تاريخ له ابتداء نه تر اوسه هميشه د سختو ازمايښتونو تاريخ پاتی شوی چې پورتنۍ دوې کټگورۍ

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن تَلَوْنَهَا

لَا تَشْعُرُونَ

منصور صاحب ترېولو ستره کارنامه:

دا وه چې جهادي صف يې د ټول هيواد په سطحه په يو داسې چوکاټ کې تنظيم کړ، چې له مشرتابه تر ډېري وړې دلگۍ پورې ټول صف د يو ځنځير غوندي سره وپيل شو، د منظمو پوځي تشکيلاتو ترڅنگ يې داسې ادارې واحدونه د کميسونونو او کميټيو په شکل کې رامنځ ته کړل چې هر يو يې د يو وزارت حيثيت لري او د کارونو په ترسره کولو کې هر يو پخپله محدوده کې پوره با اختياره او باصلاحيته وي .

په دې کار سره جهادي صف په اتومات شکل ، له يو غورځنگ نه ورپورته د يو موازي حکومت بڼه غوره کړه ، چې اغيزه يې مستقيماً پر ولسي ژوند راڅرگنده شوه.

دا ځکه چې تر دې وړاندي که څه هم مجاهدين د يوه امير په قيادت

کې په جهاد بوخت ول ، د دشمن په وړاندي عمليات يې خپلسري نه وو ، مگر چونکه تحركات يې يوازي پوځي او هغه هم په چريکي بڼه وو ؛ نو طبعي ده چې دا ډول حالت نظم او ډيسپلين څه ناڅه متاثره کوي.

او هغه بيا هرو مرو د ولسي-وگړو د ژوندانه چاري له ستونزو سره مخ کوي.

خو شهيد منصور رحمه الله د يو لايحوي دستور په جوړولو او بيا د هغه په عملي کولو سره په دې بريالی شو چې لومړی د مجاهدينو نظامي صفوف د زونونو، محاذونو، قطعاتو، حلقاتو، وړو او سترو دلگيو په شکل له سره تنظيم کړي ورپسې يې نور ادارې واحدونه د کميسونونو په بڼه رامنځ ته کړل، لکه قضائې، سياسي، مالي، فرهنگي، دعوتي ، او داسې نور. د هيواد د ټولو ولاياتو او

ولسواليو لپاره يې د نظامي مسئولينو ترڅنگ ملکي مسئولين هم وټاکل. چې دا لړۍ تر ننه پورې د يو موازي حکومت په شکل بڼه پرمخ روانه ده .

نن يې موږ او تاسو وينو چې زياتره وخت غربي مطبوعات او د کابل په ادارې کې دننه ځيني حلقې په دې اعتراف کوي چې اتيا فيصده ولس خپل ټول حقوقي او ورځني مسائل د کابل د رشوت خوره حکومت پرځای د طالبانو محاکمو او نورو ادارو ته راجع کوي. ځکه چې د طالبانو له نظام نه يې د انصاف او د مسائلو د رښتيني حل توقع وي ، نه د کابل د فاسد رژيم نه .

کله چې د امارت ټول جهادي صفوف په يو چوکاټ کې په عملي بڼه منسجم کړای شول ، نو سمدستي يې اثرات د مجاهدينو پر بريا او د ولسي- خلکو پر ژوندانه راڅرگند شول. همدا لامل دی چې نن په ملي او نړيواله کچه اسلامي امارت ته د يو خپلواک، منظم، باصلاحيته او د افغانستان د نماينده نظام په حيث کتل کيږي .

چې دا ټول د شهيد منصور رحمه الله د ابتکار او زيار پايله او د نوموړي هغه کارنامه ده چې له امله يې نن امارت او ملت دواړه د بريا تر پولې رسيدلي ښکاري. ان شاء الله

حاري شخصيت

جمال الدين اديب

کټ مټ لکه مشر امير؛ شهيد امير
هم د بې قدره گوهرانو قيمت ته پاتې
شو. هغه د شاعر خبره:

د بې قدره گوهرانو په بازار کې
خرموره لعل وگوهر درې واړه يو دي

د اسلامي فکر قاموس کې شايد له
جهاد و مبارزې وراخوا بله لوړه کارنامه نه
وي، خو که د جهاد په دايره کې د شهيد
منصور رحمه الله پر شخصيت څه وايو،
ډېر څه پرې ويل کيږي، مگر د ليکنې د
عنوان په توگه مې نظر دا دی، چې شهيد
منصور د روان اسلامي جهاد يو حاوي
شخصيت و.. د جهادي برياو لارې چارې
يې ډېرې ښې ټاکلې.. نړۍ او سيمه ييزو
امينتونو سره يې په داسې کړلېچونو کې
بې رځه مزل کاوه، چې ايله په شهادت يې
دښمنانو ځان له حرکتې الغازو خلاص
کړ.. د يوه هوښيار او جدي مدير په توگه
يې په داسې مرحله کې حرکت له شريډو
وژغوره، چې ډېرو ناځوانو يې له پخوا
خوبونه ليدل او ډېرو نامردو ورته پخوا
نه له شوقه ژبې پر شونډو تېرولې..

سړی په نامعلوم ځای کې ښخېږي.. ځکه
خو د ملاعمر غوندې سړی په کې په مرگ
هم مجرم دی! نن که څوک ملاعمر نه
پېژني، نه به يې پېژني؛ مگر کله چې
استقلال او حریت معنی پیدا کړي، بیا به
يې د ننیو دعوی طلبو غلامانو لمسي.. هم
په واز کومي د اتل په حیث وپېژني!

موږ ته جهاد ستر شخصیتونه
راکړل. موږ که دفتر خوښي او ذوقپال
وی، شايد چې د ننیو ذوقپالو څټونه
تورو او غاړې دار ته برابرې وی. په بنگله
دېش او مصر کې همدغسې خلک اعدام
شول، چې د طاغوتي نظام غېږه کې د
دعوت او سمون خبره کوي. دا چې د کفر
توره د مجاهدينو په وینو خړوبه ده، نو
دوی د خیر پر غونډۍ آرام تنفس
وباسي.

زموږ د جهاد سترو شخصیتونو په
یوه ساده موقف د تاریخ هغه تېر اسلامي
معیارونه راژوندي شول، چې د ذوقپالو
او سلیقه خوښو د ټول حرکت دوره یې لا
د منهج په دعوی له پاره یادولی نه شي .

څومره چې نړۍ پر خپل مادي
پرمختگ اعتماد کوي، څومره چې ترقيال
په رواني ماتې کې خپل ارزښتونه بایلي،
څومره چې حريصان او طامعين د پرديو
دربانۍ ته دلايل وايي او څومره چې ډارن
خلک ان ښکاره دښمن سره غاړه وړي؛
هغومره په امت کې د ايمان ځلي پيدا
کيږي، هغومره د مومنو پرگنو منځ کې د
عقيدوي تعالي پامته داران زيږي،
هغومره د مبارزې يارانو کې د قناعت
قامتونه لوړيږي او هغومره د تاراکونو
مخې ته د ټينگار او ثبات غرونه دريږي.

کله چې د مشر- اميرالمؤمنين د
وفات خبره اعلان شوه، د يوه ژورناليست
يو تاثر مې ډېر خوښ شو. ويل يې نن
هغه وخت دی، چې د استقلال او حریت
خبره په کې ورکه ده. سره له دې، چې هر
څوک استقلال او حریت ته د ارزښت په
توگه گوري او هر څوک ځان د استقلال
او حریت علمبردار گڼي، مگر رښتيا دا
دي، چې امت کې نن استقلال او حریت نه
شته، ځکه خو په کې د ملاعمر غوندې

جهادي برياوې

ټولې نړۍ سره دوامداره او بريالۍ جگړه پر مخ بېول ستراتيژيک فکر، هوډ او سربښندنه غواړي. په هياھوۍ، غلبې او شعارونو مقابله نه کيږي. مبارز به د خپل دښمن د قوت حجم پيژني، په هماغه اندازه به ورته ځپونکي قوت برابروي. مبارز به وخت پر وخت د خپل کار د نيمگړتياو تدارک کولی شي، د پروگرام له مخې او د شرايطو له امله به د کار بڼې ته تغيير ورکولی شي. د ټول خوځښت لپاره به د امکاناتو معقولې او شفافې لارې چارې سنجوي او د ورځ تربلې پرمختگونو سره به د امکاناتو ډېرول هم مدنظر وي. حرکت او مبارزه به پر واقعيتونو بناء وي. هغه علتونه به دقيق او پر ځای وي، چې پر بنسټ يې جهادي حرکت ولاړ وي.

شهيد منصور ته د خپلې مبارزې حجم معلوم و، په همدې اساس د امکاناتو برابرولو کې هم موفق و. همدا ډول د ترکيز نقاط هم ښه ورمعلومېدل. همدا لامل به و، چې د ده له امارته وروسته د سترو مراکزو فتحې پيل شوې. د جهادي ډسپلين په موخه منظم کمپسيونونه وټاکل شول او منظم فعاليت پيل شو.

ما ته خو داسې بېلگه نه ده معلومه، چې د جهاد او هغه هم دفاعي جهاد جريان کې دې يو حرکت د يوه ستر دولت په څېر تشکيلات ولري او هغسې

منظم فعاليت دې ولري، لکه باثباته حکومت. شهيد منصور رحمه الله هم امارت ته د جهاد وهجرت مرحله کې هم دولتي تشکيل برابر کړ او هم يې ورته مناسب امکانات په ډېره عادي طريقه برابرول، چې دا يې لومړۍ ځانگړتيا وه.

امنيتي زيرکتيا

له بده مرغه زموږ سيمه امنيتي(استخباراتي) دريځونو محاصره کړې. دوه هېوادونه په ډېره عادي موضوع کې هم امنيتي اهداف لټوي. سياسي تحركات هسې يو تظاهر دی، اصل کار هغه دی، چې امنيتي اړخ لري او د امنيتي اهدافو تناظر کې مربوطې ادارې سره خبره حل و فصل شي.

پر همدې اساس سفارتونه ټول جاسوسي دفترونه دي. سفير چې گوري د خپل هېواد د امنيتي ادارې متقاعد جنرال به وي. همدا لامل دی، چې سيمه کې ستونزې ورځ تر بلې ډېرېږي، غټيږي او معضلو ته رسيږي.

په دغسې حالاتو کې که د حرکت مشر امنيتي زراکت ونه لري، خامخا به حرکت د کوم امنيتي هدف قرباني کيږي. د اسلامي امارت لومړي مشر- خو دومره هييت درلود، چې ان چا يې نوم بې اودسه نه شو اخيستلی او دا خو پرېږده، چې کوم امنيتي مغز دې د هغه د استعمالولو کوښښ وکړي.

شهيد منصور بيا د نړۍ او سيمې امنيتي تيورسنانو ته د سر کاسه کې اوبه ورکړې. د منصور صيب تحركات او فعاليتونه لکه ادبي الغاز داسې ول، چې «بې ادبه» امنيتپال يې په سر او بر هم نه پوهېدل. همدا زيرکتيا وه، چې د نړۍ استعماري او نيمه استعماري دولتونه سره سلا شول او ايله په دې وتوانېدل، چې شهيد يې کړي.

د سيمې مغرور امنيتپال هله ده ته متوجه شول، چې شهيد منصور کلونه د مشر ملا صاحب د وفات خبره دومره پټه وساتله، چې يادو کلونو کې چا شک قدرې هم نه و کړی.

همدا ډول د امارت سياسي تحركات يې د سيمې امنيتونو نه تر اخره بريده خوندي وساتل. دا نن چې په سياسي کچه کومه غوغا گډه ده، د هماغه مهال تاثير دی. شهيد منصور په ډېره فعاله بڼه د نړۍ ستر ستر هېوادونه په خپل سياسي زراکت په بديني سره مخامخ کړل. يو وخت، چې د نړۍ ټولو هېوادونو سره مخالفتونه هېر کړي ول او د «اسلامي

ترهگری» هیولی یې پر سرونو سپره وه او ټولو په یوه قوت مسلمانانو ته مخه کړې وه، ډېری په کې د شهید منصور د زراکت له امله پوه شول، چې موضوع هغسې نه ده، چې امریکا یې وایي. دا دی وینئ، چې اوس خپلو کې یې سره بې اعتباري تر ډېر لرې ځایه ورسېده .

د سیمې او نړۍ ډېر هېوادونه چې پر امارت یې د گاونډیو د تاثیر فکر درلود، له یوې مخې پر دې پوه شول، چې دا هسې افواهاټ دي او هغو خلکو، چې له دې افواهاټو یې استفاده کوله، ټولې نړۍ ته معلوم شول. تېر کال چې څلور اړخیزې ناستې پیل شوې، پر اسلامي امارت سخت فشارونه راوړل شول، چې مازې ناسته کې گډون وکړي. کنځاوې دې وکړي، خو گډون دې وکړي. شهید منصور هیڅ ډول فشار ته غاړه کېښته نه کړه او یو «نه» یې ورته وویل.

کله چې د څلور اړخیزو ناستو لړ کې یو ځل چین کوربه و او پر اسلامي امارت

سخت فشارونه وارد شول، شهید منصور رحمه الله په ډېره چټکتیا چینایان پر موضوع وپوهول او چین له کورنۍ تېر شو. دغه نقطه شایې نړۍ او سیمې ته بیخي د زغم نه وه، نو کوښښ یې وکړ، چې ایله په شهادت یې له غمه خلاص شي.

د سیمې یو عالم د شهید منصور رحمه الله له خولې نقل کا چې موږ ورته د توصیو لړ کې وویل، چې سختې دندې ته دې غاړه ورکړې، خو چې د مذاکراتو په اوازو دې ونه غولوي یا دې مجبور نه کړي، وایي هغه وویل : ټوټې ټوټې به مې کړي، خو دغې شرم ته به مې راکش نه کړي.

د صف یووالی

ډېرو خلکو د مشر ملاصاحب وفات ته انتظار کاوه. ما خپله له خلکو اورېدلي : خدای خو دې بنگرې مات کړي، بیا به گورو. بنگرې مات شو، ډېرو خلکو شور وغوغا هم گډه کړه. اختلافونه شول او دلایل شول، مگر منصور رحمه الله په هر صورت د صف یووالي ته توجه وکړه، ټول یې پر ځان رامت کړل. چا چې ښې ارادې نه درلودې یا منزوي شول یا بېرته په بیعت مجبور شول.

نړۍ او سیمه ییز امنیتونه هم منتظر ول، چې د امارت د ماتېدو چانس پیدا کړي، دوی هم سخت کوښښ وکړ، چې درزونه غټ کړي، مگر څومره چې

امنیتونه گړنډې شول، هغومره ده له خپلې مشرۍ رغنده کار واخیست. صف یو پاتې شو او غرضي خلک مختوري شول.

اسلامي امارت، چې د مخکیني جهاد حزبي تقسیماتو پایله کې تاسیس شوی؛ یوه خبره هم په کې دومره منفوره نه ده، لکه انقسام او انشعاب. هغه خلک چې دغه ډول کوښښ کوي یا ترې دا ډول علایم بریښي د مجاهدینو منځ کې تر ټولو منفور خلک دي .

شهید منصور ته که له یو لوري خپل زراکت گټه ورسوله، بل لوري ته د مجاهدینو دغه حس هم ډېر کار وکړ. که نه د انشعاب ته ښې زمينې برابرې وې. چا شرعي دلایل ویل، چا تاریخي دلایل ویل او چا هم سیاسي. هر چا ته امکانات او ظروف هم برابر ول، مگر له نېکه مرغه، چې مجاهدین د تېر جهاد دغه ترخه خاطره یاده ساتي او ځان ترې تر اخره بریده ژغوري .

د یو حرکت نورې نیمگړتیاوې دښمن ته دومره کاري گټه نه شي رسولی لکه حرکتی تیندکونه او انشعابونه. استعماري ځواکونه همدې نیمگړتیا ته تر نورو نیمگړتیاو ډېر په طمع وي، کار پرې کوي، مصارف پرې کوي، ځکه چې انشعاب په هر صورت حرکت ته زیان اړوي او دښمن ته گټه یې په هر صورت.

دسرلاري او سرلوري شهيد امير المؤمنين منصور صاحب رَحْمَةُ اللَّهِ

د قيادي شخصيت په اړه خو ټکي....

ابوظهير شمس

چې نوموړي بېلابېل مسؤليتونه او خدمتونه سرته رسولي، دمسؤليتونو په لړ کې يې لومړۍ مرحله يا دوره دطالبانو داسلامي تحريک دپيل سره سمه پيلېږي، کله چې دهېواد تاريخي ښار (کندهار) دطالبانو له لوري فتحه شو او ددغه وياړلي ولايت نه دشر او فساد کرغېړن ځادر ټول شو، د تحريک د مؤسس او امير ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ لخوا شهيد منصورصيب دکندهار د نړيوال هوائي ډگر د مسؤل په حيث په رسمي دنده اوگومارل شو.

په همدې دوره کې د منصورصيب په شخصيت کې پټ صلاحيتونه بيرون ته وځليدل او هم د مشر ملاصيب دتوقع سره سم دکندهار نړيوال هوائي ډگر په څېر دخورا مهم مسؤليت لپاره دنوموړي په څېر دحليم، پردبار، هميشه متحرک اوفعال انسان انتخاب په نتيجه کې يوشه انتخاب ثابت شو، شهيد منصورصيب پخپل ټول بشري توان او اخلاص دهوايې ډگر اړوند چارې په ښه سلیقه مندی رهبري کړې، دشر او فساد د تاراکونو خپلې هوائی ډگر يې د شته ظروفو او امکاناتو نه په استفاده د کورنيو او بهرنيو الوتنو لپاره چمتو کړ، هم

له نيکه مرغه په دا وروستيو کې زمونږ په يوشمير اشخاصوکې هم دغه جذبه راټوکېدلې او ددې لپاره متحرک ښکاري چې دهېواد دمشاهيرو او نومياليو شخصيتونو په ژوند، کارنامو او دهغوی په اجتماعي خدمتونو مستقل کتابونه ورباندې وليکي، په اړه يې اختصاصي گڼې چاپ کړې او ځانگړې مقالې پرې وليکي؛ په دې لړ کې تازه مثال دڅرک مجلې لخوا دشهيد امير المؤمنين ملامحمد منصور رحمه الله دشهادت نيتي راتلو په مناسبت د هغه دجهادي او سياسي کارنامو ستايلو په اړه دځانگړې گڼې چاپول دي، رښتيا هم د فقيد امير المؤمنين ژوند، دهغه جهادي او سياسي خدمتونه زمونږ د تاريخ يو زرين باب دی، او ددې باب ليکل دمجاهدو قلموالو او ليکوالو ديني، ملي او اخلاقي مسؤليت دی. دکوم باب دليکلو په اړه چې هغوی ته له الله تعالی نه توفيق اومرسته غواړو.

په ټوله کې که دارواښاد منصورصيب د رسمي خدمتونو او مسؤليتونو برخې ته پام وکړو، نو پنځه دورې يا مرحلې په نظر راځي، په کومو کې

دڅرک جهادي، علمي او سياسي مجلې ښاغلی مسؤل او چلوونکي له دې پلوه دستاينې او شابسي-حقداربولم چې دشهيد امير المؤمنين ملا اخترمحمد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ دشهادت نيتي (۲۱مې) په مناسبت يې دځانگړې گڼې چاپولو هوډ کړی دی

ښکاره ده زمونږ په افغاني ټولنه کې دايوه هميشنۍ کمزورتيا چې شتون لري، چې مونږ خپل نوميالي، قهرمانان، مشران او اتلان چې هغسې حق لري نه ستايو، نه يې يادوو او راتلونکو نسلو ته د هغوی د ميړانو اوشهامتونو نکلونه ياکيسې نه لیکو، دهمدې غفلت په جه دتاريخ زيات نوميالي، مشاهير او مفاخر شخصيتونه نن له مونږ ورک دي او دکارنامو او قربانيو په اړه يې مونږ کم معلومات لرو، بل پلوه دنړۍ پرمختللي او ازاد ولسونه بيا دخپلو ملي مشرانو او اتلانو د ژوندون او کارنامو خوندي کولو په باب خورا حساس او بيدار ليدل کېږي، هغوی يې په اړه ځانگړې ادارې اوټولنې جوړې کړې، هغوته يې پراخ وسايل، اسباب او مواد ور کړي څو ملي مشرانو او د نومياليو خدمتونو او کارنامو ته په دې ډول ژوند اوښي...

د مسؤليت څلورمه دوره...

څلورمه دوره کله چې داسلامي امارت نايب ملا عبید الله اخند رحمه الله اسیر شو، په ځای یې مشر-امیر المؤمنین رحمه الله داسلامي امارت د نایب ملاعبید الغني برادر ترڅنگ منصور صیب هم داسلامي امارت د نایب په حیث مقرر کړ، څو دملابرا د اخند سره په گډه دامریکایانو په خلاف دافغان تاریخ ترټولو ستر جهاد په رهبري کولو ونډه واخلي، منصور صیب رحمه الله د کریمانه اخلاقو په لرلو او مخلصانه کوښښونو په وجه دمجاهدینو ترمنځ پراخ مقبولیت او کلک باور پیدا کړ، د هر مشر او کشر مجاهد له خولې به یې دښه سلوک، حسنه اخلاقواونیکې رویې نکلونه کیدل، کله چې ملا برادر اخند هم اسیر شو (الله تعالی دي نوموړي ته د بند له اذیتونو نجات نصیب کړي) مشر-امیر المؤمنین رحمه الله د خپل لزوم دید له مخي دمنصورصیب ترڅنگ دبل نایب په حیث بل څوک مقرر نکړ یواځي دمنصورصیب وجود یې دنیابت لپاره کافي اوباله، دخدای تعالی په مرسته اوکومک منصورصیب پرلپسې بریاوې او سوې ترلاسه کولې آن تردې چې په ټول هېواد کې دمجاهدینو صفوف او لیکې یې منظمې کړې، داسې ولسوالۍ او سیمه پاتې نشوه چې هلته داسلامي امارت تشکیلات او مجاهدین شتون ونلري او په یرغلگروبریدونه او عملیات نه وې روان، دمجاهدینو دپراخ شتون له امله دښمن په ټول هېواد کې دکلک او پراخ مقاومت سره مخ شو، ورته درانه ځاني اومالي تلفات

لرلو زریعه او وسپله گنل کېده هغه کامله تقوا او په ټولو چارو کې داسلام دمبین دلارښوونو عملې تابعدارې اوپه پوره اخلاص سره د خپل مسؤلیت په سرته رسولو کې فعال رول درلودل په کوم کې چې منصورصیب حساس او بیدار و

د مسؤليت درېیمه دوره:

په گران هېواد دامریکا دیرغل او داسلامي امارت د سقوط وروسته چې دامیر المؤمنین ملامحمد عمر مجاهد په حکم د جهاد او مقاومت لیکې تنظیم شوې، منصورصیب دکندهار لپاره داسلامي امارت دوالي او درهبري شوری دغړي په حیث تعین شو او ښکاره ده چې کندهاردهېواد په ولایتونو کې یو ترټولو مهم او ستراتیژیک اهمیت لرونکی ولایت دی؛ په خاصه توگه دطالبانو داسلامي تحریک دتاسیسي مرکز او دامیر المؤمنین داستوگنې د مقرر په حیث یې پوځي او سیاسي اهمیت نور هم سیواو، په دې وجه امریکایي یرغلگر له پیل څخه دپته متوجه ول چې کندهار کې ترنورو ولایتونو زیات جارحیت او ظلمونه ترسره کړي، منصورصیب رحمه الله په لنډ وخت کې کندهار ولایت اړوند ولسوالیو او مربوطاتو کې دامریکایي او کانادایي یرغلگرو پرضد دمجاهدینو صفوف منظم کړل او هغوی ته یې ملاتوونکي زیانونه ورسول او په دې سربیره یې درهبري شوری دغړي په حیث داسلامي امارت په مشورتې بورډ کې دیومخکښ او فعال غړي په توگه رول او کردار درلود...

یې پکې د دولتي نظم او ډسپلین مقررات پلي کړل که څه هم منصورصیب دمدرسي طالب و، طبعاً داداري او مسلکي کارونو د سرته رسولو عملي تجربه به یې یوڅه کمزورې وه، لیکن دخدای ورکړي ذهانت او زیرکتیا په لرلو یې دکندهار نړیوال هوټل ډگر د پېچلو اداري او مسلکي چارو په ښه توگه رغولو او منظمولو سره اوبښوده چې په نوموړي کې د ښې حکومتدارۍ په اړه د فطري ذوق او خاصې علاقې لرلو څخه برخمن دی

د مسؤليت دوهمه دوره :

همدې وړتیا او پوهې ته په پام دکابل دفتحې سره سم دامیر المؤمنین رحمه الله د فرمان له مخې دهوائې چلند او تروریزم دوزیر او هوايې قواوو داغلی قومندان په حیث تعین شو، داچې نوموړی د امیر المؤمنین رحمه الله دخاصو، اعتمادی او فعالو وزیرانو له ډلې څخه و، تر پایه د یاد وزارت نه بل ته تبدیل نکړ، چې دا که یو لوړته په منصور صیب رحمه الله دمشر-امیر المؤمنین رحمه الله کامل باور، ډاډ او اعتمادښيي له بل پلوه د منصور صیب د کمال او صلاحیتونوښکارندویه دی، چې نوموړی دخپلو اړونده اموراتو په سرته رسولو کې برلاسې لرله، نو ویلای شو چې منصورصیب دوزارت په دوره کې یو موفق، کامیاب او فعال وزیر و، ولې که موفق اوفعال نه وای هیڅکله نشوای کېدای چې دطالبانو دنظام په څېر صاف او شفاف نظام کې یې ترپایه خپل موقف ساتلی وای، ولې یواځیني شی چې دطالبانو په صف کې دموقف او مقام

واوښتل او هم يې هغه ټول هوسونه او ارمانونه دخاورو سره گډېشول دکومو په نيت يې چې په افغانستان يرغل کړي وو

داهم د منصور صيب رَحْمَةُ اللَّهِ دمدابرانه قيادت برکت و چې داسلامي امارت ليکې ترپايه دهرډول انشعاب او چاودون څخه خوندي پاتې شوې، ځکه نوموړي دامارت ټول مشران او کشران مجاهدين پخپل اخلاص او للهييت باوري کړي وو، چې زما هدف يواځي او يواځي دالله تعالی رضا ده او ددې پرته بل هيڅ مادي او دنيوي هدف يا غرض نلرم دپته په کتوويلای شو چې داسلامي امارت دمشرانو او کشرانو مجاهدينو او مسؤلينو په زړونو کې دامير المومنين ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ وروسته چې دکوم شخصيت په اړه د بې پناه احترام او مقبوليت جذبې شتون لاره هغه شخصيت دشهيد منصورصيب و چې هرمشر او کشرمجاهد ته له ځانو هم ور گران و.

منصورصيب نوښتگر انسان و نوموړي دخپل نيابت په دوره کې داسلامي امارت مرکزي هسته ورغوله، د ټولو کليدي چارو په اړه يې منظم کميسيونونه تشکيل کړل اوبيا يې دټولو کميسيونولپاره کاري لايحې ترتيب کړې، په خاصه توگه هغه کميسيونونه چې دهغو کاري وظيف زيات مهم دي لکه دنظامي چارو کميسيون، محاکمو کميسيون، تعليم و تربيه کميسيون، فرهنگي چارو کميسيون، سياسي چارو کميسيون، صحت کميسيون ، د اقتصاد او مالي چارو کميسيون دهر يو لپاره يې ځانگړې توجه ورکړه او دهغوپه

دوره وه ، چې کله داسلامي امارت مؤسس امير المومنين ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ دورپيښې ناروغۍ له امله وفاتاو دخپل حقيقي خالق سره يوځای شو؛ په رواني لحاظ دهغه مړينه داسلامي امارت دمرگ او ژوند ترمنځ دجنگ مرحله وه؛ داسلامي امارت دبقا او فنا ترمايېن دکشمکش مرحله وه؛ يو طرف ته دمشر- ملاصيب دوفات غميزې ټول افغانان او مجاهدين ولږول او د يو ستر وير په تفر يې کينول بل پلو ددښمن دسيسو، توطيئو او شومويلانونو نيږدي وچې داسلامي امارت د صف وحدت ټوټې، ټوټې کړې وای او مجاهدين يې د يوبل ناوړين په گرداب کيياسلي وای، چې دهغه نه د رابهر کيدوچانس يې نه و، په دغه نازکه مرحله کې چې داسلامي امارت رهبري شوری په کوم تدبر او هوښيارتيا داسلامي امارت ليکې دانشعاب او انشقاق له ناوړين وژغورلې له امله يې ټوله رهبري شوری دشابسې مستحق ده اوپه خاصه توگه دمنصورصيب پشان، حلیم، مخلص، متعاهد، اسلامپال ، په وطن او ولس مين او عقلمند انسان دامارت دقيادي مقام لپاره وړاندې کولو په وجه درهبري شوری

کارونوکې دتعطل ټول موانع يې لري کړل او هم يې دټولو ادارو دپرمختگ لپاره ټولې اړينې اسانتيا وې دوخت اوزمان دشرايطو سره برابرې کړې

دواليانو او نورو مسؤلينو دشرعي پوهاوي لپاره يې دشرعي دورو او تدريس لړۍ پيل کړه څو په اخلاقي لحاظ دمجاهدينو صفوف پاک او سپيڅلی اوسي او تل يې ټينگار کاوه چې دجهاد د هغو اهدافو پخاطر چې مجاهدين خپلې معصومي وينې قربانوي بايد دهغو په کلکه ساتنه وکړو، مسؤلين ورته ښه ځير او متوجه اووسي نو په دې توگه دشهيد منصورصيب رَحْمَةُ اللَّهِ دنيا بـت دوره دبېلابېلو لويو جهادي او سياسي لاسته راوړونو دوره وه؛ دمجاهدينو د برimen تاريخ يوه شاندار پړاو و، چې اسلامي امارت او مجاهدينوته يې د معنوي او فکري پلوه هم ډېر څه ورکړل؛ نن الحمد لله مجاهدين دهغو معنوي برکاتو اونظرياتي اساس اهميت حسوي

دمسؤوليت پنځمه دوره:

دمسؤوليت پنځمه دوره يې داسلامي امارت د زعيم او امير المؤمنين په حيث هغه شانداره، تاريخي اودعظمتونو ډکه

دغړو فراست او بصيرت ته دوه لاسي سلام!!

ځكه منصورصیب ته الله تعالى داسې کمالات ، صلاحیتونه او صفات ورکړي وو ، دکومو شتون چې ددغسې- یونازکې، حساسې مرحلې لپاره اړین و ، نوموړي دغه مهال په کومو سړو مغزو داسلامي امارت دلیکو دنده دوحدت ، یووالي او نظم روحیه خوره کړه ایله د یو انقلابي رهبر او مشره یې تمه کیدای شي!! وې ښوده چې نوموړی دملگرو سره دافهام او تفهیم په برخه کې دښې مؤثرې ملکې خاوند دی، هیڅکله معاند او ضدي انسان ندی، دهرتن د دلیل او منطق د اوریدو زغم او حوصله لري، کنه ډېری کتونکي په لومړي سرکې ډاډمن نه وو، چې گواکي منصورصیب به دټولو لپاره یومنلي مشر- شي لیکن ژر ښکاره شوه چې نوموړی د مخالفونو په کنترولولو او دصف په یو ساتلو کې نه یواځې برلاسی دی بلکې دصف دټولو مسؤلینو او مجاهدینو ترمنځ ورته د هغسې- احترام اودرناوي په نظر کتل کېږي په کوم نظر چې به امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللهِ ته کتل کېدل .

د شهید منصورصیب رَحْمَةُ اللهِ یوه تلپاتې یادگارې کارنامه دا هم ده چې درهبري شوری لخوا دبعیت وړاندیز یې په دې شرط اومانه چې دی به دخان لپاره دوه نایبین ه ټاکي؛ او هغه دواړه یې پخپله ونومول (شیخ الحیث مولوي هبة الله اخندزاده او خلیفه صیب سراج الدین) ، رهبري شوری دکوم ځنډ پرته یې داشروط

اومانه، په دې کار سره دصف دنده داتحاد او یووالي پر ضد ټولې دسیسې لارې شنډې او ناکامه شوې او ورسره دمنصور صیب په وقار او درنښت کې ترپخوا نورهم زیاتوالی راغی، اود اسلامي امارت مسؤلینو ته یې دیو تلپاتې ابدی وحدت روحیه هم اوبښله ، په خاصه توگه کله چې منصورصیب رَحْمَةُ اللهِ خپله شهید شو او اسلامي امارت بیا د قیادت له خلاء سره مخ شو؛ دتیر ځل په نسبت د اخل دقیدادي خلاء ډکولو هڅومره زحمت او وخت اونه غوښته کوم چې یې دلومړۍ قیدادي خلاء ډکولو پر مهال غوښتی و؛ولې داخل دامیر المؤمنین دوه مرستیالانو له وړاندې شتون لاره، دهغوی په لارښوونو دامارت ټولې جهادي ، سیاسي او فرهنګي چارې په عادي شکل روانې وې؛ له بلې خوا داسلامي امارت رهبري شوری هم په اسانه وکړای شول چې د ځنډ او کوم تاخیر پرته دامیر المؤمنین له دواړو نایبینو څخه یو یې (شیخ الحدیث مولوي هبة الله اخندزاده حفظه الله) داسلامي امارت د نوي زعیم او امیر المؤمنین په حیث غوره کړي، یقیناً که منصورصیب له وړاندې اوپخپل ژوند کې دامارت دنایبینو ټاکلو ابتکار نه وای کړی طبعاً به دنوموړي دشهادت وروسته ستونزې اومشکلات وو.

په دې علاوه شهید منصورصیب رَحْمَةُ اللهِ دخپل امارت په لنډه دوره کې داسلامي امارت ټولې ادارې او کمیسیونونه عملاً فعال کړل، نن ورځ اسلامي امارت د پیاوړي او منظم سیاسي، جهادي ، علمي او اجتماعي ځواک په حیث

دهېواد دنده او بهر شتون لري په ټولو برخو او مواردو کې دمنظمو پلانونو په رڼا کې کارونه روان دي، هرچا ته دخدمت او کار ځای معلوم دی، په دومره ترینګلو او ضیقو شرایطو کې دومره پراخ دسپلین او نظم رامنځته کول هیڅکله معمولي کارنامه نده، ددې ټولو ترشاه د منصورصیب او دنورونو مشرانو کلک عزم او قوې ارادې شتون درلود

په نظامي ډگر کې مجاهدین دومره پیاوړي ، منظم او غښتلي شول چې بسته ولایتونه فتحه شول او ځیني دسقوط سره مواجهه شول پراخې سیمې او ولسوالۍ داسلامي امارت مجاهدینو و نیولې، ورته لوی شمیر وسلې، جنګي شوبلې، رینجرې او ټانگونه په لاس ورغلل، ددښمن په مهمو مرکزونو او هډو باندې تندریز فدايې بریدونه ترپخوا لا منظم او منسجم شول

په سیاسي ډگر کې دقطر سیاسي دفتر که څه هم دنوموړي دنیابت په دوره کې خلاص شوی و، داسلامي امارت استازو دقطر دفتر له ادرس نه دنړۍ دېپلابلو جهتونو سره دافهام اوتفهم پالیسې په لړ کې دپام وړ لاسته راوړنې ترلاسه کړې، لکه دیو امریکایي بندي عسکر خوشي کولو په بدل کې له گونټانامو زندان څخه داسلامي امارت دواکمنۍ په مهال د څو تنو نومیالیو مشرانو زادیدل دسیاسي او دیپلوماتیک ډگر یوه ستره بریا ګڼل کېږي .په ورته ډول دافغانستان په اړه نړیوالو کانفرانسونو کې داسلامي امارت د استازو د ډیپلپسې گډونو د لارې وکړای شول چې دخپلو خلکو دمظلومیت غږ ترنړیوالو ورسوي او

په افغانستان کې شته پټ واقعیتونه بیرون ته ښکاره او څرگند کړي، دمنصورصیب رَحْمَةُ اللَّهِ د امارت په دوره کې ددې بهیر پراخولو هڅې و شوې او په یو لړ مهمو مجلسونو کې دگډون له لارې امارت وکړای شول چې دخپل ولس دحقه حقوقو نه دهر ډول ډار او ویرې نه په لا پرواهۍ سره دفاع وکړي اوله خپل دریځ او مسیر نه یو اېنچ اومره هم په ښارانشۍ او نه په دې لړ کې نه د هیڅ کوم فشار اچونکي ارادې نه تېت شول او نه دکوم لالچ ورکونکي دلالچونو په لومو کې ونښتل...

منصورصیب رَحْمَةُ اللَّهِ دخپل مدبرانه مشرتابه په دوره کې په سیاسي میدان کې یوه بله مهمه کامیابي دا ترلاسه کړه چې دافغانستان ټوول گاونډي هېوادونه یې ډاډاو باور ورکړ چې دافغانستان اسلامي امارت هیڅکله دوی ته گواښ ندی او نه د دوی په کورنیو چارو کې دمداخلې او لاسوهنې په باب کوم نیت لري او نه نورو هېوادو ته دخپل سیاسي فکر او ایډیا دصادرولو هوډ لري بلکې دهر هېواد سره دخپل هېواد دمصالحو اوگټو په پام کې نیولو سره دوستانه اړیکي لرل غواړي او گاونډیان باید داسلامي امارت دبریاوو او سوبو نه کومه انډېشنه ونلري کنه دامریکا په مشرۍ یرغلگر هېوادونه له پیل څخه په دې کوښښ او پروپاگند کولو لگیا دي څو اسلامي امارت او مجاهدین ټولې سیمې ته څه چې ټولې نړۍ ته دخطر په توگه وښيي او په اړه یې نړیوالو ته ناسم ذهنیت ورکړې لیکن منصورصیب رَحْمَةُ اللَّهِ وکړای شول چې په دې لړ کې دزیاتې

هوشیاریتیا څخه په کار اخستلو دسیمې ټول هېوادونه دمختلفو زریعو او وسیلو له لارې قانع کړي چې دافغانستان اسلامي امارت نه نړۍ ته خطر دی او نه هم دسیمې دهېوادو گټو او امنیت ته گواښ دی دغه وجه ده چې نن په سیمه او نړۍ کې داسلامي امارت دموقف پزیرایې کېږي او هر بیطرفه هېواد په دې قانع دی چې امارت دهیچا لپاره گواښ او خطر ندی بلکې دامارت په رهبري کې جنگیدونکي مجاهدین دخپل هېواد دازادې لپاره جهاد کوي چې دادهغوی مشروع او منلی حق دی هیڅوک تري دخپل هېواد دازادۍ او خپل ولس نه ددفاع حق نشي اخستلی.

نو په ټوله کې ویلای شو چې شهید منصور صیب یو موفق، کامیاب، مدبر، هوشیار زیرک او زړورقاید و، چې اخر یې داسلامي امارت د جهادي، علمي او سیاسي صف د ښېرازتیا او سمسورتیا لپاره خپلې وینې هم نذرانه کړې او پخپل مشرتوب کې یې داسلامي امارت مجاهدینوته د ویاړونو ډک داسې داعتدال مسیر په میراث پرېښود چې ددښمن دډېر کوښښونو باوجود چې غوښتل یې طالبان او امارت داسې وښيي چې گواکې دټولې نړۍ گټې او امنیت گواښې دنړۍ ازاد هېوادونه او ولسونه دامارت په منځلاریتوب او حقانیت معترف دي او داسلامي امارت اسلامي او انساني کردار ته دقدر په سترگو گوري، نو له شک پرته دداسې یوسرلورې او سرلاري قاید دقربانیو تاریخ او کارنامې خوندي کول د هر مجاهد قلموال دقلمي دیانت له

مخې مسؤلیت دی هغه باید دمنصورصیب مدبرانه کردار ته ژوند اوښي ....

هو! یواځي دژوند انه دسوانح پانو په لیکلو ځانونه دمسؤولیت نه خلاص ونه بولي بلکې ددې ستر رهبر د افکارو، خیالاتو او نظریاتو خوندي کولوته متې راوښاري ځکه ژوندي قومونه دخپلو مشرانو افکارو، لارښوونو، او نظریاتو په رڼا کې خپل راتلونکی څاري او ورته اړتیا لري بنأ موږ دسوانح لیکلو ترڅنګ باید دمشرانو عمده لارښوونې، ویناوې او دبصیرت او فراست نه ډک افکار خوندي او راتلونکو نسلونو ته یې ورسوو په دې لړ کې دڅرک وزیني مجلې لخوا دمنصورصیب دشهادت نیټې په مناسبت داخصاصي گڼې چاپولو گام دستانینې وړ دی خو متل دی وایي: په یوگل! نه پسرلی کېږي!! باید دې لړ کې ورته گامونه نور هم پورته شي څو داسلامي امارت دمشرانو دکارنامو، خدمتونو، او افکارو څخه راتلونکی دیني او جهادي قشر اگاه اووسي په خاصه توگه د اسلامي امارت د ځوان نسل لپاره خو دخپلو اسلافو او اکابرود مجاهدانه سیرت او کردار پانو لوستل خورا ضروري دي، په پای کې دعاء کوو چې الله تعالی دي دمنصور صیب رَحْمَةُ اللَّهِ په قبر رحمتونه نازل کړي، بیرته پاتې درنې کورنۍ ته یې دجمیل صبر توفیق غواړو او داسلامي امارت اوسنیو مشرانو ته دنوموړي دمعنویت څخه د ډکې تگلارې پر لیکو دتلواتجاء کوو...

په درنښت

کاشکې ما ليدلي نه وای ستا نازونه

عبد المتین عاطفي

ما په ټول ژوند کې له خپلو مشرانو سره تشریقاتي مناسبات نه دي پاللې (په بل چا هم دا بدگمانی نه کوم) تشریقات مي نه دي کارولې او ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللهِ او ملا اختر محمد منصور رَحْمَةُ اللهِ خو بیخي له تشریقاتي وضعیتو بد وېل، نو اوس چې زما دواړه محبوب مشران راڅخه د آخرت په ډېر اوږده سفر تللي او په دې له حسرتونو ډکه نړۍ کې راسره نشته، نو اوس به هغوی ته څه طمعه او هیله وړاندې کړم...

زه چې د خپل شهید قائد ملا اختر محمد منصور په اړه دلته څه لیکم دا لفاظي، خانه پرې او مصنوعي ستاینه نه ده، بلکې دا زما د زړه خبرې، سترگو لیدلې او غوږونو اورېدلې خاطرې او زما له هغه رَحْمَةُ اللهِ سیره د رښتوني مینې یو څو په زړه پورې زرین یادگارونه او د هغه د جدایي د حسرت څو د او ښکو څاڅکي دي:

۱- زما له شهید منصور صیب سره په لومړي ځل پیرندگلوې هغه مهال وشوه چې موږ له قدردانو استاذانو: شیخ الحدیث مولوي شهاب الدین دلاور حفظه الله- او مولانا سید قریب بابا رَحْمَةُ اللهِ څخه د تکمیل درجې کتابونه وېل، چې بېلو بېلو مسجدونو کې او سیدلو خو دی به کله-کله د جمعې په شپه د خپلو هغو ملگرو پوښتني راتلو چې له موږ سره یو ځای اوسیدل، نو دا اولنۍ پیژندگلوې مې که څه هم ورسره غیر مستقیم ا و د ده د انډیوالانو په وجه وشوه، خو باور وکړئ چې زما او د هغو ملگرو چې په یوه اطاق کې ور سره اوسیدل په چال-چلند کې چندان توپیر ندي کړی...

۲- (زما لیکوال) له هغه سره د امارت د اولو او دا راز د صلیبانو له یرغل را وروسته کلونو کې بېلا بېلې لېدنې- کتنې شوي دي، چې

نن مې د ذهن او خیال مارغه له یوې لاسې هم ور وړاندې د ماضي ټولو هغو لوړو ژورو ته وروالوت، چېرته چې ما له امیرالمؤمنین شهید ملا اختر محمد منصور رَحْمَةُ اللهِ سره لیدلي کتلي او د خپل ژوندانه د یوې مهمې برخې حساس او نازک پړاوونه مې د هغه رَحْمَةُ اللهِ په مشرۍ کې وهلي او طی کړي وو... خو دا بیا زما د روابطو د نه پاللو او سیاسي او درایتی کمزورتیا او یا بدنصیبۍ وه، چې د دومره لوړ شخصیت سره د دومره نږدې انډیوالي سره- سره بیا هم کله کله په وروستیو کلونو کې په یو څه واټن کې لرې پاتې شوم، خو د خدای ج شکر کارم چې د خپلو دواړو قائدینو (ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللهِ او شهید منصور صیب رَحْمَةُ اللهِ) (سره مې رسمي او غیر رسمي لیدنې څه چې ما یې تر قیادت لاندې کلونه-کلونه ورسره د یوه انډیوال په څېر تیر کړي دي، چې د ځینو کتنو خاطرې به یې دلته وکاروم:

د منصور صیب په مشرتوب کې مې د افغانستان د طالبانو د اسلامي تحریک د پیل کېدو له کاله د امریکایي او صلیبي استکبار د یرغل تر مهاله لاندې خدمتونه کړيدي:

۱- کندهار په هوایي ډگر کې د مخابراتې د مسلکي په حیث
۲- د هرات په هوایي ډگر کې د انتقالاتو د مسئول په حیث
۳- د کابل په هوایي ډگر کې د نظام قراول د مسئول په حیث
۴- او په ((دلارام)) کې د جگړې په لومړي کرښه کې د منصور صیب تر مشرۍ لاندې د یوه مجاهد په حیث.

له امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللهِ سره زما اړیکه او لیدل هم د منصور صیب له برکته کېدل.

د یوې کتنې څه جزئیات چې زما په حافظه کې پاتې دي هغه دادي:

۳- زما (لیکوال) ورسره بله کتنه او له ده سره انډیوالي هغه مهال وشوه چې د افغانستان د طالبانو اسلامي تحریک د ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په قیادت کې د کندهار له سنگسار څخه پیل شوی وو او زه ورسره د کندهار په لوی هوایي ډگر کې یو ځای او ملگری شوم، دا د تحریک د اولو شپو ورځو خبره ده، د شر او فساد په مقابل کې د طالبانو او زېورو مخلصو مجاهدینو بېرني فتوحات په ډېره چټکۍ سره مخ پر وړاندې روان وو، چې غربي میدیا د طالبانو دې پرمختیاوو ته د (طالبانو ډراماتیک) پرمختګ نوم ورکاوه...

مظلومو هیواد والو له پاتک سالاري او ملوک الطوائفي لعنت نه نجات موندلی وو. دا زما بلکې د هر افغان لپاره د ژوند هغه خوښۍ شېبې وې چې د کلونو-کلونو د اسلامي نظام د راتګ ارمان مو د یوه سپیڅلي دیني قشر (طالبانو) په لاس تحقق موندلی وو. شهید منصور راسره په دې کتنه کې ښه له صمیمیت ډک چلند وکړ او ما ورته د اسلامي نظام د فتحې مبارکې ورکړه او د هغه رحمه الله شخصیت راته دومره محترم وېرېښېده چې بیا مې ورسره څو مسلسل کلونه انډیوالي شوه....

۴- له منصور سره مې بله کتنه هغه مهال وشوه، چې هغه په شبرغان کې د غدار او قاتل مالک ازبک له زندان څخه را خلاص شوی وو...

۵- د حاجي علاؤالدین آغا په موټر سایکل یوه ورځ موږ درې ملګري سپاره شوو چې شهید منصور صیب لیدلو ته ورتلو، رابطه آغا جان (علاؤالدین آغا) جوړه کړې وه، په لارې چې درې ملګري په یوه موټر سایکل سپاره وو، نو آغا جان عجیبه خبره وکړه هغه دا چې: "پخوا به چې مشر ملا صاحب یو موټر راکړ نو څه وخت وروسته به مو د ملګرو په نوم بل تر هغه ښه موټر ترې غوښت، خو نن دا دی- الحمدلله- درې ملګري په یوه موټر سایکل سپاره یو او خوشاله هم یو..."

دلیدلو پر مهال له ډېر وخت لیدلو وروسته بیا هم زه د شهید منصور صیب په ذهن کې د پخوا په څېر پاتې وم، همغسې د

پخوا په څېر یې له مینې او صمیمیت ډک مجلس له موږ سره وکړ، تر دې چې ما د مجلس د مالګې او خوند برابرولو لپاره ځینې ټوکې هم د هغه په مخ کې وکړې، د دې پر ځای چې هغه مهربانه مشر راته ټنډه تروه کړي، بلکې دومره یې زما ګڼو ته وڅنډل چې له ډېرې خندا به ټول سره ښوریده... تر دې زه په دې خبره وویریدم، چې هسې نه منصور صیب زما په ساده توب وځاندي... او ما ته یې په خندا کې وویل: ملا...! زموږ او ستاسو هغه حکومت او دبدبه او موټران او رش و کش دې په یاد دي او اوس د خدای ج د دین په سر له هغه هرڅه تیر شوو....

د شهید منصور رحمه الله ځانګړنې او لوړ اخلاقي معیارونه

هلته چې امارت تحریک و او بیا هلته چې تحریک امارت شو شهید قائد له هغو مشرانو څخه وو چې د اسلامي امارت د پیل له کلونو څخه بیا تر صلیبي سپیره یرغل او له هغه را وروسته زیات کلونه یې په خپل هیواد کې پرلپسې ډول له داسې چیلنجونکو، سختو ستونزو او رېږو سره مقابله وکړه، چې هغه ته یې د ډېرو اولوالعزمه قائدینو په فهرست کې ځای ورکړ، میدان یې خوشې نکړ... نوموړي له حالاتو سره د مقابلي کولو یو ځانګړی مهارت او هنر درلود.

هغه یو متحرک او خوځند شخصیت و، له رکود او جمود څخه یې بد راتلل، هغه خپله مبارزه او قرباني تر یوه محدود زمان او ځانګړي مسئولیت پورې نه وه منحصر- کړې، هغه که د افغانستان د ټولو هوایي ځواکونو عمومي قومندان، د هوایي چلند او توریزم وزیر او د ملا محمد عمر مجاهد خاص معتمد او مشاور، که د رهبري شوری غړی، بیا د اسلامي امارت نائب او بیا امیر المؤمنین و، او که یو مهال د کندهار ولایت جهادي مسئول و) چې دا مسئولیت نسبتاً پورتنیو مسئولیتونو ته وړوکی و (نو په دې ټولو اوږدو او امتحاني پړاوونو کې یې په پوره ایمانداري، اخلاص او د ذمه واري له احساسه سره د جهادي چارو د پرمختګ او د اسلامي نظام لپاره هلې ځلې کولې او په ډېر اخلاص خپله اسلامي مبارزه پر مخ بېوله...

شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ لَهُ یو شمېر هغو کسانو څخه نه وو، چې د امریکایي استخبار له یرغل وروسته یې د اسلامي امارت په ځینو اقداماتو او پالیسیو بې ځایه او بې وخته اعتراضونه کول او ځانونه یې په مصئونو سوږو ننیوستل، چې له رسنیو سره په څرگندونو کې یې د خپلو ځانو او اولادونو د تحفظ په خاطر هسې معمیات ویل او توریې یې کولې، غوښتل یې خپل ځانونه په دا راز کړنو سره دښمنانو ته یو څه ورنږدې وښیې، لکه چې دا کمزوري کسان په خپلو تېرو مبارزو او قربانیو پښېمانه وي، خو دمنصور رَحْمَةُ اللَّهِ د سیاست په ډکشنري (قاموس) کې په دې توجنو حالاتو کې هم د ناکامي او مایوسي لغت ونه موندل شو.

هغه د امیرالمؤمنین ملامحمد عمر رَحْمَةُ اللَّهِ په غیاب او د هغه له وفات وروسته هم د اسلامي امارت سیاسي او هم نظامي پالیسي په داسې کامیابه ډول وساتله، چې چاته تر ۲ کلونو وروسته هم دا درک ونه لگېده، او داسې خلاء یې احساس نه کړه چې گویا ملامحمد عمرمجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ وفات دی... طالبانو ته دا فرق نه محسوسیده چې آیا د امارت رهبري د ملامحمد عمرمجاهد په لاس کې ده او که د منصور صاحب.

❖ شهید امیر په ډېرو سختو بحراني حالاتو، په ځانگړي ډول د ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ له وفات وروسته کلونو کې له داسې سختو چیلنجونو او ننګونو سره په نره او مېړانه مقابله وکړه، چې د اوسپنې چيچلو ته ورته وه...

❖ شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ چې کله د اسلامي امارت نائب امیرالمؤمنین و، نو اسلامي امارت په سیاسي ډگر کې ډېر پرمختګ درلود، چې په قطر کې د طالبانو د دفتر خلاصیدل او بیا له گوانتنامو زندان څخه د طالبانو د پنځو هغو مهمو زندانیانو چې ۱۳ کلونه یې د امریکا په جهنمي وحشي- زندان کې تیر کړي ول... د امریکایي اسیر (بوږگډال) سره په تبادله کې راخلاصیدل او د امریکایانو له خوا اسلامي امارت ته د مذاکراتو لپاره وړاندېز کول... دا ټول د شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ هغه ابتکارونه او لاسته راوړنې وې چې د اسلامي امارت بېړۍ یې د نجات ساحل ته نوره هم

نږدې کړه او اسلامي امارت ورسره په نړیواله کچه په سیاسي ډگر کې یو ځل بیا د یوه مطرح قوت په حیث تبارز وکړ...

❖ شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ د کار اهل او نااهل کسان ډېر ښه سره پېژندل، ویل کېږي چې د سلطان محمود غزنوي رَحْمَةُ اللَّهِ د واکمني پر مهال د غزني ښار ته په سلگونو غلامان د څرخولو لپاره وړاندې کیدل، چې د چا به یو غلام خوښیده او د چا بل، خو د سلطان محمود غزنوي جوهر شناس نظر په ټولو غلامان کې حضرت آياز رح خوښ او انتخاب کړ...

❖ شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ خبرو او سالو مشورو ته به یې ښه غوږ نیوه، خپله یې خبرې یې لږ کولې خو له نورو یې ډېرې اورېدلې.

❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ د اسلامي امارت د ډېرو مخورو او برجسته څېرو په موجودیت کې بیا هم وکړای شول (په خپل خدای ورکړي استعداد سره) ځان ملامحمد عمر مجاهد ته دومره ډېر نږدې کړي، چې مشر ملاصیب ورباندې د ژوند تر پایه پوره باور او اعتماد درلود او شهید منصور بیا د خپل ژوند تر پایه په همدې باور کې تېر کړل او دا باور یې وساتلی شو، چې دا صفت په ډېرو لږو خلکو کې موندل کېږي

❖ عام خلک، نړیوال، د اسلامي امارت مجاهدین او په ځانگړي ډول د اسلام دښمنان په دې فکر ول، چې اسلامي امارت به یوازې د ملامحمد عمر مجاهد تر ژوند پورې متحد او مضبوط وي، خو که دا سړی شهید یا وفات شي نو بیا به په طالبانو کې بل داسې څوک پیدا نه شي چې د هغه خلاء ډکه کړای شي، بلکې طالبان به په بل امیر په داسې متحدانه او مخلصانه ډول راټول نه شي، خو -الحمدلله- د دې حدس او ټولو اټکلونو پر خلاف د اسلامي امارت مشران او کشران، نظامیان او سیاسیان او ډېرینو مجاهدینو مشرانو هم ورسره په زیات اکثریت سره بیعتونه وکړل.

❖ شهید منصور رَحْمَةُ اللَّهِ د ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ په څېر امارت او مشرتوب د خپل ځان لپاره نه و غوښتي، بلکې په

دې ټاکنه خاوبدې او ناراضه و او د بيعت لپاره يې (دمولانا نورمحمد ثاقب په وينا) لاسونه تخرگو کې ننويستلې او لاسونه د بيعت کولو لپاره نه وړاندې کول او ژړل يې، لکه چې ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ له اميرالمؤمنين ټاکل کېدلو وروسته ژړل تر دې چې خپل د اوږې ځادريې په اوښکو لوند کړی و...

❖ شهيد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ هم د ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ په څېر امارت د خپل ځان، زامنو او وروڼو لپاره ميراثي نه گڼلو او نه يې په دې اړه کوم وصيت او سپارښتنه کړې وه...

❖ له اميرالمؤمن ملامحمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ سره شهيد منصور صيب نږدې اړيکې او اعتماد درلود تر دې چې مشر- ملاصاحب به کله-کله منصورصيب ته د کندهار هوايي ډگر ته د ځينو مشورو په اړه هم راتلو...

❖ زما ورسره چې پرمې پېرندگلوې او کتنه وشوه نو هغه رَحْمَةُ اللَّهِ راته له ډېرو ښو صفاتو او کمالاتو ډک شخصيت وېرېښېده- هغه د ملگرو تر منځ په خپل تعامل کې بې توپېره چلند کاوه...

❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ سخاوتمندانه طبيعت او له لو لويو دندو سره سره متواضع شخصيت، خندان مخ، وېره ټنډه، بشاشت او ظريفانه طبيعت درلود...

❖ اسلام او اسلامي امارت ته هغه ډېر وفادار و دا راز له ملگرو سره هم وفادار و، ملگري يې نه هېرول...

❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ ځينې داسې بارز لوړ صفات، اخلاقي نمونې، مينه ناک تعامل درلود چې له ده پرته په نورو مشرانو کې د ده په پرتله لږ ليدل کېده...

❖ هغه لکه څنگه چې له عملي او اعتقادي نفاق څخه بري و، همداسې يې له سياسي منافقت او دووه مخپټوب څخه هم بد وړل او ورته قائل نه و.

❖ شهيد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ بزدلي او جبن نه پېرندل او هغه مداهن سياستمدار هم نه و...

❖ شهيد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ لکه څنگه چې په ژوند مسلمانانو ته څومره محبوب و، همداراز له شهادت وروسته يې هم خپل

محبوبيت او کرامت ښکاره کړ، چې بيلگه يې د هغه په مبارک روح پسې د مسلمانانو خيراتونه، د قرآن عظيم الشان ختمونه، دعاگانې او د غمرازی او تسليت ډېر ډېر پيغامونه د رهبري شوری او د ده د کورنۍ په نوم ليرل وو...

❖ لکه څنگه چې د ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ له وفات وروسته، شهيد منصور په قاطع اکثريت سره په متفق ډول اميرالمؤمنين وټاکل شو، همدا شان د شهيد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ له شهادت وروسته نوی اميرالمؤمنين شيخ الحديث هبة الله اخندزاده-حفظه الله- هم ډېر ژر په همدې ډول سره اميرالمؤمنين وټاکل شو...

❖ چې نوموړی په سياست، علميت، فقاوت او پوهه کې ښه نیک شهرت لري او د اسلامي امارت په مخکينۍ دوره کې يې لويې دندې درولي چې مشر ملاصاحب پرې دومره اعتماد درلود چې په يوه مهال يې دووه مهمې دندې ورته سپارلې وې چې هغه د ننگرهار والي کيدل او په کابل کې د وزيرانو شوری د مرستيالي دندې وې.

❖ شهيد منصور رَحْمَةُ اللَّهِ د اسلامي امارت له هغو باصلاحيته، باکفايته او بااعتماد مشرانو څخه و چې په يوه مهال کې هم د سياسي او هم د نظامي پوهې او وړتيا څښتن و، چې ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ ورته څو مهمې دندې څو مسلسل کلونه تر پايه ورسپارلې وې، چې هغه عبارت دی له: د افغانستان د هوايي ځواکونو عمومي قومندان (چې دا د دفاع وزارت د مرستيالي دنده هم ده) د هوايي چلند او توريزم وزير، د ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ خاص مشاور او معتمد او بيا دهغه نائب کېدل. دا ټولې هغه مهمې دندې وې چې منصورصيب څو مسلسل کلونه سرته ورسولې او ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ په منصورصيب داسې اعتماد درلود چې منصورصيب به په شپه او ورځ چې هر وخت غوښتل نو له مشر ملا صيب سره يې ليدلی شول.

❖ د افغانستان په ټولو هوايي ډگرونو کې چې پخوانيو حکومتونو جوماتونه، نه وجوړ کړې خو منصورصيب د خپل مسئوليت پرمهال په هر هوايي ډگر کې يو-يونسکلی جامع

جومات او ورسره په ځينو هوايي ډگرونو کې د حافظانو لپاره دارالحفاظونه هم جکې کړې وو.

❖ هغه ډېر سخي انسان و که له يوې خوا يې په بيت المال کې خيانت نه کاوه نو له بل پلوه يې محافظه کارې او داسې سپما هم نه کوله چې ځان مشرملاصيب ته پرې وفادار او امين وښيي، هغه ډېرو بې وسه مجاهدينو ته د واده کولو د لگښتونو لپاره هم روپۍ ورکولې...

❖ له ده څخه ملا محمد عمرم جاهد رحمه الله زيات خوښ وو...

❖ متواضع او عاجزانه مزاج يې درلود، هغه که په هر منصب او چوکۍ فائز و خو طبيعت او خصلت يې لکه د مدرسې د مهال يو طالب په څېر و.

❖ ظرافت، بشاشت او خوشطبعي يې په طبيعت کې پرته وه، تر دې چې په طالبې او اسلامي امارت کې د لوړو منصبونو سره سره بيا هم له خپلو نږدې ملگرو سره ډگپو او مطاييې بندارونه کول، عجيب په خوندور انداز به يې خندل.

❖ سياست او واکمني له هغه څخه خپل اصلي متواضع مزاج او نور ښه خصلتونه سلب نه کړای شول. ويل کېږي: ((دوه شیان دي چې په سړي د نه کړلو چارې کوي يو عشق او بل سياست دي)).

❖ منصور صاحب څه خپل نیک خصلتونه او مثبت کردارونه درلودل، چې ما وليکل او بل د ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله نږدې ملگرتيا، ښه باور او تقرب هم د هغه د شخصيت په روزنه کې پوره ونډه درلوده، او د بېلابېلو مهمو مسئولیتونو په دوران او داراز د اسلام د دښمنانو د هغه لور ته په توجه کولو سره او د هغه رح د مبارزې د مخنيوې په لړ کې بېلابېلو ستونزو او عکس العملونو هم د هغه شخصيت ته تبارز او د کمالاتو پر لور وده او ارتقا ورکړه، يعنې د هغه له خپلو کمالاتو او معنوياتو سربېره، د حالاتو سره د مقابلي په لړ کې يې هم ډېرې وړتياوې تر لاسه کړې، چې په يوه شخص کې د دومره کمالاتو رايوځای کېدل ډېر لږ موندل کېږي، نو منصور صيب ته په دې اړه جامع الکمالين ويلی شو، چې يو يې خپل

کمالات و او بل هغه کمالات چې له ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله څخه يې کسب کړي وو.

❖ هغه د قدرت، منصب، روپيو، موټرو او نورو مادياتو شوق نه درلود...

❖ ما (ليکوال) د خپل علم او معلوماتو له مخې له چا څخه نه دي اوريدلي چې شهيد منصور صيب د پورتنیو درنو او مهمو منصوبو او د اميرالمؤمنن کېدلو صلاحيت او وړتيا نلري.

❖ هغه ته خدای جل جلاله د طالبې، جهاد، هجرت، اسارت، سخاوت، د حاجې کيدلو، غازي کيدلو او بالاخر د شهادت وياړ هم ور په برخه کړ.

❖ شهيد منصور د مجاهدينو کميت ته نه کتل، بلکې د بېلابېلو دندو پر مهال يې ملگرو ته ذهني او مفکوروي درسونه او تربيت هم ورکاوه او داسې ځوانان يې وروزل

❖ منصور صيب رحمه الله په داسې عالي اوصافو او قيادي صلاحيتونو موصوف و، چې تابه فکر کاو، چې دې سړي به د اسلامي امارت له دورې وړ آخوا هم د ژوند زياته برخه په اداري، سياسي او نظامي کارونو کې تېره کړې وي.

❖ هغه رحمه الله د خپلو دندو په لړ کې د طالبانو له واکمني څخه پخوا د مخکيني حکومتونو له لوړ رتبه او ټيټ رتبه مامورينو سره هم ښه چلند او رويه کوله.

❖ د خپلو ټولو دندو پر مهال له په بېلابېلو ولايتونو کې د خپل کار او مسئوليت په ساحو کې په پوره نظارت او څارنه سره بې خوفه گرځيدو، په وضعه به ژر مسلط او په خپل مسئوليت به ډېر ژر پوهيده، محافظه کار او ریاکار نه وو... هغه په خپلو کړو، وړو کې رښتیني و او له درووغو يې کرکه کوله، هغه امين و له خيانت او خائن انسان څخه يې بد راتلل، هغه د عهد او معاهدې ډېره پابندې کوله او له وعده خلاف او عهدشکنو انسانانو يې بد وړل...

❖ هغه رحمه الله څوک د امکان تر حده نه خوابدې کول، داتصور هم نه کيده چې د خپل ولايت او د بل ولايت د مجاهدينو دې په امتيازاتو کې توپير وکړي.

- ❖ د هغه رَحْمَةُ اللَّهِ په شخصیت، کړو- وړو، ناسته- ولاړه کې به چاهم دانه وي درک کړي چې هغه به د خپل منصب له امله ځان په نورو فوق گڼلی وي او یادې ځان د ټولنې له خلکو ورک کړی وي، بلکې هغه ځان په ټولنه کې ورک کړی و...
- ❖ خو ددې ټولو کمالاتو سره سره یې په عامو غونډو کې ویناوې ډېرې لږ کولې.
- ❖ له چا سره یې دمنصبونو او اختیاراتو ترلاسه کولو په لړ کې کله هم کومه شخړه، مخاصمه، مشاجره او مقابله نده کړې.
- ❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ به په اول ځل ملاقات د سړي زړه ته لاره وکړه، چې بیا به دې نه هېریده.
- ❖ دژوند ترپایه یې خپل شرعي او ملي لباس په تن کاوه... ۴۳- هغه رَحْمَةُ اللَّهِ منصبونه چاته په تحفه، رشوت، اوله چا څخه د خطر د احساس د مخنیوي په خاطر نه ویشل...
- ❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ په یتیمانو، معیوبینو، کونډو او عامو بې وزلو مسلمانو خلکو ډېر مشفق او پرې خوړیده، چې ددې شفقت یوه نمونه یې چې کله دی د ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ نائب و، نو هلته یې په یوه کال کې له ۴۰۰۰ زیاتو یتیمانو معیوبینو، کونډو شهیدانانو او دهغوی وارثانو ته د پام وړ کافي کفالتونه پیدا او کومکونه ورکړل...
- ❖ د ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ په زامنو، وروڼو او خپلوانو مهربانه او ورته وفادارو، داراز یې د پخواني جهادي اتل مولوي جلال الدین حقانی حفظه الله- او هم د جهادي او علمي شخصیت شهید مولوي نصرالله منصور په کورنۍ او زامنو هم ځانگړی لورینه درلوده.
- ❖ د خبرو او خطاب طرز یې ډېر عام فهمه، جالب، بې آزاره اودلنشین و، تر دې چې منصور رَحْمَةُ اللَّهِ په وروستي وخت کې د ځینو هغو مخالفینو لپاره هم د راپخلا کولو، خدمت د زمښې مساعدولو او له مخالفت لاس اخستلو توصیه اوښه کلمات کارول، چې هغوی به په ده رَحْمَةُ اللَّهِ پسې ناوړه تبلیغات او افتراوې کولې...
- ❖ د ملا محمد عمر مجاهد رَحْمَةُ اللَّهِ له لوري منصور رَحْمَةُ اللَّهِ ته ورکړل شوې دندې د چا د سفارش، واسطو او د هغه رَحْمَةُ اللَّهِ د

- ښې چالاکي له امله نه وي بلکې داتول دده رَحْمَةُ اللَّهِ خپل ذاتي کمالات وه چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ پرې لوړولي و.
- ❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ ته ورسپارل شوې بېلا بېلې دندې او مسئولیتونه خپل حق نه گڼل، بلکې د یوې ذمه وارې په حیث یې قبول کړي و.
- ❖ هغه رَحْمَةُ اللَّهِ دځان د مخته کولو او مطرح کولو لپاره هیڅ وخت مشر ملا صیب رَحْمَةُ اللَّهِ ته کوم وړاندیز یا اشاره نه ده کړې او نه یې د بل د لرې کولو لپاره د چا شکایت مشر- ملا صاحب ته کاوه، غیبت، بهتان، درواغ د قدرت لالچ یې نه خپله خوښیدل او یې بل ته خوښول.
- ❖ د نړۍ د سترو شیطانانو: اوباما او جانکېري د منصور صیب شهادت د خپل ځان لپاره هغوی په خپل فکر د ځان لپاره یوه لویه لاسته راوړنه وبلله، چې دې څخه هم د منصور رَحْمَةُ اللَّهِ د لوړ شخصیت او دا چې هغه د صلیبیانو لپاره یو بل ملا محمد عمر مجاهد و، پوره څرگندونه کېږي؛ ځکه چې دښمنان د هر چا په مرگ دومره خوښې نه څرگندوي.
- ❖ خدای جَلَّ جَلَالُهُ ورته د امریکایانو په لاس د شهادت مرگ ور نصیب کړ، هغه له اولې ورځې چې د اسلامي نظام د راوستلو او په هیواد کې د مفسدو عناصرو د له منځ وړلو لپاره د قربانۍ میدان ته راوتلی و نو له هغې ورځې شهادت د ژوند یوازې ارزو او لوړه هیله وه چې همداسې خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپلې هیلې او ارزو ته ورساوو...
- د اسلام دښمنانو د داسې جامعو صفاتو څښتن شخصیت کله په مسلمانانو لوړیده، نو یې له ډېرو هلو ځلو او شیطاني کړیو له استخداملو وروسته د اسلام په دغه عظیم سالار هوایي بریدو کې او هغه یې د ۱۴۳۷ هق کال د شعبان د میاشتې په ۱۴مه نېټه د شهادت لوړ مقام ته ورساوه.
- روح یې یې ښاد او لارویان یې همداسې باثباته او خپلو موخو ته ژمن اوسه!
- انالله وانا الیه راجعون

انتحاری_نیستم

#راشد_مبارز

انتحاری ام مخوان، من انتحاری نیستم!
سر دهم من بهر دینم، انفجاری نیستم!

من به بازار الهی برده ام کالای جان
با خدا کردم تجارت، من قماری نیستم!

دوست دارم جان خود با خیل فرزندان خود
خوب و بد دانم بسی، از عقل عاری نیستم!

من ز فرزندان و جان خود گذشتم بهر دین
ره به استشهاد بردم، انتحاری نیستم!

غرب می سازد اتم از بهر محو مسلمین
گر نگرדם بمب بهرش مرد کاری نیستم!

من نمی خواهم قراری زیر چتر کافران
ورنه من هم دشمن امن و قراری نیستم!

من بزور از خاک خود بیرون کنم نسل فرد
چون ز نسل خالدم، من اهل زاری نیستم!

قصه های مفت سیافی رهاکن، بین که من
عالم دین نیستم؟ یا اینکه قاری نیستم؟

مَنْ أَعْدُوًّا مَا اسْتَطَعْتُمْ خوانده ام از قول رب
زان سبب در قصه ی سیاف واری نیستم!

من اگر گویم که سر را بر سر دین می دهم
در عمل ثابت کنم چون تو شعاری نیستم!

قهرمان عشق را «راشد» ستا باشعرخویش
شمس استشهاد هستم انتحاری نیستم!

کک خونه

د منصور مینه...

ثاقب خپلواک

چې يې د عشق راج کې دی پروت نوي بدلون د مینې
د منصور مینې را ژوندی کړی ، ښکلی یون د مینې

چې يې د دار پړی ، بدل کې ، د سره اور په لمبو
مینې د دار نه يې جاج واخیستی ، پاڅون د مینې

رښه ! جنت ورکړی ، د سوي معصوم تن په بدل
نوي ژوندون يې رنگ اخیستی له ژوندون د مینې

د وینو پور به يې غازیان ، نن له راغلو اخلي
منصور خپل کړی ، د ښکلا، اعزاز پرون د مینې

په خلیلي ، تکل وئیلی يې سره اور ته لیک
ده يې جوړ کړې ، د لمبو غیر کې قانون د مینې

د یاد رمې يې ، د ثاقب د زړه پر دښته گرځي
د خیال شپیلۍ کې به يې ستایي لکه شپون د مینې

مفتون صاحب غرق اوپرق

شان شوکت کې دچینارپه شاتنه دنگ یم
خوی خصلت کې دگلاب دگل په رنگ یم
شپرنګ دتوروزولنــو پرمــامین دی
زه مســتي لــرم دسپینو توروشرنګ یم
په غلاموعاداتونوعادات نه یم
غورځومه دغورغرونه غورځنګ یم
زه دمرګ هیبتی سترگوکې ژوند وینم
هسې نه چې په دی خپل ژوند پوری تنګ یم
په سینه دخپلواکۍ لیلی ته پروت یم
دباروتو په اورتورلکه لونګ یم
غیرتي یم تنګ ټکورسره تضاد یم
دغفلت پردې شلوم دتندرکپنګ یم
دتاریخ اسمان کې ستوری دسبا یم
پیژاندلی دې تمام جهان په ننگ یم
په یوه معنا پیغام دخوشخالی یم
خوپه بله معنا بیا دخطر زنگ یم
په مغروروبادشا هانو مې قلنګ دې
زه دســترې زمانې داسې ملنګ یم
پکې راز دمنځه ناکې زندګۍ دې
په دې هیله دتور جنگ سره په جنگ یم
دمفتون زړه دترخو خا طرو کور یم
زه دگران افغانستان په شاتنه پنګ یم

غزل

ستا د اوبښکو سره زما سترګې لمډې شوې
ستا د زړه خبرې زما زړه کې راشنې شوې
په پر هر زړه دي زما زړه خبر دارشو
ستا د اوبښکو په زور زما ډکې لېمې شوې
سوړو خولو کې گرانه وایه څه در وشوه
له کوم لوري د دردو پر تا خړې شوې
کومو سترگو د نظر در بانډې وار کړ
کومي سترګې لا پر تا نیغې تېرې شوې
ستا دردونو مې خوبونه یرغمل کړه
پر سودا مې کلونه ورځې شپې شوې
زما د هیلو سهارونه مازدیګر شوه
د هجران سختې شېبې پر ما اوږدې شوې
د سکوت مهر مې بنده راته خوله کړه
رارواني پر رخسار اوبښکې تودې شوې
زه یوازې پر لیکنو بریالی شوم
پر لیکلو د دردو مې گوتې مړې شوې

پوهه او هوښیاري بهترینې همغږۍ دي او تنها هغه
څوک له دې څخه برخمن کیدای شي چې په هر قدم کې
د عقل له قوانینو څخه پیروي وکړي، هغه څوک چې له
دغه خدایي ورکړې څخه بې برخې وي هم خپل کور او
هم ټولنه د تباڼې لور ته بیایي. "افلاطون"

آيا د مجاهدينو عمري عملياتو

خپل اهداف تر لاسه کړل؟

استخباراتو تر ټولو مهم مرکز بلل کیده چې مجاهدينو وکولای شول د يوه درانه موټر بم برید په توسط يې له خاورو سره برابر کړي. په دې برید کې تر ۶۰ زیات استخباراتي کارمندان ووژل شول چې ډیری يې لوړپوړو چارواکو ته منسوب پوځیان او د هغوی گاردان ول.

د عمري عملياتو د پیل غوندې پای هم خبرساز و. مجاهدينو د عمري عملياتو په وروستيو ورځو کې د ۱۳۹۶ لمريز کال د ثور په لومړۍ نيټه د هیواد په شمال بلخ کې د شاهین قول اردو په مرکز یو داسې هیښوونکی برید وکړ چې په بې سابقې ځاني تلفاتو سربیره يې ټول حکومت ته ټکان ورکړ او لا يې هم اغیزې یو په بل پسې رابرسیره کيږي.

د طلوع نیوز د خبر له مخې د شاهین قول اردو په برید کې له ۲۶۰ زیات عسکر چې زیاتره يې کوماندویان دي وژل شوي دي. د مجاهدينو ددې برید تاو تر کابله ورسید او په نتیجه کې يې دفاع وزیر او د پوځ لوی درستیز هم له خپلو

داده چې آیا عمري عملياتو خپل ټاکلي اهداف تر لاسه کړل؟ آیا په دې عملياتو کې رښتیا هم مخالف جهت وټکول شو؟ خارجي یرغلگر ستومانه او د داخلي هغو مورال ووژل شو؟ په لاندې لنډه ارزونه کې د همدې پوښتنو په ځواب پسې د تیر کال د عمري عملياتو خبري ډیتا راسپړو او مهمې نکټې يې را په زړه کوو.

خبرساز پیل او پای

د مجاهدينو د عمري عملياتو یوه ځانگړنه دا وه چې د کال په تر ټولو حیرانوونکي برید يې دا عمليات پیل کړل او په تر ټولو زیان اړوونکي هغه يې پای ته ورسول. تیر کال د حمل په ۲۴ مه چې مجاهدينو عمري عمليات اعلام کړل. څو ورځې بعد د حمل په ۳۱ مه يې د کابل په زړه کې د استخباراتو په لسم ریاست یو داسې هیښوونکی برید وکړ چې تردې وړاندې دوی په کابل کې داسې اغیزناک برید نه و کړی. د استخباراتو لسم ریاست چې د حکومتي لوړپوړو چارواکو د محافظت دنده يې هم په غاړه درلوده د

تیر کال د حمل د میاشتې په ۲۴ مه نیټه چې د اسلامي مجاهدينو عمري عمليات اعلانول نو ددې عملياتو د پیل په اړه په خپره کړې اعلامیه کې يې وعده کړې وه چې (ددې عملياتو په توسط به دښمن په ټول هیواد کې په تهاجمي شکل تر بریدونو لاندې ونیول شي، استشهادي او نفوذي عمليات به دښمن حساسي او خوندي سیمي ولټزوي او ټول مضر-چارواکي به يې په چریکي بریدونو کې په نښه شي او له هرې مشروعې ممکنه وسیلې نه به استفاده به دښمن د خپلو او له پښو غورځولو هڅه کيږي ترڅو يې خارجي ملاتړي او داخلي مزدور وسلوال په ستومانوونکې او مورال وژونکې جگړه کې را گیر او د سیمو پریښودو ته اړ ایستل شي او په مفتوحه سیمو کې دښه امنیت په ټینګولو سره ولس ته دښه ژوند کولو زمینه مساعد شي).

اوس چې عمري عمليات پای ته رسیدلي او د مجاهدينو لخوا نوي (منصوري عمليات) اعلام شوي دي. پوښتنه

منصبونو وغورځيدل. د بريد په پايله کې د خلورو قول اردو مشرانو په شمول گڼ پوځي چارواکي له دندو معزول يا تبديل شول. د بلخ شاهين قول اردو قومندان جنرال مومند کتوازی له گڼو نورو پوځي مشرانو سره څارنوالۍ ته معرفي او له وظيفې وشړل شو. دې بريد په حقيقت کې داشرف غني د حکومت اردو د قيادت له نيستۍ سره مخامخ او د پوځ په روحیه يې تر ټولو مرگاني گوزار وکړ. د نظامي تحليل گرانو په نظر دا بريد به د امريکا تر لاس لاندې داخلي اردو د سربازۍ گيرۍ په برخه کې هم له جدي ستونزه سره مخ کړي او بيا به افغانان حاضر نه شي چې خپل ځوانان هغه پوځ ته وليږي چې په ډير شدت سره خپل کيږي. د عمري عملياتو دا وروستۍ بريد په حقيقت کې د مجاهدينو د کال تر ټولو لويه پوځي لاسته راوړنه وه چې ټول اړخونه يې لا هم نه دي تحليل شوي.

پوځي لاسته راوړنې او د سيمو نيول د عمري عملياتو په لړ کې مجاهدينو د هيواد په لړ او بر کې ډيرې سيمې ونيولې گڼ پرمختگونه يې وکړل. ددې عملياتو په لړ کې په دې سربيره چې مجاهدينو د کندز ولايت مرکز هم د لنډ وخت لپاره تصرف کړ له دې علاوه يې گڼې ولسوالۍ هم د حکومت له ولکې وايستې. مجاهدينو د کندهار غورک، نيش او بنوراوک ولسوالۍ ونيولې او د کندهار او

روزگان تر منځ په غځيدلې لاره يې د ۲۸ حکومتي پوستو له لمنځه وړلو وروسته په دې ټوله ساحه کنترول راوست. په روزگان کې له ترين کوټ له ښار پرته د مرکز ټول مربوطات طالبانو ونيول د عمري عملياتو په بهير کې په روزگان کې مجاهدينو تر ۱۰۰ زياتې پوستې او له ۱۵ زياتې لويې قرارگاوي نيولي دي په مرکز ترين کوټ کې مجاهدينو ډير غنائم هم نيولي دي چې د نيول شوو رينجرو او شوبلو مجموعي شمير له ۷۰ زيات دی ۱۰ غټ موټر ۷۰۰ ميله مختلف النوع وسلې چې تر زيکويک او دهشکو پورې وسلې هم په کې شته د مجاهدينو لاس ته ورغلي. په روزگان کې مجاهدينو په ولسواليو کې هم پرمختگ وکړ د چورې په ولسوالۍ کې ۲۰ پوستې او پنځه قرارگاوي مجاهدينو ته تسليم شوې اوس ددې ولسوالۍ يوازې مرکز له حکومت سره پاته دی د دهر او د ولسوالۍ ته غزیدلي لار چې د کوتل مورچې له سيمې تيره شوې او ستراتيژيک اهميت لري هم د مجاهدينو تر کنترول لاندې راغله او اوس حکومتي ځواکونه په داهر او د کې محاصره دي.

په هلمند کې د عمري عملياتو زور تر هر ځای زيات و مجاهدينو په دې ولايت کې د خانشين او ناوې ولسوالۍ مکملې ونيولې، د گرمسير ولسوالي چې پخوا په کې مجاهدينو يوازې چريکي فعاليت کولای شوای سړکال مجاهدينو

وکولای شوای چې ټول اطرافي ساحات يې د عسکرو له شتون څخه تصفيه کړي په دې سربيره د گرشک، مارچې اوسنگين په مربوطاتو کې هم مجاهدينو د پام وړ کارونه کړي ددښمن گڼې پوستې يې له منځه وړې او بيا بيا يې درانه زيانونه ور واورول. په تير کال کې د مجاهدينو بل ستر پرمختگ د کندهار او لښکرگاه په لويه لاره کنترول راوستل و چې بشپړه يې په کنترول کې کړه. د امريکا د نيويارک ټايمز ورځپاڼې په حواله وړم کال امريکايي پوځ د هلمند په ميوند قول اردو سل ميلونه ډالره اضافي خرچه وکړه ترڅو د مجاهدينو د حملو مخه ونيسي. مگر د کال په اوږدو کې نه يوازې مجاهدينو په ټولو جبهو کې پرمختگ وکړ، د کال په وروستيو کې د سنگين تر ټولو مهمه ولسوالي هم مجاهدينو ونيوله او د هلمند د جنگ قومندان جبار قهرمان تر دې حده روحیه وبايلله چې په پای کې يې له دندي استعفاء ورکړه.

د هيواد د جنوب لويديځ غونډې په جنوب ختيځ کې هم مجاهدينو ډير پرمختگونه وکړل په بدخشان کې د خاش، يمگان، تگاب، بهارک او کران و منجان په ولسواليو کې مجاهدينو ډيرې سيمې ونيولې، او د څو ولسواليو مراکز يې هم تر خپل تصرف لاندې راوستل. په څنگلوري تخار کې خواجه بهاء الدين، درقد او خواجه غار ولسواليو کې مجاهدينو پرمختگونه درلودل، په کندز

کې خو مجاهدینو دومره پرمختګ درلود چې د ولسوالیو سربیره یې یو ځل د ولایت مرکز هم تر خپل تسلط لاندې راوست. په بغلان کې تاله و برفک ولسوالي مجاهدینو ونیوله او د هغه غوري، مرکزي بغلان او پلخمرې په مربوطاتو کې یې ډیرې سیمې له حکومتي قواوو تصفیه کړې.

د هیواد په ختیځ کې د عمري عملیاتو په لړ کې په لغمان او نورستان سربیره د کابل په شاخو سیمو کې هم مجاهدینو پرمختګونه درلودل. په تیر کال کې د پکتیا جاني خیل او د پکتیکا اومنه ولسوالۍ د مجاهدینو لخوا ونیول شوې په غزني کې د واغز ولسوالۍ مرکز د لنډ وخت لپاره مجاهدینو ونیو. دغه راز په سرپل، فاریاب، بادغیس او نورو ولایاتو کې هم مجاهدینو ډیرې سیمې له حکومتي اړیکیانو نیولې.

د پای خبره

په پای کې دا ویلای شو چې د مجاهدینو د تیر کال عملیات بریالي و ځکه د اشرف غني په مشرۍ ګډ حکومت یې لږ نور هم را محاصره او واکمني یې تر بنارونو ورنښه کړه. نړیوالې احصایې هم ښیي چې په تیر کال کې مجاهدینو په داخلي او خارجي عسکرو تر ټولو ډیرې حملې وکړې. د داخلي عسکرو د حکومتي احصایو له مخې په تیر کال کې څه کم شل زره

یوازې د اردو عسکرو ته مرګ ژوبله اوښتې چې دا هم د هرکله په نسبت یې ساره وه. بل اړخ ته څه موده وړاندې د دفاع وزارت لخوا د تیر کال د پوځي وضعیت په اړه راپور خپور شو. په دې راپور کې راغلي چې په تیر کال کې د مجاهدینو لخوا د یرغلګرو او د هغوی د ګوداګیانو په ضد ۲۳ زره عملیات چې جبهه یي تعرضي بریدونه، چریکي حملې، انفجارات او د درنو وسلو حملې پکې شاملې دي تر سره کړي دي.

د دفاع وزارت په راپور کې راغلي چې مجاهدینو تیر کال د ۹ ولایاتو مراکز د سقوط له خطر سره مخامخ کړل دغه

راز د ګڼو نورو ولایاتو مراکز لاهم د محاصرې په حالت کې قرار لري او د سقوط له ګواښ سره مخامخ دي. په ولایتي مراکزو او ولسوالیو سربیره د کابل رژیم د اعتراف له مخې مجاهدینو په تیر کال کې د افغانستان د دریو مهمو لویو لارو د بشپړ نیولو هڅه هم کړې او ددې لارو په اطرافو کې یې نفوذ زیات شوی دی.

دا ټول څه ددې ثبوت دی چې د مجاهدینو د تیر کال عملیات بریالي و او دوی په کې خپلو اهدافو ته رسیدلي دي.

د شهيد پلار ته داسې

ليکوال: مفتي عبدالرشيد

گران پلار جانۀ ! خبر شوم چې زوی مو په هغه ستر وياړ ونازید چې رسول الله مبارک يې داسې تمنا کړې وه «لَوِدِدْتُ أَنِّي أُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ أَحْيَا ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أَحْيَا ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أَحْيَا ثُمَّ أُقْتَلُ» (رواه البخاري). (ژباړه: زه دا خوښومه چې د الله تعالی په لار کې قتل (شهید) کړی شم، بیا راژوندی شم، بیا شهید، بیا ژوندی او بیا شهید کړی شم. گران پلار جانۀ ! د رسول الله مبارک - صلی الله علیه وسلم - د ریښتونی قول له مخې د شهید روح به د شنو مرغیو په ججورو کې د جنت سیرونه کوي او د مړو څخه صرف شهید به داسې وي چې د دی لپاره به دنیا ته د راتگ تمنا کوي چې بیا د شهادت له مرگه خوند واخلي، همدا راز شهید زوی مو په سترو ویاړونو ونازید چې الله رب العزت به د کورنۍ د ۷۰ گناهنگارو د شفاعت اختیار ورکړي [د حدیثو په کتابونه کې د شهید او شهادت بې شمیره انعامونه او فضیلتونه ذکر دي، خو دلته د صبر په اړه څو ټکي لیکم].

گران پلار جانۀ ! په عامه اصطلاح کې اولاد د زړه ټوټه بلل کېږي خو الله رب العزة ورته قرآن شریف کې فتنه یعنی امتحان ویلی دی. قال الله تعالی: ﴿إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ [سورة التغابن: ۱۵]. [همدا راز خوږ نبي پاک صلی الله علیه وسلم فرمایي: «الْوَلَدُ مَبْخَلَةٌ مَجْنُونَةٌ» (رواه أحمد وابن ماجه والطبرانی) یعنی اولاد د بخل او بزدلی سبب گرځېږي. ځکه ډېر کرټې د اولاد له وجې څوک مال نه خرچ کوي او نه هم د دوی له وجې څوک جهاد ته تللی شي، امام طبري او نور مفسرین - رحمهم الله - د پورته آیت په تفسیر کې لیکي: چې چا د اولاد په مخالفت کې د الله تعالی اطاعت وکه هغوی ته به اجر عظیم یعنی جنت ورکړی شي.

گران پلار جانۀ ریښتیا هم د زړه ټوټه مو بيله شوی چې فراق به يې ستاسو د پاره دروند وي خو دا چې دنیا دارالامتحان دی او د انس و جن پیدائشت د عبادت لپاره شوی دی. قال الله تعالی: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾. همدا راز الله رب العزت مرگ او ژوند د دی لپاره پیداء کړی چې بندگان اوگوری چې کوم یو يې ښه اعمال ترسره کوي. قال الله تعالی: ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ﴾.

گران پلار جانۀ ! کله چې د انسانانو پیدائش د عبادت لپاره شوی دی او هر نفس لره به مرگ هم راځي کما قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت در حالیکه خپله د مرگ ژوند پیدائش د دی لپاره شوی چې د بندگان اعمال

وکتل شي او د سوره تغابن د آیت له مخې اولاد د الله تعالی د امتحانونو سبب دی نو هر کله چې زموږ د مال جان او اولادو اصلی مالک الله تعالی دی نو د مال نقصان او د زامنو مرگ گویا الله رب العزت خپل ملکیت له مونږه واخیستلو دا چې مجازی مالکان يې مونږه وو نو اوس کامیاب هغه خلک دي چې په دی امتحان کې بريالي شول د دی امتحان کامیابی الله رب العزت داسې ذکر کړی ده ﴿وَلْيَبْلُوْكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۚ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۵]. [د دې نه وړاندې آیت کې د شهید ذکر وشو چې د صبر اعلی مقام یعنی شهادت يې حاصل کړی دی مفسرین حضرات فرمائي په دی آیت مبارکه کې د کموالی د ﴿وَالْأَنْفُسِ﴾ نه مراد د اولاد او خپل خپلوانو مرگ دی همدا راز امام شافعي رح فرمائي چې د الانفس نه مراد مرضونه او د ثمرات نه مراد اولاد دی یعنی د مومنانو امتحان به کله د اولاد په مرگ هم اخیستل کېږي حال دا چې مرگ یوه اټله فیصله ده چې هر ساه لرونکی شی لره به یو وخت راځي نو کامیاب دی هغه خلک چې د مصیبت په وخت انا لله وانا الیه راجعون او وائی مفسرین فرمائي چې د دې نه درې خبرې معلومې شوې: ۱) (زموږ مال او جان هر څه د الله تعالی ملکیت دی کله چې په دی خبره د انسان پوره یقین راشي نو بیا په کار دا ده چې په هیڅ قسمه مالی او ځانی تلفاتو غم او ژړا ونکړي شي ۲) (د دنیا تکلیفونه واړه وي که غټ ټول عارضی او عنقریب پری ابدی زوال راتلونکی دی پس کامیاب هغه خلک دی چې به دی عارضی تکلیفونو يې صبر وکه ۳) (سربیره په دی بیا هم معلومه شوه چې د دنیا مالی او ځانی تلفات بیا هم عبث نه دي بلکې د همدې عارضی شیانو د زوال په بدل کې د آخرت تلپاتی انعامونه او ثوابونه شته دی د وروستی آیت کې د صبر تفصیل داسې بیانوی چې چا په امتحانونو صبر وکه هغوی ته د درې خبرو خوشخبري ورکول کېږي اول د الله تعالی خاص رحم او عنایت به پری وي دویم د الله تعال رحمت به پری وي دریم هدایت به يې نصیب شي ابو هریره رض د خوږ نبي پاک صلی الله علیه وسلم ارشاد نقل کړي: حضور صلی الله علیه وسلم وفرمایل په مومنانو به هر وخت مصیبتونه راځي کله جانی نقصان او کله مالی تاوان خو دا به يې د گناهونو کفارو گرځېږي تردی چې الله پاک ته به داسې حال کې ورشي چې د گناهونو څخه به بلکل پاک وي گران پلار جانۀ زوی مو د نیا په امتحان کې بريالی او د آخرت له ستر ویاړشهادته برخمن شو الله دی وکړی چې تاسو هم د صبر جامی پر تن او د اولاد په هکله دی امتحان کې بريالی شی ځکه د رسول الله مبارک ارشاد دی چې د قیامت په ورځ به یو داسې کس حاضر کړی شي چې نیکبانی به يې اولادو ختمې کړي وي پای

د خوگيانو له گلشنه رژيدلى گلاب

ليکوال رشيد حبيب زى

اشغال د روس وه که د امريکا د افغانانو په مټو آباد او هم د افغانانو په مټو يو پوره ريز مريز او بل د شپږدو په وروستۍ ديوال ولاړ دی ځکه د زرگونه کلو مېټره لری دنيا څخه راغلی يرغلگر هيڅ کله دومره توان نه لري چې په افغانستان قبضه وکړي ، په خپل سړی ډول د افغانانو په کورونو چاپې ووهی عام هيوادوال او د دوی په اصطلاح تروريستان شهيدان او يا زندانيان کړي تر څو د افغانستان له منځه څخه يې داسی اشخاص رهبري او ملگرتيا ونکړي چې د افغانانو کور کلی ورته معلوم وي او د افغانی دود او کلتور څخه په کامله معنی برخمن وي تاريخ داسی ډير وگړي او ځینی بسته کورنۍ په دی خيانت ثبت کړي چې د څو ډالرو په بدل يې د افغانستان په وړانولو او د افغانانو په شهيدانولو کې له يرغلگرو سره لاس يو کړی چې راتلونکی نسل به يې د افغانيت پر ټنډه له تور داغ څخه په بل تعبیر ونه پيژنی او متأسفانه چې همدا هغه وگړي دي چې اشغال يې پر مټو شتون او دوام وموند خو دا هم د افغانانو لپاره د وياړ ځای دی چې داسی وگړی يې د تاريخ يوه ډيره

وړه برخه ده ځکه د افغانانو تاريخ د غزنوی او احمد شاه بابا پر بچو ډک دی هغه وگړي او کورنۍ چې د اشغال په خلاف يې يو وار بيا د غزنوی او احمد شاه بابا نومونه راژوندي کړ او اشغال يې پر مټو ريز مريز شو تاريخ د نوميالو په نوم ثبت کړ چې راتلونکې نسل به يې د ځان لپاره وياړ او افتخار بولي د همدی کورنیو له قطار څخه يوه هم د خدرخيلو د قوم د مرحوم اول سيد کورنۍ ده چې افرادو يې د هر اشغال په ټوټه کولو کې کامله ونډه واخيستله او ځانونه يې تاريخ کې د نوميالو په نوم ثبت کړ د مرحوم اول سيد کورنۍ يو له هغو کورنیو څخه ده چې د افراد يې د اشغالگرو خلاف د تری تم کيدو، شهادتونو، زخمونو او په کلونو کلونو د زندانونو تيرولو ځانگړتياوی لري .

د ننگرهار ولايت د خوگيانو ولسوالۍ دا اسلام پاله شهيد پروره کورنۍ يو وار بيا هغه مهال د اشغالگرو او د دوی د غلامانو د سترگو ازغی وگرځيده چې يوه تنکي ځوان يې د خوگيانو ځمکه ورته سور اور کړله دا تنکی ځوان مولوی محمد ابراهيم نومیده چې په محمد سهيل يې شهرت

درلود مولوی محمد ابراهيم سهيل له نن څخه ۲۸ کاله مخکې هغه مهال دنيا ته سترگی وغړولی چې کورنۍ يې د روسی بنکيلاک له وحشتونو څخه گاونډی هيواد ته هجرت کړی وه د مولوی صيب له پيدائشته پس د څو مياشتو په تيريدلو روسی بنکيلاک شکست وخوړ او ټيټ سر له هيواده ووتلو څرنگه چې د مولوی صيب د پيدائشت کال د بنکيلاکگرو د شکست کال وو الله دی وکړی چې د شهادت کال يې د امريکائی بنکيلاکگرو د شکست کال شی او دا يرغلگر هم شکست خوړلی ټيټ سر له هيواده په وتلو مجبوره شي مولوی محمد ابراهيم سهيل لومړی زده کړی له خپل کور څخه په داسی وخت کې پيل کړی چې کورنۍ يې له خپل مال او متاع څخه لری د غربت او هجرت په ډيرو کمو وسائلو کې ژوند تيرولو مگر د مولوی صيب د زده کړی مينې دی ته پرينښود چې علمی سفر دی په نيمه لار کې پريدی هم هاغه وه چې مولوی صيب به د جمعی په ورځ مزدوری کوله او نوری ورځې به يې خپل درسونه وئیلی چې په دی ډول د علمی سفر اخري

منزل ته ورسيد او د سيمی او نړۍ په کچه له مشهوری دینی مدرسی حقانيه دارالعلوم څخه يې د حديثو دوره بشپړه کړه او په ممتاز درجه يې د فراغت وياړ تر لاسه کړ دا چې د مولوی صيب د پيدانسته تر خوانۍ ټوله هغه زمانه وه چې په گران هېواد افغانستان کې د يرغل خبرې روانې وې نو دلته د گران هېواد اصیلو بچيو په ذهنونو کې هم وار له مخه د جهاد شوق او مينې ځای موندلی ؤ. تل به هر افغان پلار او افغانی مور خپلو زامنو ته په زانگو کې د جهاد او تکيرونو نعرې زمزمه کولې نو پايله به يې همدا وه چې کله به ماشوم د ځوانۍ پور ته رسيده نو په جهادی قالب جوړ ، د يرغلگرو سره کرکه، په خپلواکۍ مين او جهاد غوندی سپېڅلي فريضة به يې خپله اصلي دنده گڼله، مولوی محمد ابراهيم سهيل هم د همدی ځوانانو له جملی څخه وه چې د جهاد او شهادتونو کیسی به يې هر وخت د مجلسونو سرتکی وه پر يرغلگرو تعرض او هغوی ته کمينونه نيول به يې د ژوند تر ټول مهم کارونه بلل هم هاغه وه چې د علمی تندۍ له خړوبولو نه پس د جهاد مینی او د اشغال نفرت کورنی ژوند تيروولو ته پريښود د نيکه توره يې تر ملا وتړله د عملی جهاد ډگر ته يې راودانگل او په ډيره کمه موده کې د خدای ورکړی بيشميره کمالاتو له امله د جهادی آسمان يو ځالنده ستوری او د يرغلگرو او د هغوی د غلامانو د سترگو ازغی وگرځيد او په لسگونه وار يې د ده له منځه وړلو لپاره د

ورځې او د شپې وڅښی جایی ووھلی خو د مولوی صيب د کاملی څيرکتيا او ميړانۍ له امله حتی د مولوی صيب په زخمی کولو هم و توانيدل او د ځانی او مالی تلفاتو په ليدلو به بيرته په شا شول هر کله يې چې دا تدبير ناکام شو نو د خپل عادت له مخې يې د مولوی صيب د شهيدولو لپاره داخلي جاسوسان په کار واچول مگر د مولوی صيب د خدای ورکړی څيرکتيا له امله يې دا تدبير هم ناکام شو او مولوی صيب په دی بریالی شو چې د ده وژلو پسۍ راغلي جاسوسانو ته د مرگ په کاسه کې اوبه ورکړي د جهادی برياو سربيره عام کلی والو سره په عادی ژوند کې د مولوی صيب

د گلورينو اخلاقو دا حال وه چې تر دی دمه داسی وړه بيلگه هم نشته چې مولوی صيب دی له چا سره ظلم يا ناغیري کړی وی د همدی گلورينو اخلاقو وجه وه چې هر وخت به پری د ملگرو او عام کلی والو لوی تعداد راجمع وه يرغلگر او غلامان يې پس د ډيرو کوششونو په دی وتوانيدل چې دا علمی او جهادی څيره د ډرون به يوه ناځوان مردانه حمله کې دروان ۲۰۱۷ کال اپریل په ۳۰ نيټه يکشنبی په ورځ مابنام مهال په شهادت ورسوی او د خوگياڼو له گلشنه د مرحوم اول سيد د کورنی څلورم گل هم ورژوی.

انا لله و انا اليه راجعون

زويه نه ژارم ته شهيد يې!

سپينې ټوټې يې له سرو تړلې وې په خوشحالی له مجلسه پاڅيدل له ټولو ملگرو سره يې وروستي ځل لپاره مخه ښه وکړله موټر ته پورته شول دسپېڅلي زلميانو په شونډو خنداگانې نڅېدلې سپينې خولې يې په سپين جبين داسې ځلکېدلې ته وا شبنم په گلاب پروت دی موټر يې پنا کړو له ليرې څخه دوستانو له سترگو نه غورځول ته وا دوی ته الهام شوی وو مور دخپل ځوی ښايست ته له بامه گوته په غاښ وه او ناز او فخر يې کاوه چه ځوی يې طالب دی ناڅاپه غرمب شو يوه شېبه په سيمه چوپتيا خوره شوه له موټره تور دودونه پورته شول ناظرين قلف او کيلي شول يوه شېبه مو حواس له لاسه ورکړ له پښو مو ساه ووته په موټر لمبې بلېدلې ناڅاپه يوه ملگري په گونگه ژبه چيغه کړه شهيدان يې کړل !!

په بام ولاړه د طالب زلمي مور له بامه نه پوهيرم چه څنگه راکوزه شوه منډې يې راوھلې او له خولې يې پرته له ځويه، ځويه بله کړيکه نه وته په خپل شهيد ځوی ورپريوته او چيغې يې ځويه پښې دې نشته يو لاس دې هم پرې دی ځوی يې ښی لاس راپورته کړو او گرانې مورته يې په مخ راکش کړو او بيا يې وويل مورې مه ژاړه بيا يې د شهادت گوته داسمان لورې ته پورته کړه او وې ويل اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدرسول الله غړيدلې سترگې د مور په مخ خښې پاتې شوې مور يې ورته په سترگو لاس راکش کړو او په سلگويې وويل ځويه زه نه ژارم ته شهيد يې زه په تا وياړم.

آفرين بریتو مسکړه! زما ځواب دې راکړ!

نصیب ځدران

د پکتیا گېر منگل سیمه کې د خپلوانو کره تللی وم، دا یوه غرنۍ سیمه ده، د ښار په څېر د سیل ځانگړې ځایونه لکه پارکونه، لوبغالي او نور پکې نشته. له همدې کبله د دې سیمې میلمه د سیل لپاره د کلي دوکانونو ته بوول کیږي، هلته د کلي ځوانان سره راټول شوي وي مجلسونه کوي او له نویو تازه کیسو نه ځانونه خبروي.

زه هم همدې دوکانونو ته له خپلوانو سره ورغلم، ملگري ډېر او بانډار گرم و. که کورم یو ډاټسن موټر راغی طالبان ترې راکوز شول یو څه خوراکي سامان یې په کار و. هغه وخت کې دا سیمه د طالبانو او دامریکایانو دجنگ پر مرکز باندي بدله شوې وه. هره دویمه ورځ به بمبار ویا به چاپه وه. طالبان له موټر نه راکوز شول مخابره یې چالانه وه، پاس جیت الوتکې ګرځیدې، دا ځیني کلیوال لږ ورخطا هم و چې هسې نه اوس بمبار ورباندي وکړي چې موږ به هم ورسره خراب کړي خو طالبان د اټکل خلاف خورا مطمئن ولاړ و. هغوی سامان واخیسته یو ناڅاپه درز شو، دوکان کې د ناستو ټولو خلکو رنگونه تغیر شول، وارخطا مالومېدل او ټول په پښو جگ ودریدل.

یو طالب مخابره چالانه کړه پر ملگرو یې غږ وکړ، څو ملگرو ځوابونه ورکړل یوه یې ورته و ویل چې داسې ښکاری چې "تور قاري" دوی یې و ویشتل. په تور قاري یې غږ وکړ خو ځواب یې تر لاسه نه کړ.

خدای شته دوکان کې ناست ټول خلک ډېر وارخطا و، ځیني په دې خفه و چې بیا به یې څوک ویشتلي وي څوک به شهیدان او څوک زخمیان وي؟ ځکه چې د هغې سیمه طالبان ټول ځایې خلک و. بعضي بیا ډاریدل چې هسې نه دلته بمبار وشي.

په مخابره کې بیا غږ شو، طالب ته ملگري غږ وکړ چې لمبر ته شه! بیا ورته لگیا شو تور قاري او پنځه نور ملگري یې تللي و، تر څو سیمې ته په چورلکو کې راغلي امریکایان له لیرې نه په هشتادوو وولي، خو بدبختانه چې یې ایس یې کشف شوی او جیت الوتکو بمبار ورباندي کړی ټول شهیدان شوي اوس څنگه وکړو؟

باور وکړئ ښه مې پر زړه دې چې له زموږ سره ولاړ طالب ورته وویل چې سمه ده تاسې ورشې شهیدان راوړئ زه کلیوال خبروم چې قبرونه تیار کړي.

بیا په مخابره کې لگیا شو ملگرو ته یې ویل چې د تور قاري د شهادت مبارکی ملگرو ته وایم پښه ملگري (پلانکی، پلانکی او ...) نور هم شهیدان شوي د ورخطایې خبر نه ده الحمدلله اول یې امریکایان ویشتلي بیا دوی شهیدان شوي، قبرونه تیار کړئ او کلیوال خبر کړئ چې جنازې یې وکړو.

موټر ته ور روان شول مخابره یې لاس کې وه خو نه یې رنګ تغیر شوی و نه یې وارخطا خبر وکړه. جیت طیارې په هم هاغه وخت هم ښه په مستی ګرځیدې راکړځیدې. بیخي حیران شوم چې دا څنگه زړونه دي؟ څنگه عقیده ده؟ موږ ته څو چې کور کې مریض راوشي ورته وارخطا و، د اتیا کالو سپین ږیری مو چې وفات شي نو تر یوه یوه

میاشت د غم ډکو کیسو باندي نه سترې کیږو. لږ سختي چې راباندي راشي نو دین او غیرت مو هیر وي او د ځان خلاصولو په لټه کې یو.

دا کیسه هلته راپاده شوه چې کندز کې د ملی اردو عسکر ویدیو مې ولیده ویل یې چې موږ ټانګ لرو، مرمۍ لرو، مهمات لرو؛ خو ایمان نه لرو. ځکه طالب هر وخت موږ ته ماتې راکوي. په زړه کې مې وویل چې آفرین زما د سوالونو ځواب خو دې راکړ.

د طالب مبارزه شپاړسم کال ته داخله شوه، زنداني شي او ځوانې یې زندان کې خزان شي، زخمي شي د علاج د نشتوالي له امله معیوب شي، جنگ په داسې تاکتیک کوي چې اول ځان ته تلفات واړوي، اول له خپل سر نه تیر شي بیا دښمن ته له ځان نه لس چنده زیات تلفات ورسوي. تر لسو ډیرې کورنۍ پیژنم چې د یوې مورکۍ درې درې بچیان شهیدان شوي او پاتې بچیان یې عملاً په جنگ کې دي.

خو د طالب مبارزه ورځ تر بلې ګرندۍ کیږي دا زخمونه، شهادتونه، زندانونه او هیڅ ډول کړاوونه یې په لاره کې خنډ نه شول او مبارزه یې داسې ډګر ته داخله شوه چې یوه طرف ته ۴۹ هیوادونه او داخلي همکاران دي بل طرف ته طالب یواځې دی خو د کرزي خبر چې نیمایي افغانستان یې نیولی دی.

د کندز بریتو مسکړه!

زما د پوښتنو ځواب دې راکړ، ما به ویل چې د طالب سره کوم قوت دی چې دومره فولادي عقیده لري؟ نن تا زما ځواب راکړ چې هغه قوت ایمان دی چې ته یې نه لري او طالب یې لری. او ایماني قوت هیڅ کله ماتې نه شي خوږلای، همدا د قرآن قول دی!!

د نني عصر د جگړو په قاموس کې چې د امريکا په مشرۍ د نړيوال کفر لخوا ترتيب او د واتيکان، تل ابيب او وروسته بيا د سپيني ماڼۍ لخوا پرې کره کتنه شوی، امضاء شوی او توشيح شوی دی، د سخت دريځۍ او سخت دريځو باب يې ټول په اسلام راڅرخي. غرب او لاسپوڅي يې په يوه خوله وايي چې سخت دريځي هغه حرکتونو ته وايي چې کوم زموږ د استعماري او استثماري حرکتونو او پاليسيو پر ضد پيل کېږي.

زه د خپلې خبرې د ثبوت لپاره همدومره ويل کافي گڼم، چې نن ورځ ټول کفار او منافقين په يوه صف کې ولاړ دي، خپلو ظلمونو او وحشتونو ته يې پام نه دی، نړۍ يې د عامه تباهي د وسلو په جوړولو يې د هلاکت په څنډه درولی، مگر دوی يواځې هغه څه ته تروريزم وايي، چې د دوی د ظلم او تجاوز مخالفت په کې وي، معلومه خبره ده که هغه نظامي حرکت وي لکه د نړيوالو جهادي ډلو فعاليتونه او که هغه ديني يعني د تعليمي برخې حرکت وي لکه ديني مدارسو تدريسي فعاليتونه، همدغه ډول سياسي حرکتونه لکه د اخوان المسلمین حرکت او که خبریه بنسټيز او د بيا رغونې هڅې وي لکه د اسلامي خبریه موسساتو مرستې د فقيرانو او محتاجو خلکو سره، دا ټول حرکتونه ځکه سخت دريځي بلل کېږي، چې د امريکايي سانسور او حکم نه سرغړونه کوي.

په لنډو ټکو يې که ووايم نو: د امريکا په مشرۍ د نړيوال کفر په ډيکشنري کې د نن ورځې سخت دريځي عبارت دی د سوچه اسلامي حرکتونو څخه، مطلب که هر څوک په هره بڼه اسلام او مسلمانانو ته خیر رسوي، هغه سخت دريځه دی او بايد له مخې لری شي!!

د پورتنۍ لنډه وضاحت نه وروسته به ووايم چې زه ولې سخت دريځه شوم؟
زه ځکه سخت دريځه شوم چې زما په

زه او سخت دريځي!

ابو ياسر افغان

خلاف

د نړۍ ټولو کفارو شیطاني اتحادیه جوړه کړه تر څو ما د دنيا له مخې ورک کړي او دوی ته د خپل شیطانت مخه خلاصه شي، زه ځکه سخت دريځه شوم چې زموږ اسلامي خاورې د کفري لښکرو لخوا اشغال شوی، ځکه چې زموږ د دين او ديني مقدساتو توهين وشو، ځکه چې زموږ مسلمانان د يهودي او صليبي جبر ښکار شول.

سخت دريځي که نظامي فعاليتونه وي، نو زه ځکه سخت دريځه وسله وال يم چې د غرب کفري لښکرو زموږ ځمکو ته مسلحې داخلې شوي، د جنگونو يوه نه شليدونکي لړۍ يې په کې پيل کړې او په هره ممکنه وسيله يې د مسلمانانو د وژلو، کمولو، بې لارې کولو او محتاج ساتلو لپاره کوششونه کړي، سخت دريځي د غربي قاموس په يوه برخه کې عبارت د جهادي حرکتونو څخه دی، نو زه ځکه سخت دريځی شوم چې ما د جهاد سپېڅلې قرآني فريضه عملي کړيده.

امريکا او متحدین يې درگړه لگيا دي، اسلامي ځمکې اشغالوي، د مسلمانانو په اقتصادي، کلتوري، سياسي او نظامي اړخونو فشار زیاتوي، اسلامي هېوادونه يې د تباہ کوونکو وسلو د ازمایلو په لابر اتوار بدل کړي، مسلمانان ښځې او ماشومان د دوی د ښې ویشتلو او ساعت تیرۍ لپاره استعمالیږي،

هیڅ یو حقیقي مسلمان، اسلامي مرکز، اسلامي حرکت او اسلامي خاوره د دغې يهودي امريکا د شرارت څخه په امن نه ده، نو که اوس زه د دغو ظلمونو خلاف غږ پورته کوم سخت دريځه بلل کېږم، پس د دې لپاره چې زه د غرب د شیطانتونو، ظلم او نارواو نه خلاص شم، د اسلامي جهاد سپېڅلې لاره مې غوره کړې کوم چې زما دين يې ما ته حکم کوي، که دغه سخت دريځي وي، نو بيا هم چې يو سخت دريځه اسلام پال يم، نه شيطان پرست، بزده، غلام، محکوم او کفر پلوی غرب پال او ډيموکرات.

په نړۍ کې د سر لوري ژوند، آزاد حرکت، خپلواک نظام او منل شوي عظمت درلودل زموږ حق دی، غرب څه کاره دی چې د خپل شیطانت او رذالت لپاره زموږ په چارو او ځمکو کې مداخله کوي، همدا چې زه د غرب غلامي نه منم، اسلامي شرعي نظام غواړم او اسلامي تگلاره باندې تگ غواړم، غربي او شرقي کفار ما نه شي زغملې، نو د دې لپاره چې په زوره مې د کفر غلامۍ ته مجبور، د خپل حق نه محروم او د ابد لپاره محکوم کړي، لومړی راباندې د سخت دريځه، تروريسټ او باغي نوم ږدي، بيا راپسې لوی پوځونه، درنې وسلې او وژونکي آلې راوپري چې زما د آزادي خوښي فکر سزا ماته را کړي، همدا اوس چې ټوله اسلامي نړۍ د امريکا او يهودو تر نظامي او فکري استعمار لاندې ده، خپل هر ظلم او ناروا ته جواز برابروي، مگر دا چې ما پيژندلي، له حيثيت او اهدافو څخه يې خبريم، غلامي يې نه منم او پر ضد يې د جهاد مقدسه تگلاره غوره کوم، زه سخت دريځی او تروريسټ بلل کېږم؛ پس که د ظلم او اشغال، د کفر او شیطانت، د کفري دسيسو او سياستونو خلاف حرکت ته سخت دريځي ويل کېږي، زه سخت دريځه يم، سخت دريځي زما لپاره وړيا او فخر دی، د ژوند تر پايه پورې به همدغه فکر او تگلاره پرېنږدم.

ان شاء الله

غفور پيروز

او په هيواد کې د معاصر اعتزال پديده

زلمی مدنی

د حادث انسان عقل يې نه د ټولو اسرارو د تحليل ځواک لري او نه يې هم له خپلو غوښتنو سره منطبق کولای شي. همدا لامل و چې معتزله فرقه د يوې شاذې او منحرفې فرقې په توگه د دين د تحريف په جرم گمراه وشميرل شول او ټول امت ترې براءت اعلان کړ.

هغوی د اهل السنة و الجماعة له ډلې خارج وبلل شول او دوخت عباسي خليفه محي السنة المتوکل علی الله يې په مذهب او مذهبي تبليغاتو بنديز ولگاوه چې ورسره دغه لومړني عقلگرايان هم کرار کرار له صحنې محو او د تاريخ برخه وگرځيدل.

هغه پديده چې اوس ورته معاصر اعتزال يا نوي عقلگرايان وايي په اسلامي نړۍ د غربي استعمار له دورې څخه را شروع کيږي. په وروستيو پيړيو کې د غربي او کفري نړۍ پرمختگ او د مسلمانانو وروسته پاتې کيدلو مسلمانان مفکرين په ژور وسواس مبتلا کړل چې په پايله کې يې د مسلمانانو لخوا په درې ډوله عکس العمل وښودل شو. ځينو د غربي فيلسوفانو دا خبره ومنله چې د مسلمانانو د عقب ماندگۍ اصلي سبب اسلام دی نو که مسلمانان پرمختگ غواړي بايد اسلام پرېږدي. دې ډلې په اسلام باور له لاسه ورکړ او د پرمختگ ضامن يې غربي کفر وباله. دويمې ډلې وويل چې اصلا مسلمانانو واقعي او د خير القرون اسلام ته شا اړولې نو ځکه وروسته پاتې دي دوی له غرب سره د

اعتزالي تفکر اوږد تاريخ لري. لومړني معتزله هغه عقلگرايان ول چې هڅه يې کوله اسماني دين دد ځمکني بشر د عقل په مقياس برابر کړي. دوی د ديني عقائدو او شرائعو هغې برخې يا رد کړې او يا يې هم له ځانه ورته توجيهاټ را وايستل چې د انساني عقل له غوښتنو سره يې توافق نه راتلو.

معتزله د الله تعالی له دیدار څخه منکر شول، قران کریم يې مخلوق يا د رسول الله الفاظ وبلل. د تقدير مسئله چې د انساني عقل د حيرت تر ټولو مهم مورد دی معتزله له تقدير څخه منکر شول او ويې ويل چې انسان مختار دی. ځکه دا د الهي عدل د تقاضا خلاف باور دی چې الله تعالی دې يو ځل د انسان کردار مقدر کړي او بيا دې په هغه عمل سزا ورکوي.

دوی له تقدير په انکار سره ځانونه الله تعالی ته د عدل ثابتوونکي بلل او خپله فرقه يې (اهل التوحيد والعدل) بلله. عقلگرا معتزله د قيامت او معاد په سم تحليل کې هم پاته راغلل او ويې ويل چې د انسان بيا راژوندي کيدل عقلا محال دي نو دوی باور درلود چې قيامت، ثواب او عذاب روحاني احساسات دي کوم خارجي وجود نلري.

معتزله فرقه چې ځانونه يې عقل پرست بلل او دين يې د عقل په قالب کې ځایاوه، دې ته يې فکر نه درلود چې دين د خبر او قديم رب متعال جل جلاله فرمان او قانون دی چې

سيالۍ لپاره د اصلي اسلامي تعليماتو لکه خلافت، امت، جهاد او شريعت د را ژوندي کولو خوځښت پيل کړ چې لا هم دا مفکوره په درسته اسلامي نړۍ کې جريان لري. دريمې ډلې فکر وکړ چې د اسلام هغه تعبير چې په تيره زريزه کې شوی د اوس عصر له غوښتنو سره توافقي نلري، په اسلام

حنفي وايي: زموږ د وخت شرايط د عقل اصالت منل او له عقلانيت څخه دفاع ايجابوي، ځکه چې زموږ د ماډرن فکر تاريخ هم په همدې دلالت کوي له همدې امله د معتزله وو مسلک چې عقل يې د نقل لپاره اساس باله دنن ورځې مهم ضرورت بلل کيږي.

زموږ هيوادچې له وخته د فکر او فلسفې د توليد له نگاه له فقر سره مخ دی د معاصر اعتزال مفکوره هم پېه کې کومه سابقه نلري خو زموږ په چم گاونډ کې معاصر اعتزالي افکار له ډيره وخته د خپريدو په حال کې دي. په هند کې سرسيد احمد خان د دغو افکارو يو مخکښ دی چې د قرآن دمخلوقيت په بار کې کټ مټ د پخوانيو معتزله وو په شان عقیده لري دغه راز د تعدد زوجات او حتی د پيري د وجود په اړه ټول آياتونه يې د عقل خلاف بللي او خپلسري تاويلات يې په کې کړي.

په پاکستان او هند کې د سرسيد احمد خان د معتزلي افکارو يو مشهور پالونکی جاويداحمد غامدي دی. نوموړی د صحيح احاديثو په رد او آيتونو په تحريف او تاويل شهرت لري. جاويد احمد غامدي هم هڅه کوي چې اسلامي احکام او شرايع ټول په خپل عقل برابر کړي نو ځکه هر هغه حديث چې دده د عقل د غوښتنو خلاف خبره په کې شوي وي په بيلابيلو دلائلو يې مجروح بولي او رد کوي يې.

کې د اوس عصر مروج عقل گرايي له پامه غورځول شوې نو بايد اسلام له سره د عقل په رڼا کې داسې تفسير شي چې د اوسني وخت له غالب تفکر سره اړخ ولگوي. دې ډلې په حقيقت کې هماغه د معتزله وو شعار را ژوندی کړ چې عقل تر ټولو ستر اصل دی او بايد د دين په شمول هر څه يوازې د عقل په تله وتلل شي معتزله وو به ويل (المعارف کُلها معقولة بالعقل، واجبة بنظر العقل)

معاصر معتزله يا عقل گرايان چې کله خو ځانونه تجدد گرايان هم بولي ځينو يې د خپل فلسفي خاصيت له امله د دين نوي او عقلي تفسير ته کار ويلي او ځينې يې بيا د غربي نړيوال لادينيت د هغې سترې پروژې برخه دي چې غواړي په نويو او بيلابيلو ديني تفسيرونو او تاويلاتو سره مسلمانان په خپل دين کې شکمن کړي او د تفرق فتنې را وېښي کړي.

معاصر اعتزال هم د هرې نوې مفکورې په شان له معمولي ادعاوو څخه پيل کړی او دوخت په تيريدو سره يې افکار او عقائد د پخوا په نسبت سخت او افراطي شوي دي او په دين کې لا نورو تاويلاتو ته خبره رسيدلې ده. د بيلگې په توگه په مصر کې د ديني عقل گرايي مفکوره د محمد عبده له وخته را پيل شوې وه، خو وروسته يې دومره وده وکړه چې د نصر حامد ابو زيد او حسن حنفي لخوا انساني عقل کټ مټ د معتزله و په شان تر ټولو ستر اصل وبلل شو. حسن

په رياستي نظام کې د ترکې راتلونکي

شهيد زوی

په اساسي قانون کې د ترميم اومشورتوبولونونو راوستلو لپاره هم ډېرو مخکښو حکامانو هڅې کړې وې او په ۱۹۶۱م او ۱۹۸۲م کې ددې هدف لپاره ټولپوښتنې هم تر سره شوي وې خو هيڅوک هم پدې اړه کاميابي ته نه و پرېښودل شوی نو په داسې ترکې کې چې د ترکې ولس د تېرو ۱۴ کلونو راهيسې پرولسمشر طيب اردگان دخپل اعتماد اظهار کړی او پدې مودې کې يې په هرو ترسره شويو انتخاباتو کې هغه ته رايې ورکړيدي نودمسلسلو برياليتوبونو اودحکومتونو دبقا ترڅنگ په اساسي قانون کې د ترميم لپاره په ټول پوښتنې کې کاميابي د طيب اردگان لپاره لويه کاميابي اولاسته راوپنه ده او دا پرځای ده چې دې ترسره شوې ټولپوښتنې دده په برياليتوبونو د تصديق يو بل مهر هم ثبت کړي.

دا ټولپوښتنه له دې امله ډېره مهمه وه چې پکې په راتلونکي کې دکوم گوند دحکومت راتلو يا نه راتلو خبره نه وه بلکې خبره پکې د ترکې دحکومتي نظام دبدلون دبنسټيزې پرېکړې وه. طيب اردگان غوښتل چې د ترکې راتلونکي نظام دې پارلماني نه بلکې رياستي وي؛ پدې ټولپوښتنه کې يواځې همدا پوښتنه شوي وه چې آيا ته رياستي نظام غواړي؟ په هويانه ددې جواب ورکول وو.

په ترکې دارايو ورکولو داهل تانوي شمېره کابو ۵۵ مليونو ته رسېږي چې په دوی کې ۸۵ سلنې دخپلې رايې په کارولو په اوسنۍ ټولپوښتنې کې برخه واخسته او ټولپوښتنه کې ۵۱.۴ خلکو دتائيد او ۴۸.۶ درد رايه کارولې وه.

ددې نوي قانون دمنظورېدا نه پس به طيب اردگان قانوناً حق ولري چې په راتلونکې کې دوه ځل بيا هم ځان په ولسمشريزو انتخاباتو کې کانديد کړي؛ يانې هغه به دقانون له مخې ددې اهل وي چې تر ۲۰۲۹م پورې د ترکې قيادت وکړي.

سره له دې چې دگڼو اروپايانو له لورې په طيب اردگان تنقيدونه شويدي او ويلې يې دي چې له دې لارې به د طيب اردگان په واک اختيار کې ډېر زياتوالی راشي او يو ديکتاتور ولسمشر به ترې جوړ شي خودامريکا ولسمشر ډونالډ ټرمپ هغه ته پدې برياليتوب مبارکي ويلې ده؛ طيب اردگان ته دامريکا دولسمشر مبارکي ويل په ښکاره له ځانه سره دا پيغام لري چې د ترکې رياستي نظام دامريکا اوسنۍ ادارې لپاره دقبول وړ دی او دا به د دواړو هېوادونو ترمنځ دا اختلاف سبب نه جوړېږي.

۲۰۱۷م کال داپريل ۱۶ مه نېټه د ترکې دتاريخ يوه مهمه ورځ وگرځېده پدې ورځ د ترکې ۸۵ سلنه وگړي په اساسي قانون کې ديولي مهمو بدلونونو راوستلوپه اړه دمثبتې يامنغې رايې دکارولو په موخه را ووتل او اکثریت يې په رياستي نظام دپارلماني نظام دبدلولو پرېکړه وکړه.

پدې ترسره شوې ټول پوښتنې کې د ترکې ولس يوځل بيا نړۍ ته څرگنده کړه چې د ترکې برحال ولسمشرۍ يې اصل رهبر او قائد دی.

۹۳ کاله وړاندې چې په ترکې کې عثماني خلافت ړنگ اوکمال اتاترک دسيکولر ترکې بنسټ کېښود نوپدې ۹۳ کلونوکې په ترکې کې ۶۵ حکومتونه جوړ شويدي چې دعدنان مندريس داوولې دورې؛ دترگت اوزال اودطيب اردگان دحکومتونو پرته هر حکومت دفوځ له لورې ړنگ شويدي او دخپلې قانوني مودې پوره کولوته ندی پرېښودل شوی؛ داکلونه که په حکومتونو وويشل شي نو اوسطاً دهرحکومت عمر ۱۷ مياشتې کېږي اوچې ديدادو ۳ واړو لومړي وزيرانو حکومتونه ترې نفي شي نو بيا ديوحکومت موده ديوکال نه هم کمه راځي؛ همدا راز

ديادولو وړ ده چې ترکيه په ناتو کې دغړيتوب لرلوله امله نه يواځې دا چې دامريکا او اروپا مهم اتحادي دی بلکې دسور جنگ دوخت نه تر دا وروستو وختونو پوري دا دروسې پرضد داروپا کلا گڼل کېدله خو اوس د ترکي او اروپا روابط تر ډېره حده د اعتماد او اعتبار نه خالي ښکاري .

دلته دا پوښتنه مهمه ده چې په ترکي کې دولتي نظام ددې بدلون څه اړتيا وه؟

او داچې رياستي نظام به ترکي يا طيب اردگان ته څه گټه ورسوي ؟

ددې پوښتنې دځوابولو لپاره اړينه ده چې دترکي حالاتو ته لږه ځغلنده کتنه وشي .

په ۲۰۰۳ م کې چې طيب اردگان دترکي واک ترلاسه کړ هغه مهال ترکيه په هر لحاظ د ډېر تنزل ښکار وه ؛ ترکيه داسلامي نړۍ نه لرې وه اولويديځ ځانته نه رانېږدې کوله په هېواد کې بد امنی او په دولتي چوکاټ کې فساد اوج ته رسېدلی و ؛ دترکي اقتصادي حالت ډېر خراب و؛ دترکي اقتصاد دکورنو او بهرنو قرضونو ترسخت فشار لاندې و؛ په هېواد کې سخته بې کاري وه او پولي انفلاسيون اوج ته رسېدلی و .

طيب اردگان دواک په خپلې پومبۍ دوره کې خپله ټوله توجو دفساد ختمولو ؛ امن راوستلو اوداقتصادي اصلاحاتو لور ته راواړوله ؛ داقتصادي تېز پرمختگ پرلور يې دترکي دروانولو لپاره ډېرې هڅې وکړې چې په نتيجه کې يې د آي.ايم.ايف په شمول ټول قرضونه له

وخت نه وړاندې ادا شول، بې کاري له منځه ولاړه پولي انفلاسيون کنترول شو او ترکيه دپهرنو پانگوالو لپاره دپانگونې په يو بهتر مرکز بدله شوه ؛ او هغه وخت هم راغلو چې ترکيه دټولي اسلامي نړۍ په ستر اقتصاد بدله شوه؛ داروپا دگڼو هېوادونو په پرتله يې اقتصادبنه شو نو ځکه په نړۍ کې چې داقتصادي بحران پرمهال داروپا زيات هېوادونه دسترو اقتصادي ستونزو ښکار وو ترکيه دکوم لوی اقتصادي مشکل سره نه وه مخامخ شوې .

اردگان چې دينوونې اوروزنې ، تجارت ، صنعت ، زراعت اوييا رغاوونې په اړه کوم مثبت انقلابي اقدامات وکړل لږليک يې ډېر اوږد دی اومور ترې وړاندې څو ځلي يادونه کړيده نو يادول يې اړين ندي .

ددې ترڅنگ اردگان ملکي حکومت ځواکمن کړ او په سياست کې يې دهغه فوځ دمداخلې ټولې دروازې وتړلې کوم چې دنوې ترکي دبنسټ ايښودونکي کمال اتاترک دوخت نه دقانون دمحافظ حيثيت لرلو او څوځلي يې په ترکي کې جمهوري حکومتونه ږنگ کړي وو .

دمحترمو لوستوالو په علم کې به وي چې يو وخت شام دعثماني خلافت يو ولايت و؛ دمشهور برتانوي جنگي مشر لارنس آف عربييه دلېسکر او ترکانو ترمنځ دمشق کې دستختوجنگونو درامنځته کېدو نه پس ترکانو په دمشق کې ماتې وخوړه او په همدې سره په عربي نړۍ کې دعثمانې خلافت ډيوه مړه شوه نو ځکه دنوې ترکي درامنځته کېدو نه دطيب اردگان ترڅواکمن کېدو پورې دترکانو او عربانو اړيکي سختې ترينگلې وې؛ په دمشق کې دلگېدلو زخمونو هېرولو ته ترکيه نه وه چمتو نو ترکيه ځکه د عربانو په مقابل کې داسرائيلو سره دديپلوماتيکو اړيکو دقائمولو ترخده ولاړه .

خوواک ته درسېدلو سره سم اردگان داسې قدمونه پورته کړل چې دترکانو او عربانو ترمنځ نفرتونه ډېر په تېزۍ مخ په کمېدو شول او هغه وخت ژر راغلو چې ترکيه دعربو سره اوږه په اوږه ودرېده او دفلستين په شمول کابو په ټولو مسائلو کې سره يوه خوله شول .

خو له بده مرغه چې ۲۰۱۱ م کې په شام کې کورنی جنگ پيل شو او په ترکي دابتلاء يوه نوې دروازه خلاصه شوه .

۳ مليونه شامي مهاجرينو په ترکي کې پناه واخسته؛ ددوی دټولو اړتياو پوره کول ترکي پرغاړه اخستل چې له امله يې دترکي اقتصادتريو حده د فشار لاندې راغلی دی خو دا دترکي لپاره داندېښنې وړه خبره نده داندېښنې وړ خبره د هغه کردانو بيا راپورته کېدل دي چې په ترکي، شام او عراق کې مېشت دي او دوی ټول دمستقل هېواد غوښتونکي دي .

دمسلسلو هڅو نه پس طيب اردگان دترکي کردان مذاکراتو ته تيار او په حکومت کې يې شامل کړي وو خو دشام دستونزې دراپورته کېدو نه پس کردانو خپله زړه غوښتنه بيا راپورته کړې او دترکي ددولت پرضد يې مسلحې مبارزې ته لاس اچولی دی ؛ ترکيه دکردانو د بغاوت په خپلو کې دډېرو مشکلاتو سره مخامخ ده .

دترکي لپاره دبل ستر امتحان اړخ دادی چې دشام کورني جنگ کې منځنۍ ختيځ دتقسيم ښکار شوی ؛ ايران بلاقيدوشرط دبشارالاسد حمايت پيل کړ او دبشار دفوځ سره اوږه په اوږه دجنگېدلو لپاره يې خپل فوځيان اوملېشې شام ته بوتلې دي او دبشارالاسد په مقابل کې دراپورته شوو

مثاله اداره ده خو همدا بې مثاله اداره دگڼو داسې چلنجونو سره مخامخ شوه چې ترې کامياب راوتل اسان کار نه و.

دطیب اردگان د ادارې پروړاندې دهمدې مشکلاتو دشتون نه په استفادې دتبر ۲۰۱۶ م کال دجولائی په میاشت کې دده پرضد فوځي کودتا وشوه چې له نېکه مرغه ناکامه شوه؛ دطیب اردگان په غوښتنې دترکې ولس راووتلو دټانکونو مخې ته پر سرکونو پرېوتل او دا کودتا یې ناکامه کړه؛ کودتا فوځ کېړې وه خو دطیب اردگان په وینا یې تحریک دفتح الله گولن په نوم دهغه تن له لورې وکوم چې دامریکا په

پنسلوانیا ایالت کې دجعلي او خود ساخته جلاوطني يا تبعید شپې تېروي؛ نوځکه دفوځیانو ترڅنگ دعدلي، تعلیم او تربیې او نورو څانگو سره تړاو لرونکي گڼ شمېر خلک ونيول شول او سزاگانې ورکړل شوې.

ددې کودتا دناکامۍ نه پس طیب اردگان وویل چې دټولو ستونزو او مشکلاتو نه خبر دی او پدې پوه دی چې دداسې مشکلاتو نه دوتلو لپاره په ترکې کې دیوې ځواکمنې ادارې دشتون اړتیا ده او دځواکمنې ادارې شتون دځواکمن ولسمشر سره تړلی دی.

اردگان ویل چې په وخت او ځای پرېکړه او دبحراني حالاتو نه دهبود راویستل یواځې یو ځواکمن ولسمشر کولای شي؛ او دقوي ولسمشر په شتون کې به دلا قوي او پرمختللی ترکې په رامنځته کېدو کې اسانتیا رامنځته شي.

دپارلمان دغړو اوولسمشر کاري دوره چې مخکې ۴ کلونه وه اوس به دریاستي نظام له مخې دپارلمان دغړو اوولسمشر کاري دوره ۵ کلونه وي او یو تن به یواځې ۲ ځلې دولسمشر- کېدو حقدار وي؛ دلومړي وزیر چوکۍ به له منځه ځي؛ لومړی وزیر به لری شی اوپرځای به یې یو یا دوه مرستیالان وټاکل شي؛ دوزیرانو، والیانو او او نورو لوړ پوړو چارواکو دعزل او نصب ټول واک به دولسمشر سره وي، بېرني حالت به دولسمشر- له لوړې اعلامیې او ولسمشر- به دسترې محکمې اولویې څارنوالۍ پرکړنو دڅار بشپړه حق لري .

دپارلمان دغړو شمېر ۵۵۰ نه ۶۰۰ ته لوړ کړای شو او دا ددې لپاره چې دانتخاب حلقه یې کوچنۍ اود ولس دستونزو په حل کې ورته اساني وي .

په پارلمان کې به اوس دهر ډول سیاسي سودا مخه ونيول شي اودپارلمان دغړوتوله توجه به اوس د ولس خدمت ته وي؛ پارلمان به اوس د ولسمشر، دهغه دناټیانو او وزیرانو داحتساب قانوني حق ولري او داحتساب داعلان نه پس به ولسمشر- دپارلمان پڼگولو او دنویو انتخاباتو دترسره کولو داعلان حق نه لري . که دډېر مجبوريټ په حالت کې ولسمشر- پارلمان پڼگوي نو ورسره به یوځای

ډلو ترشا عربان ودرېدل چې دا دترکې لپاره بل ډېر لوی امتحان و ځکه چې ایران که څه هم یو هېواد دی او بل لور ته نېردي ټوله عربي نړۍ وه خو دا چې ایران دسیمې خورا مهم هېواد و نو له پامه غورځول یې گرانه پرېکړه وه خو ترکې جرأت وکړ ایران یې له پامه وغورځولو او دعربانو سره په څنگ کې ودرېده.

خو څو میاشتې دمخه دطیب اردگان د ادارې پرضد په ترسره شوې ناکامې کودتا کې چې دامریکا او ځنې نورو لویديځو هېوادونو لاس لرل ثابت شول او ترڅنگ یې دروسیې اخلاص هم رامخې ته شو چې له امله یې ترکیه او روسیه یوېل ته ډېر نېردي شول چې کار ترکیه دیو نوي مشکل سره مخامخ کړه ځکه چې روسیه هم دبشارالاسد دبقا لپاره دمخالفینو پرضد دهوایي ځواک نه کار اخلي او سخت درانده بمونه پرې راغورځوي.

خولنډه دا چې که څه هم دطیب اردگان اداره یوه کامیابه او په ترکې کې بې

دانتخاباتو اعلان هم کوي يانې دپارلمان دپنځوسره به دولسمشر تلل هم حتمي وي او ولسمشر-اوپارلمان غړي به په يوځای دعامو انتخاباتو له لارې ټاکل کېږي .

ددې نوي ترميم په ترڅ کې فوځي محاکم هم له منځه ځي اويواځې دجنگي حالت درامنځته کېدو پر مهال به ددې محاکمو رامنځته کېدل قانوني گڼل کېږي .

په اساسي قانون کې د اوسنو بدلونونو په اړه يوه مهمه خبره داده چې دا بدلون په ۱۸ مادوکې راغلی دی خوددې ۱۸ مادونه به ۱۶ مادي دراتلونکو انتخاباتونه پس نافذ العمل وي يواځې دوه مادي به يې اوس عملي کېږي ؛ يوه داچې که ولسمشر-وغواړي نو هغه به دکوم سياسي گوند غړی جوړېدای شي يانې دامنافقت له منځه ولاړ چې يوولسمشر- که څه هم ديو گوند سره همېشني تړاو لري هغه به دولسمشر- کېدونه پس دا اعلان کوي چې زما دکوم گوند سره تړاو نشته ؛ نو ددې بدلون نه پس به طيب اردگان نه يواځې دخپل گوند دغړيتوب لرلو اعلان کولی شي بلکې قانوناً به يې مشرهم جوړېدای شي .

دوهمه هغه ماده چې اوس به پرې عمل کېږي تړاو يې دقاضيانو دتقرر سره دی ؛ اوس هم دقاضيانوتعين دولسمشر- دمنظورېدا نه پس کېږي خوددې نه پس به په ۱۰ مشرانو قاضيانوکې د ۴ تقرر ولسمشر په خپله خوښه کوي .

ترکيه په آسيا او اروپا کې واقع ده ددې يو مهم ښار استنبول مسلمانانو

اوعيسويانو دواړو ته په تاريخي لحاظ ډېر اهميت لري؛مسلمانان داستنبول فتحه داسلام او مسلمانانو کاميابي بولي اوعيسويان داستنبول سقوط دخپل تاريخ يو تور باب بولي ځکه چې په نتيجه کې يې بازنطيني واکمني له منځه ولاړه او دعثماني خلافت دعروج دور پيل شو؛دعروج په همدې زمانې کې نيمه اروپا دعثماني خلافت ترواک لاندې راغلی وه او دروم بحيره چې داروپا دملاتير گڼل کېږي پدې زمانې کې پرې يواځې دمسلمانانو قبضه وه.

داروپا مشران او پوهان ترننه خپله دا ماضي نه هېروي او خپلو ولسونو ته يې دبيا بيا رايادولو هڅې کوي؛دعثماني خلافت پرضد دروسي،فرانسې او برتانې اتحادونه دهمدې تعصب په نتيجه کې رامنځته شوي وو.

سره له دې چې دلويديځ پوهان دحق پرستۍ لويې دعوي کوي خو نن چې ددوی قوي اوپرمختللې ترکې ته گورې نو عثمانی خلافت ورته رامنځ ته کېږي او دترکې ولسمشر ورته دعثماني خلافت دوخت خليفه ښکاري.

لويديځ ته دفرانسې او امريکا په رياستي نظام کې جمهوريت او ديموکراسي ښکاري خو دترکې رياستي نظام بيا خالصه ديکتاتوري بولي او دټولې نړۍ دجمهوريت او ديموکراسۍ لپاره يې خطر گڼي.

لويديځ ته په شام کې هغه بشارالاسد دزعم وړ دی دکوم لاسونه چې د ۵سوه زره نه دزياتو شاميانو په وينو سره دي او کوم چې د ۱۵۵ ميليونو نه زيات مظلوم شامي مسلمانان دخپل هېواد نه کډې کولو ته اړ کړيدي خو لويديځ ته په ترکې کې هغه طيب اردگان دمنلو وړ ندی چې په مسلسل ډول ۶ کرته خپل ولس دمشرۍ لپاره انتخاب کړ.

دشام دستونزې په اړه چې ټولې اروپا او امريکا کومه مکاري او چالاکي ښکاره کړه هغه دشرم او ظلم نه ډکه ده؛دلويديځ او امريکا دشومو پلانونو په نتيجه کې نه يواځې شام بلکې ټولې عربي نړۍ کې کورني جنگونو او فرقه يزې شخړې رامنځته شوې چې ټوله سيمه يې سخته بدامنه کړه او ددې بل شوي اور لمبې تر ترکې هم ورورسېدلې .

سره له دې چې ترکيه په ناټو کې غړيتوب لري خو چې په شام کې ترکې مرسته وغوښته نو امريکا او اروپا ته دجنگ نه دخپلې لمنې راټولولو پاليسي راياده شوه خو همدې امريکا او لويديځ په عراق کې جنگ لاهم روان ساتلی دی.

دطيب اردگان د اوسنۍ ترکې سره لويديځ خپله دښمني دومره ډاگيزه کړيده چې چې اوس پدې دښمنۍ کې مسلم بين المللي اصول هم ترپښولاندې کوي اوڅه پروايي نه لري .

لويديځ ددترکې دولت غړي پرې نه ښودل چې په اروپاکې د ۴ سوه زرو مېشتو ترکانو سره ددې ټولپوښتنې په اړه خبرې وکړي ؛ تردې چې دهالينډ دولت دترکې دباندنيوچارو دوزبرې طيارې ته پدې هېواد کې دښکته کېدو اجازه ورنکړه اوچې هغه دځمکې له لارې دې هېواد ته په ننوتلو وتوانېده نودخپلې قونصلگرۍ نه د ۵ سوه متروپه واټن کې هغه ودرول شوه اوبېرته ددې هېواد نه راوويستل شوه .

ددې برياليتوب نه پس خواروپايانو ډېره لويه غوغا جوړه كړه اودلمان مشرې انگېلا مركل خودا هم وويل چې موږ به تركې ته په اروپا كې ركښت ورنكړو خو پدې اړه به ورسره مذاكرات جاري وساتو .

دادبې گټې مصروف ساتلواودوكې وركولوهماغه پاليسي- ده كومه چې د فلسطيني مسلمانانو په اړه اسرائيلو خپله كړې ده ؛ اسرائيل وايي موږ دا آزاد فلسطيني دولت وجود نه شو منلی خو پدې اړه د فلسطينيانوسره مذاكرات جاري ساتو .

دخپل ولس د تائيد اوپه هېوادكې د سياسي نظام د قوت موندنې نه پس طيب اردگان هم دلويدېڅ په مقابل كې روښانه موقف خپل اوډېر معقول عكس العمل يې ښكاره كړ ؛ طيب اردگان وويل : ديوې بلې ټولپوښتنې له لارې دولس درايبې معلومولونه پس به موږ په اروپا كې دشاملېدلو په اړه داروپاسره مذاكرات دتل لپاره بند كړو .

دطيب اردگان دې اخطار اروپايان ډېر سخت ورخطا كړيدي اوډېرو پوهانو خپل سياسي مشران دتركې په اړه دخپلې روانې پاليسۍ په اړه ملامت كړيدي .

دفرانسې دنړيوالوچارو دروابطو انستيتيوت مرستيال ((ديديه پيليون)) ويلي دي: اروپايي اتحاد يوسياسي اتحاد دی کوم مسيحي اتحاد ندی نو د اروپايي اتحاد دپارلمان نه دداسې خبرو راپورته کېدل چې ((موږ بايد تركې ته په اروپايي اتحاد كې ركښت ورنكړو يا ورسره مذاكرات منقطع كړو)) داروپا لپاره تباه كونكې شى گرځېدای شي ؛ دا خلك بايد پدې پوه شي چې اوس تركيه نه بلكې

اروپا ديومريض شخص حيثيت لري نودخواكمنې تركې سره دروابطو پرې كول به داروپا ډېر ستر سياسي حماقت وي .

طيب اردگان دا هم ويلي دي چې دلوزان پرترون هم دييا كتنې اړتيا ده ؛ دده داوينا ډېره داهميت وړ ده چې ټول لويديځ يې لړزولى دى .

ديادولو وړ ده چې ۱۹۳۲م كال دجولای په ۲۴ مې نېټې دسويس په لوزان نومي ښار كې دتاريخ يوبدترين تړون رامنځته شوچې له مخې يې دعثماني خلافت ډېره ستره تركه داغيارو ترمخ وويشل شوه .

دتړون يواځ تركيه اوبل اړخ يې برتانيه ، فرانسه ، ايټاليا ، جاپان او يونان وو ؛ دتړون چې په ۱۴۳ مادو مشتمل وپكې عملاً دعثماني خلافت له منځه تلل اعلان اوتركيه په هغو سرحداتوكې محدوده كړاى شوه كوم يې چې اوس دي ؛ په مهمو سمندري سيمواولارو يې واک ختم كړاى شو ؛ باسفورس او مرمره نومي خورا مهمې سمندري لارې يې بلاعوضه خلاصې پرېښودلای شوې ؛ داهم ويل كېږي چې پدې تړون كې داهم وچې تركيه به تر راتلونكو ۱۰۰ كلونوپورې په خپل هېوادكې دټېلو دټپې او استخراج لپاره هېڅ قسم اقدام نه كوي .

دلويديځ دمنافقت نه ډكې همدې پاليسۍ ته په پام سره طيب اردگان دضعيفو ايتلافي حكومتونودمخنيوي ؛ دامنيتي ستونزو دحل اودبهرنيانو دلاسوهنې دپاى ته رسېدو او دخپل هېواد د پرمختگ لپاره دنظام بدلولو ته اړ شو اروپايان ددې حقيقت نه خبر دي خو اعتراف كولو ته تيارېږي .

داردگان مخالفينو تور لگولى چې له دې لارې طيب اردگان خان د تركې ديكتاتور جوړول غواړي خو طيب اردگان دا تورونه رد كړيدي او ويلي يې دي چې ديكتاتور دزور له لارې رازې نه د ولس دراىو او دازادو انتخاباتوله لارې ؛ اردگان ويلي څه يو فاني انسان يم چې راته دخپل سبابه اړه علم نشته ، تل به پدې نړۍ كې نه يم او نه به تل دتركې حاكم يم ؛ زموږ هدف په هېواد كې همېشني اصلاحات دي ، نه همېشنى واکمني .

كه فكر وشي نواعراض كونكي گويا سر له اوس نه په راتلونكې كې دخپلې ماتې اعتراف كوي او دا مني چې د راتلونكي ۲۰۱۹ م كال انتخابات به طيب اردگان گټي او ۵ كلونه به ولسمشروي ؛ بيا به په ۲۰۲۴م كال كې ترسره كېدونكو انتخاباتو كې هم همدا گټونكى وي اوپدې طريقې به هغه تر ۲۰۲۹م پورې په واک كې پاتې شي .

په تركې كې دننه اوپه عربي رسنيو كې ددې ټولپوښتنې دبرياليتوب نه پس دا مقوله ډېره مشهوره شوى چې اتاترك ۷۹ كاله وړاندې مړ شوى خو ايله اوس دفن كړاى شو .

دنړۍ مسلمانان دتركې په څېر دمهم اسلامي هېواد په ټولو مثبتو پرمختگونو خونې دي خو دعثماني خلافت دعوه كونكې تركې كې دسيكولرزم دمفكورې په تمامه معنى دښېدل او په صحيح معنوكې مسلماننه تركيه غواړي ؛ دطيب اردگان نه همدې لورته دقدم پورته كولونمه لري او همدا يې اصل كاميابي بولي .

***

موهن او نكله

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

دي! دمتأخريڼو اومتقدمينو ترمنځ معلومه پوله چا ټاڪلې ده؟. نه پوهېږم د قرآنكريم دې صريحو ايتونو ته به متأخرين علماء څه ځواب وايي؟! بايد ووايم چې ځينې شيان د شديد ضرورت پراساس علماو روا كړې دي نو دلته په دې موضوع كې يوڅه تفصيل شته چې بايد په اړه يې كره او رباني علماو ته مراجعه وشي. اوطبعا زمونږ دا لوړې خبرې ځينې استثنائات لري.

تكلف څه ته وايي

وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ. معجم اللغة العربية المعاصر دتكلف په اړه ليكي: حملة على نفسه وليس من عادته، تصنعاً وتظاهراً "تكلف الكرم / الأثم"، ابتسامة متكلفّة، - {وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ}. يعني يوکار دسړي عادت نه وي په تكلف اوتصنع سره يې په ځان حمل کوي لکه دبخیل او روغ انسان د سخا او درد تکلف کول، اویا یوچاته خدا نه ورځي په تکلف سره موسکا اوخدا کول، او دازمونږ له بحث لاندې ایت هم له دې جملې نه ده. معجم مصطلحات فقهیه او دلفت

زمونږ په ټولنه کې ځینې قراني اخلاق عملي دي اوځینې داسې قراني اخلاق چې هغه یاخو کم تبلیغ شوي دي او یا شاید نه وي تبلیغ شوي، څرنگه چې هغه قراني اخلاق زمونږ له تقلیدي ژوند دود سره برابر نه وي نو په هغو عمل په نشت شمار ده، نن زه یوه خطرناکه موضوع را اخلم او هغه زمونږ په ټولنه کې په یوه قراني اونبوي خلق اوخوی عمل نه کول دي، خطرناک مې ځکه وویلې چې په دې ستونزه او بدعمرلي په ټولیزه توګه له عوامو علماء ډیر اخته دي، او په علماو نیوکه اسانه نده، خوماته دقران په رڼا کې داکار ناسم او غیر شرعي ښکاره شوی ده، نو په ناسم او غلط کار چوپ پاته کیدل شرعا جرم او لویه گناه ده، مونږ که دتبلیغ او دعوت په ډګر کې په عامو خلکو تیز ورتلی شو او دحق په روښانه کولوکې دچا له ملامتي نه ویرېږو نو باید دحق لارویانو (علماو) ته یې لا په زغرده ووايو. قرآنکريم رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وايي ته مشرکینوته ووايه، زه د دين په تبلیغ اجر او مزدوري نه غواړم او نه زه له تکلف کوونکو نه یم. قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ. (ص: ۶۸).

د دين په کار مزدوري اخیستل

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ په دې ایت کې دووه خبرې شوې وې، یوه داچې د دين په کار مزدوري اخیستل ناروا ده، او بل له تکلف نه منعه راغلې ده. هیڅ داعي او د دين هرکار کوونکی نشي کولی د دين په کار پیسې واخلي، قرآنکريم مسلمانانو ته په واضحه توګه امر کړی ده چې څوک د دين په کار مزدوري نه درنه غواړي او په سمه لاره روان وي دهغو پیروي وکړي. إتبعوا من لا یستلکم اجرا وهم مهتدون (سورة یس) او څوک چې د دين په کار پیسې غواړي دهغو پیروي نده په کار. اوس د دين په مختلفو کارونو پیسې اخیستل روا بلل کیږي، او وايي چې متأخرینو علماو روا کړې

نورو کتابونو هم دتکلف دامعني کړې ده. په لوړ ايت کې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته الله جل جلاله دوه خبرې کړې دي يوداچې دوی ته ووايه زه د دين په کار باندي مزدوري اوچنده نه غواړم او بل داچې زه له تکلف کوونکو څخه نه یم.

نبوي سیرت او تکلف

اوس راځو نبوي سیرت ته، عبدالله بن عباس رضي الله عنهما در رسول الله صلى الله عليه وسلم په اړه وايي: هغه به په ځمکه کيناستی، په ځمکه به يې خوراک کاوه، خپل پسونه به يې تړل، او دمړی د اورېشو د ډوډۍ میلستیا ته به ورتلو. یجلس علی الأرض، ویاکل علی الأرض، ويعتقل الشاة، ويجيب دعوة المملوك علی خبز الشعير. أخرجه البيهقي في الشعب: (٧٨٤٣)، والطبراني في الكبير: (١٢٤٩٤)، وقال في المجمع: إسناده جيد.

رسول الله صلى الله عليه وسلم له خپلو ملگرو، عامو خلکو، نارینه او ښځو، پیژانندو او ناپیژانندو سره بیخي دیوه عادي وگړي په توگه په ډیره زیاته عاجزي سره چلند کاوه، په دې اړه یو بل عجیب روایت را اخلم: رسول الله صلى الله عليه وسلم ته یو سړی راغی، له هغه سره یې خبرې وکړې، په دې وخت کې دهغه سړي اندامونه په گړییدا شوو، رسول الله صلى الله عليه وسلم هغه ته وویل: مه ویرېږه ارام شه، زه پاچانه یم، زه دهغې ښځې زوی یم چې وچه غوښه به یې خوړله. عن أبي مسعود الأنصاري - رضي الله عنه - قال: أتى النبي - صلى الله عليه وسلم - رجلٌ فكلمه، فجعل تُرَعَدُ فرائضه، فقال له: هَوْنٌ عليك؛ فإني لست بملك، إنما أنا ابن امرأةٍ تأكل القديد. أخرجه ابن ماجه: (٣٣١٢). حدیثو شارحین په دې روایت کې لیکي چې دلته رسول الله دخورازیاتې عاجزي څرگندونه کړې ده، دی هغه سړي ته وایي زه دیوې عاجزې او غریبې ښځې زوی یم، ځکه هغه غریبه وه چې وچه غوښه غریبان خوري، دایوه عاجزي او بله داچې پلارنه مور یې یاده کړه. د پلار په یادونه کې اکثره زور، خپل اصلیت ښوول او ویاړ کول مطلب وي او دموږ په یادونه کې داشیان نه وي مراد.

په یوه بل روایت کې هغه وایي: زه یو بنده یم د یوه بنده په څیر خوراک کوم او د یوه بنده په څیر کښینم. إنما أنا عبد، آكل كما يأكل العبد، وأجلس كما يجلس العبد. أخرجه أبو يعلى في مسنده: (٤٩٢٠).

په یوه بل روایت کې راغلې رسول الله صلى الله عليه وسلم وایي: په اور باندي هر بې تکلفه، نرم او اساني خوښوونکی سړی حرام دی. او هغه چې خلکو ته ورنږدې وي. حُرَّم على النار كل هينٍ لينٍ سهل، قريب من الناس. أخرجه أحمد: (٣٩٢٨)، والترمذي: (٢٤٨٨).

صحابه کرام او تکلف

رسول الله صلى الله عليه وسلم خپل ملگري هم په دا ډول اخلاقو او عاجزي روزلې وو، مشرانو او کشرانو صحابه کرامو یو ډول هیڅ تکلف نه خوښاوه، په یوه روایت کې راغلې: انس بن مالک رضي الله عنه وایي موږ له عمر سره وو، هغه وویل: موږ له تکلف نه منعه کړل شوې یو. عن أنس - رضي الله عنه - قال: كنا عند عمر، فقال: «نُهيننا عن التكلف. أخرجه البخاري: (٧٢٩٣). صحابه کرامو په دې یوه بیلگه بسنه کوو.

حامد افغان

داسلامي امارت په تېره دوره کې

د شهيد امير المؤمنين مقام او خدمتونه

سیر شریف

دکندهار د نړیوال هوايي ډگر دمشر په توګه وټاکل شو، دکندهار هوايي ډګر هم د وران هیواد په څېر ویجاړ او کنډوکړ شوی و، د هیڅ ډول ترانسپورتي او پوځي الوتکو د ناستي او پرواز جوګه نه و، خو منصور صاحب په لنډ وخت کې دکندهار هوايي ډګر داسي فعال کړ چې دهر ډول الوتکو دناستي او الوت وړ وګرځید، د رادار فلج سیستم پکې له سره ورغول شو، نه یوازي داچې دخپلو الوتکو څار او رهبري به ترې کیده، بلکې د جنوب غرب حوزې په هوايي حریم کې یې د بهرنیو الوتکو تګ راتګ هم څاره او ټیکس یې هم ځیني اخیسته، چې داسلامي امارت ډیري مالي اړتیاوي له همدې لاري پوره کیدلې.

د ۱۳۷۵ هـ کال میزان په ۶مه چې داسلامي امارت فاتحو پوځونو کابل فتحه کړ، منصور صاحب دافغانستان د هوايي چلند او توریزم د وزیر په حیث مقرر شو، منصور صاحب دوزارت په مهال دافغانستان زیاتره هوايي ډګرونه ورغول او په عصري رادار سیستم یې سمبال کړل. منصور صاحب دکندهار، هرات، کابل، ننگرهار، بلخ او کنډز په هوايي ډګرونو کې د بهرنیو ترانزیتي الوتکو د ښه څار او رهنمایی په موخه د ویست دستگاه نصب کړه چې له امله یې هر کال دافغانستان په فضاء کې د تېریدونکو الوتکو څخه په ملیونونه ډالر ټیکس ترلاسه کیده.

منصور صاحب د هوايي چلند او سیاحت د وزارت په مهال ۴۴ ترانسپورتي او محاربوي الوتکې او چورلکې ترمیم او داستفادې لپاره چمتو کړې:

درباین ۱۲ - څلوراین ۳۲ - د وهاين ۲۶

جنگي الوتکې

اته جیتمیگ ۲۱ - دری جیتسو ۴۰ - پنځه جیتسو ۲۲

هلیکوپتر:

شپر می ۸ - اته می ۳۵ - پنځه ایل ۳۹

ترانسپورتي الوتکې:

یوه روسي ساخته ۴۱ ډوله او یوه این ۲۴)) اوداریناافغان هوای شرکت امریکایي بونینگ الوتکې.

داسلامي امارت زعيم شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور رحمه الله داسلامي امارت دحاکمیت په تېره دوره او داشغال پرضد دروان جهاد په تېره یوه نیمه لسيزه کې نه ستړي کیدونکي هڅي او نه هیریدونکي خدمتونه کړي دي. شهيد امير المؤمنين د یو مجرب جنرال، ماهر سیاستوال، ښه مدیر او مدبر رهبر په صفت مختلفي دندې په داسي ډول ترسره کړې چې دښمن یې اغېز او کمال ته ګوته په غاښ و. دلته فقط داسلامي امارت دحاکمیت په ۷ کلنه دوره کې د شهيد منصور قبله الله رول ته ځغلنده کتنه کوو، ځکه د نوموړي دجامع شخصیت دسیاسي، نظامي، اداري او ټولنیزو ابعادو څېړل او یادول یوه لیکنه کې نشي احاطه کیدای.

په ۱۳۷۳ هـ کال چې په کندهار کې دامير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په قیادت کې د شروافساد پرضد د طالبانو اسلامي تحریک (امارت) پیل شو، ملا اختر محمد منصور د لومړنیو کسانو څخه وو چې په دې تحریک کې شامل شو، دکندهار تر نیولو وروسته نوموړی

منصور صاحب د ۴۴ بیلابیلو الوتکو او طیارو پر ترمیم سربیره پر افغانستان د اقتصادي یو طرفه بندیزونو سره سره، پنځه روسیساته ترانسپورتي الوتکي په ازادبازار کې وپېرودلې.

دهوایې ډگرونو ساتل او سمبالول په هر حالت په ځانګړې توګه د جګړې په جریان کې خورا حیاتي ارزښت لري، د دښمن سټګرونه تر برید لاندې نیول کېږي، پوځیان له یوې سیمې بلې ته د هوا له لارې په اسانۍ او لنډ وخت کې انتقالیږي، پوځي او لوژیستیکي توکي، درمل، طبي عمله، تپیان اود اړتیاو مختلف شیان د ضرورت او مقصود تر ځایه رسول کېږي.

د منصور صاحب د ښه زیار او مدیریت له امله له ډیر وخت وروسته یو ځل بیا افغانان د حج د فریضې د اداء کولو لپاره له خپل هیواد څخه په خپلو الوتکو کې سعودي ته ولاړل. ممکن ځینې خلګ همدا دومره ستر کار ونه ګڼي، خو هماغه مهال په جنګ ځپلي افغانستان کې له داخل څخه په خپلو الوتکو کې بهر ته سفر داسې لویه لاسته راوړنه او ابتکار و، چې ولس ډیر پرې خوشحاله، هوسا او د ګاونډیانو له احتیاج څخه پرې خلاص شو.

پرافغانستان دامریکا د یرغل دپیل په مهمو اهدافو کې دکندهار

هوايې ډګر و، دهوایې ډګر مسؤلیت دمنصور صاحب په غاړه و، د مخکې له لاري دگل اغا شیر زي او خالد پښتون په مشري کرایې وسله والو پر هوايې ډګر حملې کولې، کوردینات یې امریکایې ځواکونو ته ورکول او د هوا له لاري یې ۵۲، ایف ۱۶ الوتکو او کروزر توغندیو د شپې او ورځي هوايې ډګر د حملو لاندې نیولی و، د کندهار هوايې ډګر هغه ځای ؤ چې پرافغانستان د یرغل له پیل څخه بیا دکندهار تر سقوط پوري د مجاهدینو خوار پیاوړی دفاعي سټګرو، د کندهار د هوايې ډګر اهمیت په دې کې و چې دکندهار داشغال دروازه وه، که همدا هوايې ډګر پرې ښودل شوی وای، د یرغل په لومړۍ اونۍ کې به کندهار د سقوط له خطر سره مخامخ شوی وای. منصور صاحب ددې هوايې ډګر مسؤل او عمومي قوماندان و چې په ډیر شجاعت او جرئت سره یې دوې میاشتې پرله پسې د شپې او ورځي ددې ځای ساتنه وکړه.

پر منصور صاحب دامیرالمؤمنین رحمه الله داعتماد یوه بېلګه:

هوايې ډګرونه د نظام په بقا او دفاع کې خورا مهم رول لري، له همدې امله نظام ته ډیر وفادار کسان دهوایې ډګرونو دمسؤلینو په توګه غوره کیږي. پرمنصور صاحب دامیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله د ډیر اعتماد او ښه خدمت له وجې نوموړي ته دکندهار دهوایې ډګر مسولیت او د هوايې مدافعې قومانداني وسپارل شوه او نوموړی (منصور صاحب) داسلامي امارت تر پایه دهوایې چلند دوزیر اوهوایې عمومي مدافعې د قوماندان په صفت پر مهمو دندو پاته شو، منصور صاحب د خپلې دندې له پيله تر ترپايه اوږده موده کې له مرحوم امیر المؤمنین سره نژدې په کندهار کې پاته شو، حال داچې د وزیرانو شوری، کابینه او نور وزیران کابل کې اوسیدل.

شهید امیر المؤمنین ملا اختر محمد منصور تقبله الله د ډیرو نیکو اوصافو څښتن و، الله تعالی منصور صاحب ته په سیاسي، نظامي او اداري برخو کې د داسې لویو کارونو استعداد ورکړی و چې مسلکي او تجربه لرونکي کسان یې له ترسره کولو څخه عاجز وو.

د امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد دوفات له اعلان څخه وروسته امریکا، کابل رژیم او په سیمه کې بیلابیلو جاسوسي شبکو اسلامي امارت کې د انشعابونو هڅي وکړې، خوشهید امیرالمؤمنین په ډیر جرات او تدبیر سره داسلام، افغانستان او په ځانګړې توګه داسلامي امارت ددښمنانو بیلابیلې دسیسې او شومي موخي څنډې کړې. نه یوازي داچې اسلامي امارت یې له ټوټه کیدو څخه وژغوره، بلکې په ډیر لنډ وخت کې یې اسلامي امارت په سیاسي او پوځي ډګرونو تر بل هر وخت لاپیاوړی کړ. حیف داچې داسلامي امت دغه ستر سپه سالار، مبتکر زعیم، خاکسار قائد او دخدای جل جلاله د رحمت سیوری (شهید امیر المؤمنین رحمه الله) ډیر ژر دامت مرحومه او بالخصوص دافغان مجاهد ولس له سره واخیستل شو.

د حکمتیار او طالب سوال و جواب

تراب افغان

مقصد نه وي حاصل جهاد به مې هم جاري وي.

حکمتیار: ته لا د مور غېږ کې وې ما جهاد کاوو؟

طالب: يو ځل مې درته وويل چې په جهاد کې نه بلکې په جگړه کې، د کابل په وړاندو، د مسلمانانو په وژلو او پاتېکونو کې واقعا له ما مخکې يې او ښه تجربه او سابقه په کې لرې او په دې کې درته تسليم يم منم دي.

حکمتیار: دا ولې پر داعش د بمونو مور استعمالېږي او ستاسې لويو لويو قطارو ته څه نه ويل کېږي؟ طالب: سپين ږيري شوی يې حواس دې لکه چې پوره کار نه کوي داعشيان پخپله وايي چې بم پر مونږ نده استعمال شوی او نه زمونږ کوم جنگيالي ورکې وژل شوی او ظاهر قدير وايي چې بم پر يو معدن (کان) استعمال شوی دی.

او د طالب ټول نظام يې له منځه يور او په زرگونو يې ورشهيدان کړل تر اوسه

جهازونه او بې خرته ډالر درسره دي چې ټوله نړۍ مو پر ټولو امکاناتو مرستې ته را ودانگي بيا هم پر زور يې نشي راباندې منلی او نه کولی.

حکمتیار: ته لا پيدا نه وې ما جهاد کاوو؟

طالب: بلې دا منم چې زه لا پيدا نه وم چې تا جگړه کوله په ډېر معذرت د جهاد اصطلاح مه ورته کاروه بلکې جگړه دې د قدرت د حصول لپاره وه اوس يې ښه بدله شوه چې قدرت او دنياوي ثروت د رسېدو لپاره لساني او لفظي جگړه کوي البته ستا له مقصده ډېری ناخبرو په سپېڅلې اراده جهاد کاوو هغوی ته مو سلام او هغوی ته به دا خپله کرښه څنگه توجيه کوی زما په آند د هغوي صادق مسلماني او ستا خوراچالاکي ممکن پر دې دنيا ځان ترخلاص کړي؛ او زه جهاد کووم چې ترڅو اشغال ختم او اسلامي حاکميت راشي ترڅو پورې مې چې دا

حکمتیار: راځه سوله وکړه لکه ما چې وکړه "والصلح خير"؟

طالب: سوله موله نشته دا وچه کلکه تسليمي ده پر تا دې مبارک وي.

حکمتیار: جگړه پرېږده؟

طالب: دا جگړه ده که جهاد؟ جگړه مې هيڅکله نده کړې او جهاد هيڅکله نه پرېږدم.

حکمتیار: دا نا مقدسه جگړه ولې کوی؟

طالب: وا سرناخلاصې په غوږو دروند يې؟ که دماغ دې کار نه کوی؟ جگړه نه کووم دا يو مقدس جهاد دی او دا نه پرېږدم تر هغه چې "لتکون کلمة الله هي العليا"

حکمتیار: وا طالبه په زور حکومت نه کېږي او نه ستا د زور حکومت منم؟ طالب: زه هم وایم په زور حکومت نه کېږي او نه يې منم اوس خو (۴۲) ملکونه او نېمه نړۍ او د هغوي عسکر، جنگي

ته د فيل غوږ کې ویده یې اوس هم ته نورې بېولالې غېږوي؛ لکه چې پر عقل سربېره پر سترگو د هم پردې راغلې دي.

حکمتیار: طالبه ته کوم سوال مال لرئ؟

طالب: بلې لرم یې که اجازه راکړئ.

حکمتیار: وایه سوال کوه!

طالب: دا دومره کاله د مسافری او غرو ژوند دې اختیار کړی و اوس داسې ژر ناڅاپي ښارونو ته راداخل شوې د چا په مشوره او د کوم عالم په فتوا؟

حکمتیار: گوره طالبه ډېر ناخبره یې اول خو زه هیڅکله استاد نلرم چې حتی بیا مشوره ورسره اوکړم او بل زه له ځان پورته عالم، هوشیار، پوه او دانا بل څوک نه وینم نو د مشورې کوم حاجت نلرم پر ځان کړه او پوره یم نو هر څه پخپل سوچ کووم.

طالب: ته دوه دعوي لري لمړۍ دا چې ته شیخ القرآن والحديث علامه او د قرآن لوی مفسر- یې او ډېری کتابونه او تفسیرونه دې هم لیکلي دي او دوهمه دعوه دې دا وه چې زه له غرو څخه هوارې ته ښکته شوم نو پوښتنه مې دا ده چې په داسې حال کې راڅرگند شوې چې پایڅې دې له ښنگرو ښکته وې او چارسده والې خپلۍ دې پر پښو وې او ډېر تر او تازه

وې نو ایا دا دواړه عملونه دې له دواړه دعوو سره په ټکر کې نه دي څه ځواب یې لرئ؟

حکمتیار: ههههههههه طالبه ډېر وران یې هرې نکتې ته دې پام وي ښه به دا وه چې دا پوښتنه دې خصوصي پټه راڅخه کړې وی خو دومره به مختصراً درته ووايم لکه څنگه چې مې د پخوا په نسبت فکر، عقیده او نظریه بدله ده نو همدارنگه به پخپل هیئت، صورت او لباس کې هم تغیر راولم څه ساده گل طالب یې ته وایي چې دهغو غرو نظامي لباس په ښار کې د ډیموکراسۍ لاندې هم پلي کړم اوس دلته نو ازادي ده که د شیرزي او عطاء نور په څیر له صابوني مخ، پېنټ شپټ او نکتایې سره را څرگند هم شم باید نیوکه ونکړي ته صبر څه وخت وروسته به ما په نورو نورو ستایلو نو کې وگورئ دا هرڅه د ډیموکراسي له برکته.

طالب: دا اوسنی قول و عمل دې له پخوانیو کړنو سره کاملاً په ټکر او تضاد کې ده پر کوم یو یې د بطلان کرښه راکاږي؟

حکمتیار: پخوا ماشومتوب، هلکتوب او ځواني وه دومره پوه نه ووم اوس مې ايله عقل سر ته راغلو او په عقل پوره او کامل شوم پخوا مې چې څه کړي ډېر بد مې کړي معذرت غواړم ما وبخښئ

او پر ټولو یې د بطلان کرښه راکاږم په دې هیله چې معاف مې کړئ.

او زما اطاعت کوونکي او پلویان دې زما اوسنی درېز تعقیب کړي او همدا سم درېز دی.

طالب: هغه کورنۍ چې ستا په امر جنگیدلي شهیدان، زخمیان او اسیران یې ورکړي څه ویل ورته غواړئ؟ حکمتیار: بس د خجالت او شرمندگۍ دوه لاسي سلام ورته کووم.

طالب: بله کومه پوښتنه نلرم.

حکمتیار: تازه د سولې پروسې سره یوځای شوی یم کارونه او مصروفیات مې ډېر دي نور سوال و جواب به بل وخت سره وکړو؟

طالب: مننه خوښه مې ده ته ورځه امریکایي سفارت ته د انحناء، احترام او اداب مراتب وړاندې کړه ترڅو ډالر ترلاسه کړئ؛ او زه هم مصروف یم ملگرو ویل چې امریکایي قطار راروان دی نو کمین ته ورځو خو پام چې امریکایان مو مردار کړل نو د ډالرو هضمولو لپاره د دوستم په څېر امریکایانو ته شهیدان درڅخه ونه ویل شي چې دومره ذلت مې بیا درباندي پېرزو ندی.

مننه نوره مرکه به بیا سره وکړو.

د بنديانو د اعدام هدف څه دی؟

عبد الغفار داعي

پوښتنه دا ده چې ایا د هیواد عدلي او قضایي ارګانونه به د دولت د هغه اقدام په وړاندې غبرګون وښيي چې په لوی لاس یې د طالبانو د برید خولې ته برابرې ترڅو د طالبانو د بریدونو تلفات د عسکر او قاضي، پولیس او څارنوال ترمینځ وویشي او په خپل ځان د ممکنه بریدونو فشار تر یوه حده راکم کړي؟

دا چې د هیواد محاکم په ځلونو د نړیوالو سازمانونو لخوا په فساد کې تر خولې ډوب بلل شوي او د وړتیا، کفایت او عدالت له لحاظه په پراخو نیمګړتیاوو تورن شوي، په دغسې حالت کې د اعدام په څېر درنې سزا تطبیقول له یوې خوا پخپله یو جنایت دی او له بلې خوا د دغه جنایت له تطبیق څخه د نظامي تلفاتو په مخنیوي کې اېزاري استفاده د هیواد له عدلي او قضایي قشر- سره ناڅوانی، برېښ خیانته او جفا ده.

اوس دا په قاضیانو او څارنوالانو پورې اړه لري، چې ایا له دولت څخه د دغو پاروونکو (سټراتیژیکو) اعدامونو پوښتنه کوي او که خپل سرونه د امنیتي ارګانونو د ساتنې لپاره نذرانه کوي، کوم چې برعکس د دوی د ساتنې وظیفه په غاړه لري؟!

طالبانو پسرلني عملیات تازه اعلان کړي وي؟

په دې کې شک نشته چې د دولت امنیتي او نظامي منسوبین د طالبانو د بریدونو دروند قیمت پرې کوي ځکه چې همدوی د جګړې په لومړۍ کړښه کې ولاړ وي. له بلې خوا دولت په دې ښه پوهیږي چې د طالب بنديانو اعدام به هغوی د هیواد د عدلي او قضایي ارګانونو پر ضد راوپاروي. خو دا چې بیا هم په دغې زماني مقطع کې، چې طالبانو تازه د ټوپک په ماشه ګوته اېښي، په ورته پاروونکو اعمالو لاس پورې کوي، دا ثابتوي چې دولت په لوی لاس خپل عدلي او قضایي ارګانونه د طالبانو نظامي څرپ ته برابرې ترڅو د پوځي او نظامي ارګانونو له اوږو څخه دغه دروند بار یو څه سپک کړي.

طالبان خو شرعي او اخلاقي مسئولیت او مکلفیت لري چې په هر قیمت د خپلو بنديانو غچ او انتقام واخلي، خو دا چې دولت له عدلي او قضایي ارګانونو څخه د سپر کار اخلي ترڅو د طالب هغه انرژي چې په عسکر او اړیکي مصرفیږي، د قاضي او څارنوال په مرګ مصرف شي، د دولت په نزد د دغو ارګانونو د بې ارزښتۍ ښکارندويي کوي.

وروسته تر هغه چې په پلچرخي زندان کې د یو شمېر طالب بنديانو د ممکنه اعدام ګونګوسې رسنیزې شوې، طالبانو خبرداری ورکړ چې که بنديان یې اعدام شول د دولت عدلي او قضایي ارګانونه به خپل مهم نظامي اهداف وګرځوي.

که څه هم په طالب بنديانو د تعذیب او شکنجو لړۍ په مسلسل توګه روانه ده خو په دې وروستیو کلونو کې د طالبانو د پسرلنيو عملیاتو د اعلان په شپو ورځو کې دا موضوع په پاروونکي ډول رسنیزه او مطرح کیږي.

تېر کال د می میاشت په همدغو ورځو کې، چې طالبانو تازه خپل عملیات اعلان کړي وو، دولت په پلچرخي زندان کې شپږ تنه طالب بنديان اعدام کړل. پېښې د طالبانو توند غبرګون راوپاراوه او هماغه و چې د کال په اوږدو کې یې عدلي او قضایي منسوبین په پرلپسې ډول تر بریدونو لاندې ونيول او د هیواد په مختلفو برخو کې یې سلګونه قاضیان او څارنوالان په ښې چاودونو، سرتیرو او غلچکي بریدونو کې له مینځه یووړل.

پوښتنه دا ده چې ولې دولت له تېرو دوه کلونو راهیسې هغه وخت د بنديانو په اعدام لاس پورې کوي چې

داخلي سوداگر مو دلته دجگړې لپاره
په رغول شويو بتيو کې دسنگ زغال
په خبر کاروي.

د نظام عسکر چې ډېری يې ديو
خو افغانو د پيدا کولو لپاره عسکرۍ ته
تللي، واقعاً د ترحم وړ دي، او طالبانو
هم تر ډېره پر دوی له ترحم او عاطفې
کار اخيستی، مگر ددوی له لورې تل

احمقانه تعامل او عارفانه تجاهل د طالبانو غصې وپاروي، چې د عسکرو
لپاره په خسرالديا والاخره منتج شي.

د اردو عسکره؛ لا هم سر وخت دی، کولای شې خپلې اوږې له
پردي توپکه سپکې کړې، دورور پر ضد د پورته کړي توپک شپېلی ماته
کړې او د هیواد په کوم واته کې د حلال رزق درک وکړې.

ته په دې جگړه کې دسنگ زغال حیثیت لرې، دسترو تېکدارانو
دگټو لپاره سوځول کېږي او له خواږه ژونده يې برخې کېږي دا جگړه ستا
نه ده، او ستا دگټې هم نه ده، ددې جگړې لپاره تاته درواغجنه روحیه
څکه درکولای کېږي چې ژر اور واخلي.

ته لیر پر خپل چاپیریال نظر وځغلوه او بیا دې خپله مبارزه! وارځوه
چې ته دچا پر ضد جنگېږې، څوک وژنې او پر چا توپونه وروې؟

ته پر همهغه کلي توپونه نه وروې چې تا ورکې خاپوړې کړي؟

همهغه مسجد نه بمباردوې چې تا ورکې الف، با، تا، ویله؟

همهغه ملا او طالب نه وژنې چې ستا په درد، غم او خوښۍ کې به له
هر چا وړاندې، درته ولاړ و او پر شونډو به يې خوره موسکا خپروه؟

د اردو عسکره؛ ترڅو به ځان په دوکه کې ساتې، او دکرایه قاتل دنده
به پر مخ وړې؟

که پر ځان دې رحم نشته، په افغان رحم وکړه

په دې وران افغانستان رحم وکړه او دغریانو له چوپړه لاس واخله.

طالبان ټوکې نه درسره کوي، که يې یو وار شونډې درته وژوولې بیا
دې سابه سم در په مالگه کوي

دا چې درته غلي دي، دا يې زړه درد درباندي کوي، غولیدلی دې
گني، احمق دې گني، دتېبتي موقع درکوي او ته لکه دبازار لیونی هر ملا
او طالب په تېرو ولې.

طالبان

ټوکې نه کوي

جواد څارگر

په شاهین قول اردو
استشهادي برید دمزدورو عسکرو
پر ضد، دطالبانو په بریدونو کې
کابو تر ټولو توند برید و

دبلخ برید دطالبانو له لورې
تعرضي برید و، یا په بله اصطلاح
دطالبانو غچ و چې له مخالفینو یې
واخیست.

تر دې وړاندې طالبانو په مکرر توگه له عسکرو غوښتي چې له خپلو
اوږو دې، دغرب مورچلې نه جوړوي، او نه دې دغرب دشومو موخو
دتحقق لپاره، دغربي جنرالانو په نغوته دخپلو افغانانو پر ضد گولی چلوي.

له بده مرغه چې افغان ځواکونو! نه یواځې دا چې دطالبانو درد یې
درک نه کړ، بلکې په پرلپسې توگه، دطالبانو پر ضد درانه عملیات پر مخ
وړي، او حتی دهشید شويو طالبانو جسدونه په پوځي گاډو پورې تړي،
کشوي، بیا ورسره انځورونه کاري او رسنیز کوي یې.

شاهین قول اردو د هیواد په شمال کې دطالب مجاهدينو پر ضد
دعملیاتو مشري پر غاړه لري، او آن دشپنيو عملیاتو پروگرام له همدې ځایه
سرچینه اخلي.

په دې وروستیو کې دطالبانو دوه والیان په شهادت ورسېدل؛ ددوی
دواړو دشهادت پلان له همدې ځایه ترتیب شوی و، او دهمدې قول اردو
عسکر، ددوی دشهادت په عملیاتو کې شریک ول.

دا چې دکندوز د والي دشهادت په اعلامیه کې طالبانو دغچ اخیستلو
هوډ کړی و، هغه یې په بلخ کې رښتیا کړ او شاهین پر نوم قول اردو یې
کابو په کنډواله بدله کړه.

دبلخ خونړی برید چې ورکې سلگونه عسکر قتل او زخمیان شول،
دبلواکې ادارې چارواکو، او ددوی ناپوهه عساکرو ته یوه خاموشه
گوټخندنه وه.

طالبانو دوی ته وښودله چې موږ هر وخت او هر ځای کولای شو،
ددوی کمربندونه مات کړو، دفاعي سسټم یې وننگوو او په خورا اسانۍ
سره ددوی کرایه عساکر ووژنو.

همدا لامل دی چې طالبان په مکرره توگه له عسکرو غواړي چې له
خپلو دندو لاس پر سر شئ تاسو فقط دسون مواد یاست، او نړیوال او

د روژي حکمت او فلسفه!

لیکنه: م حماد

د انسان د پیدایښت مقصد

الله جل جلاله انسان د خپل عبادت لپاره پیدا کړی دی، لکه چې فرمایي: ((وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)) [الذاریات: ۵۶] یعنی: ما پیریان او انسانان یوازې د خپل عبادت لپاره پیدا کړي دي؛ نو ځکه دنیا ته د انسان د راتلو یوازینی موخه د الله جل جلاله عبادت، او د آخرت ابدی ژوند ته توبنه برابرول دي. ایا پرښتې د عبادت لپاره بس نه وې؟

اوس که د چا په زړه کې دا سوال پیدا شي چې د دې مقصد لپاره خو الله جل جلاله له پخوانه پرښتې پیدا کړي وې؛ نو بیا د انسان د پیدا کېدو اړتیا څه وه؟ ددې ځواب دادی چې پرښتې الله جل جلاله د عبادت لپاره پیدا کړي وې؛ خو دهغوی جوړښت داسې دی چې خلقتا په عبادت مجبوره وې؛ ځکه چې د هغوی په فطرت کې د عبادت ماده نغښتې وه او له عبادت پرته یې په خلقت کې د معصیت او نافرمانۍ ماده نه وه نغښتې؛ خو د انسان جوړښت ددې برعکس دی، د هغه په جوړښت کې یې د گناه او

معصیت ماده هم نغښتې ده او بیا یې ورته امر کړی چې د خپل رب عبادت کوه، له همدې امله پرښتو ته عبادت کول آسان کار و او له انسان سره خواهشات، جذبات، خوځښتونه، اړتیاوې او د گناهونو هڅونکي شته؛ سره له دې ورته الله جل جلاله امر کړی چې له دې ټولو شیانو به ځان ژغورې او زما عبادت به کوي.

عبادات په دوه ډوله دي

دلته یوه بله خبره په پام کې نیول اړین دي هغه دا چې له یوې خوا ویل کېږي چې د مومن هر کار عبادت دی یعنې که یو مومن ښه نیت ولري او داسلام له لارښوونو سره سم ژوند تېروي؛ نو د هغه خوراک، خوب، خندا، کاروبار، له مېرمنې سره خندا او خبرې، راشه درسه، دا ټول په عبادت کې شمېرل کېږي، اوس پوښتنه دا ده چې که له یوې خوا د مؤمن دا ټول حرکات په عبادت کې شمېرل کېږي او له بلې خوا لمونځ هم عبادت دی نو بیا ددې دواړو عبادتونو ترمنځ توپیر څه دی؟ نو ددې دواړو خبرو ترمنځ توپیر پېژندل اړین دي او ځینې خلک ددې توپیر د نه پېژندلو له امله له بېلاریو سره مخ کېږي.

لومړی ډول: بلا واسطه عبادت

د دې دواړو عبادتونو ترمنځ توپیر دادی چې یو ډول عبادت هغه دی چې مخامخ عبادت دی چې موخه ترې یوازې د الله جل جلاله رضا ترلاسه کول دي او بل مقصد نه لري، دغه ډول عبادتونه یوازې د الله جل جلاله د بندګۍ لپاره ټاکل شوي دي لکه: لمونځ، له لمانځه څخه یوازینی موخه دا ده چې الله جل جلاله ته سر ښکته کړل شي او بندګي یې وشي؛ نو دا د الله جل جلاله مخامخ عبادت دی چې بله موخه نه لري، دغه راز روژه، زکات، حج، عمره، ذکر، تلاوت، دا ټول هغه عبادتونه دي چې دالله جل جلاله له رضا پرته بله موخه نه لري.

دویم ډول: بالواسطه عبادت

د لومړي ډول برعکس ځینې اعمال هغه دي چې اصل مقصد یې نور څه وو، لکه دنیاوې اړتیاوې او خواهشات پوره کول؛ خو الله جل جلاله د خپل ځانګړي فضل له مخې مؤمن ته وویل چې که ته خپل دنیاوي کارونه هم په ښه نیت، زما د دین په چوکاټ کې او زما د محبوب صلی الله علیه

وسلم له طريقو سره سم ترسره کړې؛ نو زه د همداسې کارونو په بدل کې هم هغه ثواب درکوم لکه د لومړي ډول عبادت په بدل کې يې چې درکوم؛ له همدې امله دا مخامخ عبادت نه دی؛ بلکې بالواسطه عبادت دی او دا د عبادت دوهم ډول دی.

بلا واسطه عبادت غوره دی

له دې تفصيل څخه دا څرگنده شوه چې مخامخ عبادت له بالواسطه عبادت څخه غوره دی، او ددې درجه ترهغه بل زياته ده؛ له همدې امله الله تعالى چې د پيريانو او انسانانو د پيدايښت هغه خبره د کوم عبادت لپاره کړې ده، له هغې څخه لومړی ډول عبادت مراد دی، نه دوهم ډول چې بالواسطه عبادت دی (۱۱).

د روژې حکمت او فلسفه

د رمضان روژې په فرضيت کې د الله جل جلاله لوی حکمتونه، غوره مقاصد او ښې پايلې نغښتي دي چې ځينې يې په لاندې ډول دي:

۱- په زړه کې اخلاص او تقوی رغېدل، ځکه چې له روژې څخه د روژه نيونکي يوازېنۍ موخه د الله جل جلاله رضا او آخرت ته توښه برابرول او د الله وېره مقصد وي، له همدې امله د روژې د فرضيت آيت هم په دې ټکو پای ته رسېدلی چې: لعلکم تتقون. معنا دا چې ښايي تاسو د همدې فرضيت په ادا کولو د تقوی درجې ته ورسېږئ او ځانونه له هغه څه څخه وساتئ چې نه درسره ښايي.

۲- روژه روح ته غزا ورکوي، نفس ته د استقامت ځواک ورکوي او د زړه په پاکوالي کې مرسته کوي.

۳- روژه په انسان کې ارادي ځواک، د تکل رښتينوالی، او د نفس د ناوړه عادتونو له منځه وړلو ځواک پياوړی کوي او د صبر په مټ د تکليفونو کالو وړتيا وربخښي. دغه راز روژه د انسان عقل پر شهواتو غالبوي چې بيا د همدې په مټ د شر پر ځای د خير کارونو ته ډېر متوجه کېږي.

۴- روژه بشري نفس ته هم روزنه ده، د انسان عادت دادی چې د يو نعمت په ارزښت هله پوهېږي چې ورڅخه بې برخې شي او يا ورته اړ شي؛ نو روژه نيونکی چې کله د لوړې درد وويني، د نېستمنو او بې وزله خلکو له حاله خبرېږي او د هغوی مرستې او لاسنيوي ته يې پام را اوړي.

۵- په روژه نيولو کې له روحاني مخلوق او مقربو پرښتو سره مشابهت دی؛ نو مسلمان ته ښايي چې په روژه کې د پرښتو په شان يوازې د الله په ذکر، تسبيحاتو، تلاوت او دعاوو بوخت وي او يوازې د خيتې په غم کې نه وي ورک (۱۲).

۶- روژه انسان ته د امانتدارۍ او د الله د څارنې درس دی؛ ځکه چې روژه نيونکی له خلکو پسې شا هم د خوراک-څښاک له نعمتونو ځان محروموي معنا يې داده چې يوازې له الله ډارېږي.

۷- روژه انسان ته نظم او انضباط ور ښيي، ځکه چې د انسان نفس په بېلابېلو وختونو کې د خوراک-څښاک غوښتنه کوي؛ خو روژه يې دا غوښتنې محدودوي او په دې ډگر کې يې هم د نړۍ په لروبر کې له مسلمانانو سره يووالي ته رابولي، هغوی چې ټول په يو وخت روژه نيسي- او په يو وخت يې ماتوي؛ ځکه چې د ټولو رب يو او عبادت يې يو دی.

۸- روژه له نفس سره جهاد دی او د دنيا د گندگيو او گناهونو څخه د پاکوالي او د خواهشاتو د ماتولو لپاره ښه چاره ده، رسول الله صلى الله عليه وسلم وايي: اې د ځوانانو ډلې! له تاسو چې څوک وس لري هغه دې نکاح وکړي؛ ځکه چې دا د سترگو ښه ټيټوونکی او د شرمځای پاکوونکی دی، او څوک چې وس نه لري هغه دې روژې ونيسي؛ ځکه چې دا ورته د شهوت له منځه وړونکی دی.

کمال بن هماد وايي: روژه له توحيد او رسالت وروسته د اسلام دريم رکن دی، الله د يو شمېر گټو لپاره مشروع کړې ده چې ځينې يې په لاندې ډول دي:

روژه د اماره نفس ساکنوونکې او د بدن د ټولو جوارحو او حواسو د سرغړونو مخ نيونکې ده؛ ځکه چې له روژې سره د جوارحو حرکات کمزوري کېږي، له همدې امله ويل کېږي چې کله خپته مړه شي، د بدن نور غړي وړي شي او چې خپته وړې شي، نور غړي مړه شي.

بله دا چې په روژې نيولو سره د فقيرانو او نېستمنو له حالت او لوړې سره مشابهت دی، چې له امله يې د الله په وړاندې د مسلمان درجې لوړېږي (۱۳).

[۱] اصلاحي خطبات ۶۷-۶۴/۱۰ ليکوال: مفتي محمد تقی عثمانی

[۲] حکمة التشريع وفلسفته: ۱۳۷-۱۳۲ ط: المكتبة الحقانية

[۲] : الفقه الاسلامي وادلته ۵۰۰/۲

تَقُوا او روژه

حامد افغان

د تقوا د خپلولو له پاره الله جَلَّ جَلَالُهُ بندگانو ته مختلفې لارې چارې بیان کړې دي او داراز مختلف وختونه یې تعبیر کړي دي چې یو مهم عمل او ځانګړی وخت یې د رمضان میاشت او په هغه کې روژه ده دا میاشت د تقوا تر لاسه کولو له پاره کلنۍ معلوم او محدود وخت ده، د دې د فرضیت په اړه چې کوم ایت راغلی ده د هغه په پای کې د روژې نیولو موخه او هدف تقوا تر لاسه کول ښوول شوي دي: { لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ } (البقرة : ۱۸۳).

امام الرازي رحمه الله د دې جملې په تفسیر کې لیکي: په روژه سره تقوا تر لاسه کېږي ځکه په روژه سره شهوتونه او نفسي غوښتنې کمزوري کېږي روژه د ګیډې او فرج شهوتونه وژني او خلک په دنیا کې د دې دوو شیانو له پاره منډې ترې ويهي څوک چې په سمه توګه روژه ونیسي- د دې دواړو بغاوت ایل کړي، د ګناهونو او شهوتونو لارې یې وتړل شي او په دې توګه تقوی تر لاسه کولو ته لاره هواره شي. مفاتیح الغیب، للرازي، في تفسیر قوله تعالى: { كَتَبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ } الآية.

په قرانکریم کې په شپږو ځایونو کې په تشریعي موضوعاتو له خبرو وروسته { لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ }، راغلي دي او په شپږو نورو ځایونو کې { لَعَلَّكُمْ يَتَّقُونَ } راغلي دي. دا راز تیرو ټولو امتونو او موږ ته د تقوا امر او وصیت شوی ده قرانکریم وایي: وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ (النساء : ۱۳۱)، یعني ستاسو مخکي چې کومو خلکو ته کتاب ور کړل شوی ده او تاسو ته موږ وصیت کړی ده چې تقوا غوره کړئ.

رسول الله صلی الله علیه به کله کله ځیني صحابه کرامو ته د تقوا وصیت کاوه ابوذر رضي الله عنه ته یې یو وخت وویل: « اتق الله حیثما کنت » هرځای چې یې له الله نه ویريږه. (أخرجه الترمذي : کتاب البر ، رقم ۱۹۸۷ ، وقال : هذا حديث حسن صحيح).

عرباض بن ساریة - رضي الله عنه - وایي: موږ ته رسول الله - صلی الله علیه وسلم د سهار لمونځ په جماعت راکړ له هغه وروسته یې ډیر په بلاغت سره وعظ راته وکړ داسي چې سترګو اوښکې وبهولې او زړونو ته ډار ننوت

یوه کس ورته وویل داسي برېښي لکه دا چې د خدای پاني وعظ وي، موږ ته وصیت وکړه، رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: تاسو ته وصیت کوم چې له الله نه ویريږئ د امیر خبره اورئ او پیروي یې کوئ. عن العرياض بن ساریه رضي الله عنه قال صلی بنا رسول الله صلی الله علیه وسلم الصبح فوعظنا موعظة بليغة ذرفت منها العيون ووجلت منها القلوب ، فقال قائل : يا رسول الله ! كأنها موعظة مودع : فأومنا ! فقال: أومئكم بتقوى الله والسمع والطاعة ... رواه الترمذي : کتاب العلم ، رقم ۲۶۷۶ ، وقال : هذا حديث صحيح.

أنس - رضي الله عنه - وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یو سړی راغی او ورته وایي ویل: یا رسول الله ! په سفر څم د سفر توبڼه راکړه هغه ورته وویل: « زودك الله التقوى » یعني الله دي تقوا زیاته کړه. وروسته یې نوري خبرې هم ورته کړې خو پیل یې په تقوا وکړ. الترمذي : کتاب الدعوات ، رقم ۳۴۴۴.

رسول الله - صلی الله علیه وسلم - به چې د غازیانو ډله لیرله د هغو مشر- ته به یې د تقوا وصیت کاوه. أخرجه مسلم : کتاب الجهاد ، رقم ۱۷۳۱ .

که په قرانکریم کې د نورو انبیاءو لکه نوح، هود، صالح، او لوط علیهم السلام وصیتونه وګورو هغوی هم خپلو امتونو ته همدا د { أَلَّا تَتَّقُونَ } وصیت کړی ده.

دشجاعت ، تقوا ، سياست او خواخوږی دنگ منار شهيد مولوي محمد داود جلالی (رحمه الله)

نن درسره داسلام او جهاد ديوه نوميالي اتل ژوند او کارنامي شريکوو هغه اتل چې دشجاعت، تقوا، سياست او خواږی دنگ منار يعني (شهيد مولوي محمد داود جلالی تقبله الله)

د جهاد او مبارزې، دغه ريشتونى داعي، دغيرت، ميرانې، شجاعت، حوصلې او استقامت غر شهيد مولوي محمد داود جلالی د شهيد قومندان جلات خان ځوی د حاجي عجب نور لمسی په قوم احمدزی په کال ۱۳۵۱ هجري شمسي کې د لوگر ولايت د خوښی ولسوالۍ د دويندي په سيمه کې په يوه دينداره جهادپاله او مخوره کورنۍ کې زيږيدلى دی، او د ماشومتوب لومړۍ دوره يې هم همدلته تيره کړې

د شهيد والد صاحب د روسي بنکيلاک د يرغل په وړاندې يو غښتلی او پياوړی قومندان وو او کورنۍ يې ټوله جهاد پروره وه.

شهيد جلالی صاحب لا د ځوانۍ په درشل قدم نه وو ايښی چې سرو لښکرو په گران هيواد يرغل وکړو او ډيری وطنوال يې هجرت ته اړ کړل چې د دوی کورنۍ هم گاونډي هيواد پاکستان ته په هجرت کولو مجبور شول او د پاکستان خيبر پختونخواه ايالت د پېښور د باغبانانو سيمې کې مېشت شول.

دينې زده کړې

شهيد لومړنۍ ابتدائي زده کړې د سيمې له ملا امام څخه پيل کړې وروسته يې د باغبانانو دارالنجات مدرسې ته مخه کړه او گڼ کتابونه يې هلته ولوستل منځنۍ زدکړې يې د هجرت ديار د پېښور د چرات سيمې د حرکت په مشهوره مدرسه جامعہ محمدیه او د نړياو په سيمه کې له مشهور جيد عالم مولانا فضل الرحمن پکتياوال نه ولوستلې دارازيې د مانسهرې مربوط د ځاكي کمپ په مدرسه کې له جيد او نامتو عالم شهيد مولوي محمد خوشال ملنگ څخه او داسلامي امارت په مهال يې د ننگرهار په صديقيه دارالعلوم کې تر سره کړلې، وړه دوره يا موقوفه عليه يې له جيد او نامتو عالم شيخ القرآن والحديث مولانا محمد اديس صاحب سره وکړه، لويه دوره يې په جامعہ حقانيه کې د وخت له نامتو مشهورو جيدو استادانو څخه وکړه دستار فضيلت پگړۍ يې هملته وتړله او د حديثو ممتاز درجه سنډيې تر لاسه کړله.

زمونږ د تاريخ زرينې کرښې تل د ننگيالو زليو په زرينو کارنامو او وياړونو رنگينې وي د اسلام او مسلمانانو تاريخ تل د شجاعت، غيرت، او ميرانې له داستانونو نه ډک وي، خو تاريخ هغه وخت ډير جالب وي چې يو ملت په ډير کړاو او سختيو کې تش لاس د يو مغرور او ستر طاقت په رانسکورولو بوخت وي که مونږ تير تاريخ کې د ابراهيم ع او نمرود کيسې لولو د موسی ع او فرعون ياد په ذهن کې راولو د حضرت محمد صلی الله عليه وسلم د سختيو ورځې او د مشرکانو ظلم او ستم او غرور لولو وروسته د دوی بريا او د دښمن زوال او ناکامي ننی تاريخ مو هم له ورته کارنامو ډک دی نن مو هم يو اتل او سپيڅلی طالب جان ددې عصر له لوی زير ځواک سره لاس او گريوان دی

غازي طالب د نړۍ مغرور طاغوت له ټول تخنيک او تکتیک سره سره تينبتې ته اړ کړی او د لوی خدای په نصرت ډير زړه چې بريا په خپل نوم ثبت کړې .

جہادی خدمت

شهید جلالی چې کله افغانستان د وحشت، بربریت، او گټو ناخوالو کوربه وو او په مقابل کې یې مخلصو مجاهدينو او طالبانو د مرحوم اميرالمؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رح تر مشرۍ لاندې د شر او فساد په مقابل کې د جهاد اعلان و شولو او له زیاتو مدارسو ورسره د دیني مدرسو طالبانو ملتیا وکړه نوموړي د خپل گران او مشفق استاذ مولوي محمد خوشحال ملنگ سره یو ځای د هیواد کندهار ولایت ته هغه مهال سفر وکړ او له دغه پاک لښکر سره ملگری شو کله چې کندهار ښار ته طالبان ورسیدل تر دې چې کابل فتحه شو، د کابل له فتحې وروسته دیوې سختې جگړې په ترڅ کې د کاپیسا ولایت فتحه شو او محترم مولوي خوشحال ملنگ د اسلامي امارت له لوري والي وټاکل شو، چون مولوي محمد داود جلالی د شهید ملنگ مولوي صاحب نیږدې او متعمد ملگری وو نو د هغه د شهادت تر ورستی سلگۍ په ټولو جنگونو کې ورسره اوږه پراوړه ملگری وو

د مولوي خوشحال ملنگ رحمه الله له شهادت وروسته مولوي محمد داود د خپلې وړتیا او لیاقت له وجې د پوتکړه او زړور مشر په توگه را څرگند شو، چې په شمالی رومیبو کرنبو، تخار، مزار شریف، د خوشست دیعقوبیو او د هیواد په نوروبرخو کې د شر او فساد په ضد معرکو

کې په داسې حال کې چې د سونو ملگرو مشرۍ به یې کوله مهمه ونډه او برخه درلوده

د اسلامي امارت له سقوط وروسته کله چې د امریکایانو په مقابل کې افغان ولس د طالبانو تر څنګ ودرید مولوي جلالی له څو هغو کسانو څخه وو چې په لوګر ولایت یې د مقاومت مشعلونه بل کړل او د لوګر ولایت د طالبانو له نورو میالیو نورو مشرانو سره په گډه یې د یادولایت طالبان او مجاهدين د جهاد او مبارزې لپاره منسجم او منظم وگرځول او د اسلام او هیواد په غلبانويي گوزارونه پیل کړل -

جہادی مسئولیتونه

شهید مولوي جلالی په داسې حال کې چې د لوګر ولایت د طالبانو یونوميالی مشر وو د اسلامي امارت په پاک صف کې یې گڼې دندې او مسئولیتونه سرته رسولي، چې مهم مسئولیتونه په لاندې ډول ذکر کولای شو

- ۱ د لوګر د مرکز د کنجک غونډ مشري
- ۲ د لوګر د ازري مسؤل
- ۲ د دوست د یعقوبیو ولسوال
- ۳ د کابل ولایت نظامي مسؤل او والي
- ۴ د نظامي مرکزي کمیسیون غړیتوب ۵ د انفجاراتو کمیسیون مسؤل
- ۶ د هجرت په دیار کې له گاونډي هیواد سره د ارتباطاتو مسؤلیت

په دغو ټول دندو کې شهید مولوي محمد داود جلالی د هغه اخلاص او فداکاریو له وجې چې هغه درلودی الله تعالی په هر میدان کې کامیاب او سرلوړی راویستلی خصوصاً چې کله د کابل ولایت جهادي چاري ورله غاړې وې همدغه وجه وو چې نوموړي د اسلامي امارت په قیادت او مقام کې ځانگړی ځای درلود

زخمیتوب

شهید جلالی تقبله الله لومړی د کاپیسا ولایت کې هغه مهال زخمي شو کله چې د کاپیسا والي او د ده مشفق استاذ مولوي محمد خوشحال ملنگ د اجل داعي ته لیبک ووايه او د شهادت جام یې نوش کړلو چې د دوی په ډاټس موټر د مخالفینو له لوري دراکت فیرو شو نوموړی سخت زخمي شو هغه ویل کله چې له موټر کښته شوم کوشش مې کولو تر څو ملگرو ته ځان ورسوم یواځې یوه توپانچه راسره وه ومي لیدل چې دوه کسان راپسې منډې راوړې غواړي ما ونیسی نویو مې و ویستلو دوهم و تښتیدلو چې روان وم بوتونه مې هم له وینو راډک شول کله چې تر ملگرو ورسیدلو دومره په وینو رنگ وو چې آن خپلو ملگرو هم نه پیژندلو.

ساتلي وو کله يې چې په دوه زره وم کال کې دستاربندي وکړه لومړی يې د افغانستان د پکتیکا ولايت د بنرني په سيمه کې په يوه مدرسه کې تدريس شروع کړلو وروسته چې کله د طالبانو نظام سقوط وکړلو د پاکستان د مانسهرې د خاكي په کمپ کې د جامعي منهاج العلوم تاسيس وکړو او د يادې مدرسې ډبره يې کينودله هلته يې د نورو استاذانو تر څنگ درس شروع کړلو تر هغه وروسته يې د پيښور د اضاخيلو په سيمه کې بله مدرسه هم د جامعه منهاج العلوم په نوم ابادې او جوړه کړه کله چې نوموړی بندي شو او د اضاخيلو سيمه سيند لاندې کړه ياده مدرسه هم ونړيده خو دريز يې بدل نشو او حوصله يې ماته نکره له راخوشې کيدلو وروسته يې يو ځل بيا د اکوړې د سورياخيلو په سيمه کې په همدغه نوم مدرسه جوړه کړله چې تر اوسه ابادې ده او صدقه جاريه يې روانه ده.

ځانگړې خاطري

کله يې هم چاته په تونده لهجه او تيز انداز خبره نده کړې حليم نرم مزاجه خوش طبيعته انسان وو چې تل به يې په شونډو د موسکا سپرلي کپه راوړې وه او دهرچا سره به په موسکا او خندويه څيره مخ کيدلو تل به يې خپلو ملگرو ته دا توصيه وه چې امارت زمونږ گډ کور دی د خپل کور د جوړولو هڅه او کوشش وکړی د مشر او کشر خبره واخلي د مشرانو اطاعت کوی او کشران مو په سمه تربيه برابر کړی هر تکليف برداشت کړی هر څوک چې د امارت له لوري درياندې مقرر شو په سالمه توگه او کلک انداز يې رهبري ومنی او هرې خبرې ته يې غوږ ونيسی دغه نظام ته که مونږ وفادار نشو د خپلو زرگونو ملگرو له وينو سره به مو خيانت کړی وي او د حساب په ورځ به د خدای جل جلاله په مخ کې شرمنده ولاړ يو.

شهادت

مولوي صيب له نظامي چارو سره پوره بلدتيا او په دښمن تاکتيکي بريدونو کې د مشهورتيا سره سره يوه منلې سياسي څيره هم وه چې له همدې امله دښمن غوښتل تر څو هدف يې وگرځوي او له منځه يې يوسي ډير ځله په خپلو شومو پلانونو کې ناکامه هم شول تر دې چې دوه کاله وړاندې هم له يو بريد نه په تېي حالت کې ژوندی و وتلو او بالاخره د (۲۷/۴/۲۰۱۷) تاريخ باندې د جمعې په شپه د دښمن له لوري له يو ناځوانمردانه بريد سره مخ شو چې له خپلو دو ملگرو مولوي محمد رحيم خاکسار تقبله الله او اشرف الله تقبله الله سره يې يو ځای د ۴۵ کلنۍ په عمر کې اسلامي جهادي او وياړمن ژوند د عمر ډيوه خاموشه شوه او د اجل داعي ته يې لبيک وويلو.

روح دې نباد او ياد دې تل وي

انا لله و انا اليه راجعون

دوهم ځل چې کله د تخار ولايت د فرخار په سيمه کې د لته بند په سر جگړه ونښتله او د خط عمومي مسئول ملا شهزاده اخند تقبله الله وو او د دوی د لوري او اېڅ مسئول مولوی محمد داود جاللي وو سخت زخمي شو

درېم ځل کله چې نوموړی د مشرقي حلقې مسئول وو د پيښور د حکيم اباد په سيمه کې د هيواد او دين د دښمنانو له لوري په يو ناځوانمردانه بريد کې زخمي شو چې د دستار بندي جلسې ته به لار وو په خپل موټر کې يې تر بريد لاندې راغلو دغو ټولو بريدونو يې حوصله ماته نکره بلکې نور تاند او تکره شو عزم او حوصله يې غښتلې شوه مقاومت ته يې نوره هم ملا ورکړه او خپله مبارزه يې روانه وساتله.

اسارت

کله چې نوموړی د کابل ولايت جهادي مسئول وو د ۲۰۱۰ کال د ۱۰ مياشتې په ۱۵ تاريخ د پنج شنبې په ورځ د اضاخيلو په سيمه کې دپاکستان پتوادرولسه لوري ونيول شو چې د ۱۶/۱۱/۲۰۱۲ تاريخ پوري ورسره اسبروو له خلاصيدو ورسته يې بيرته د جهاد او مقاومت ډگر ته ودانگل.

علمي هڅې او بوختياوې

نوموړي له جهادي خدماتو سره سره علمي خدمت ته هم نه وه شا کړې بلکې هر وخت به يې دواړه ډگره منبر او سنگر گرم

شهید مولوی لعل محمد محمدی
دبغلان ولایت د پلخمري ولسوالۍ اړوند
ډنډغوري سیمې جوی ناوه کلي دامیرمحمد په

یوه شهید پاله اودینداره
کورنۍ کې دې فاني نړۍ
ته سترگې غړولې وې، نوم
وړی شهید دنیکو اخلاقو
او ټولې څیرې څښتن،
د ټینګ او قوی عزم خاوند،
د ځانګړې تقوا، اخلاص،
غیرت، الفت، مینې
او عاطفې درلودونکي وه.

د شهید مولوی لعل
محمد محمدی

د ماشومتوب دوره چې کله پای ته ورسیده
دهغه متدین پلار امیرمحمد شهید مولوی لعل
په یوه دیني مدرسه کې شامل کړ، چې
بالاخره د دستار فضیلت ورپه برخه شو، لکه
څنگه چې جهاد زموږ یوه اهمه فریضه ده او
دا شغال کړی هم زموږ په گران هیواد کې
دوامداره شوه نو په هغه وخت کې بهرني
اشغالګر او دهغوی مرتزقه ګوډاګیان د چاپو په
مهال ډنډغوري ته راتلل، شهید مولوی لعل
هم د جهاد سنگر ته راتلل اړین وبلل او له
همدغه ځایه یې خپله جهادي مبارزه پیل کړه،
نوموړي شهید دیو فرد مجاهد په حیث
د ټکیلاګرو په مقابل کې ودرید، لکه څرنگه
چې د برتريو معیار الله ج یوازې تقوا بڼودلې
نوشهید مولوی لعل هم د ځانګړې تقوا
او اخلاص درلودو نکی وه او د همدې تقوا له
وجهې د ډلګي د مشرتوب مسولیت ورپه
غار شو، ده هم په پوره میړانه او شجاعت سره
دا مسولیت ادا کړ، شهید مولوی لعل یو ښه
تنظیمونکی، تکړه رهبر، سالار، مدبر، جید
عالم، په پوهه سمبال اوسر خلاصی شخصیت
وه؛ شهید مولوی لعل هغه څوک وه چې د ده
په مشرۍ اورهبرۍ کې ډنډغوري ډیرې
سیمې فتحه شوې، کله چې د امارت درنو
مشرانو د شهید مولوی لعل درهبرۍ وړتیا
ولیدله نو سم د ستی یې دولسوالۍ دروند
مسولیت ورپه غاړ کړ، چې هغه مسولیت یې

هم څو برابره ښه ادا کړ. شهید مولوی لعل
دمجاهدینو په صفوفو کې شفافیت، وحدت،
عدالت، اوله اولسونو سره ښو اړیکو روحیه

د شهید مولوی لعل محمد محمدی

جهادي او تاریخي پس منظر

وراندې یې د دشمن هغه قوه چې غوښتل یې
د دهنې غوري ولسوالۍ د بیرته نیولو لپاره
عملیات وکړي، درې وړې کړه هان په سره
ژمي او یخني کې یې د
تالابورفک ولسوالۍ او د
کیهان سره دره ترې ونیول او
دشمن یې په خپلو عملیاتو
پېښمانه کړ.

د ښې مشرۍ له وجهې
یې دهر وکړي، غټو اوږو،
مجاهدینو، او عامو متدینو
مسلمانانو، په زړونو کې
خاص ځای درلوده

بلاخره په ۳۰/۱/۱۳۹۶

هـ ش کال کې د ډنډغوري جوی ناو په کلی
کې د صلیبې اشغالګرو او ګوډاګیانو په بي
رحمانه مباری کې د شهادت سپیڅلي او عظیم
مقام ته ورسید.

انالله وانا الیه راجعون

یقنًا شهیده مشره! ستا شهادت دبغلان
د څوریډلي اولس او د اسلام سرسپارلو
مجاهدینو لپاره یوه ستره ضایعه ده، خوله بله
پلوه شهادت د الله ج لخوا داسې یوه تحفه ده
چې الله ج یې په خپلو خاصو او مخلصو
بندگانو لوروي، شهادت زموږ د ژوند ریښتیني
هدف دی چې موږ ددې هدف دلاسته راوړلو
لپاره سختۍ کړاو او هرڅه زغملي؛ ستا
دامعصومې وینې به نور مجاهدین راوتوکوي،
دا د الله تعالی دین دی الله تعالی یې ساتي، موږ
دمشرانو په شهادت نه خفه کېږو بلکې ویاړو
او افتخار پرې کوو، الله تعالی دې شهید امیر
ستر، رهبر مولوی لعل محمد محمدی شهادت
قبول کړي کورنیو او اړوندانو ته یې له الله تعالی
صبر او اجر عظیم غواړم رب تعالی دې موږ ته
همدا شان له اخلاصه ډک متدین، حقیال،
عدالت پال، مدبر، اونیک نور مشران هم راپه
برخه کړي.

امین یارب العلمین

رامنځ ته کړه. شهید مولوی لعل دولایت په
ټولو ولسوالیو کې مجاهدین حمایه کړل، د
دشمن شوم پلانونه یې شنډ کړل، دوخت
هر غدار اوزورواکي ته یې غاښ ماتونکی
ځواب ورکړ، دشمن په لیکو کې یې نفوذی
مجاهدین وروزل په کال ۱۳۹۴ کې یې په
ډنډغوري کې دشمن له مرکزي اوولایتی
قواوو سره څلوېښت ورځې مقابلې وکړه،
دبغلان د دهنه غوري ولسوالۍ هم دې ده
دمدیریت په دوره کې د سپین محمدی بیرغ
لاندې راغله همدارنگه دشمن غټ او واړه
مرکزونه یې په بشپړه توګه ونیول کله چې
کندز لومړی ځل فتحه شو نو په خورا
تدبیر سره یې د دشمن دهغې لوی قوی مخه
ډب کړه چې غوښتل یې په کندز کې خپلو
وارخطا عسکرو ته مرسته ورسوي، همدا راز
کله چې کندز د دویم ځل لپاره هم فتحه شو
د شهید مولوی لعل سرسپارلو مجاهدینو دبغلان
او کندز په لویه لار کې کندز ته د دشمن
تلونکي اکمالاتي کاروان د څلوېښتو لویو اوږو
موټرونو سره داور په لمبو کې لاهو کړ، دا اولس
ځانګړې همکاري شهید مولوی لعل ته نوره
بریا هم ورپه برخه کړه. د همدې سرښندنې
اونکړه مدیریت په نتیجه کې د مرستیال والي
په توګه اوله لنډې مودې وروسته د بغلان
دعمومي جهادي مسئول یعنی دوالي په توګه
وټاکل شو. شهید مولوی لعل دولایت په دوره
کې هم ډیرې لاسته راوړنې درلودې، څه موده

قاضي شفيع الدين حارث

عبید امارتي

آرمان خود رسید، به هدف خود رسید ،
روح حارث در جاغور پرنده های سبز
بهشتی قرار گرفت ، خدیو و جان را به
جانان آفرین سپرد . ۶/۲/۱۴۹۶ هـ.ش.

اللهم تقبل شهادته وجعل الجنة

الفردوس مثواه.

د شهید حارث تقبله الله هغه شعر چې د ژوند
په وروستیو ورځو کې یې د شهادت په مینه
جوړ کړی و:

راشه پروت پاس په ګرنگ یمه شهید یم
سور په وینو باندې رنگ یمه شهید یم

دې کافرو په ناترسه گذارونو
دنگ چنار وم اوس ږنگ بنگ یمه شهید یم

دې بستر آرام خوبونه مې خوښ نه دي
خوښ یم پروت چې بې پلنگ یمه شهید یم

زه دې پاکې شمعې داسې لاروی یم
نن په اور سوی پتنگ یمه شهید یم

سوی سکور یم دې بارودو په لمبو کې
خاص او خاص لکه لونگ یمه شهید یم

تل مې سره اورونه بل دي په غریبانو
د خالد دې تورې شرنگ یمه شهید یم

سر بېر او ایبلې پښې روان سنګر ته
ځم په لار لکه ملنگ یمه شهید یم

دې دوښمن گذار ته مخامخ ولاړ یم
داسې نه چې ترې په څنګ یمه شهید یم

په مظلومو باندې رحم دې الله یم
په ظالمو کړم غورځنګ یمه شهید یم

جنازه مې فرشتو په اوږو بار کړه
ځکه خار دې دین په تنګ یمه شهید یم

دې سورکو مرمو باران رېاندې اوري
دې غلیم سره په جنگ یمه شهید یم

زه «حارث» درنه رخصت اخلم ملګرو
ځم له دې جهانه تنګ یمه شهید یم

فرهنگی مرکز را نیز بر عهده داشت ، که
کارنامه های آن برای همگان هویداست .
همیش از شهادت در راه الله حرف می زد
و برای کسب درجه والای شهادت
می کوشید، دعا می نمود و از همسنگران
خود دعا می خواست تا در این راه خونش
بریزد و شهید شود . قاضی شفیع الدین
حارث در یک خانواده مجاهد پرور ، قریه
داوود خیل ، مرکز پل علم ، ولایت لوگر
دیده به جهان هستی کشود . و در سال
۱۳۹۳ هـ ش از پوهنځی شرعیات ، پوهنتون
ننګرهار به درجه کدري فارغ گردید .

#شهادت صبح روز چهارشنبه ۶ ثور
قوای اشغالګر صلیبی با احیران شان به
بهانه عملیات تصفیوی بسوی ساحه زیر
کنترول مجاهدین (قلعه الیاس خان ، مرکز
لوګر) در حرکت شدند ، در اول روز قاضی
حارث و همسنگراناش به بسیار شجاعت و
مردانگی رزمیدند، قدم به قدم پیشروی
نموده و دشمن مجبور به عقب نشینی و
فرار گردید ، در حین جنگ طیاره بی پیلوت
مجاهدین را هدف قرار داد که در نتیجه
یک مجاهد شهید و دو تن دیگر زخم
برداشتند حارث دوان دوان بطرف جای
رفت که طیاره بم پرتاب نموده بود تا از
میدان جنگ شهید و زخمی ها را انتقال
دهد که درون حمله دوم را انجام داد ، آه

این حمله ای بود که حارث را به آرزو
هایش رساند. حارث بشهادت رسید ، به

شهادت مبارک مرد قلم و مجاهد
سنگر شفیع الدین حارث آراسته با عقاید
محکم ، ایمان قوی، اخلاق نیکو ، جوان
متقی ، پرهیزگار ، دلاور ، شجاع و سنگر
دارا جهاد و مبارزه ، سمبول استقامت،
پایداری ، صبر و بردباری بود . شهید
شفیع الدین حارث رفیق ، برادر ، همسنگر
، همراز و هم صحبت که دوره تحصیلی را
یکجا سپری نموده و خاطراتی از شب های
سنگر داری و فعالیت های جهادی با هم
داشتیم .

هرچه در وصف حارث بنویسم کم
است او را مثل برادر بلکه بهتر و صمیمی
تر از برادر میدانستم ، از شجاعت ها و
شهامت های آن هرچه بنویسم کم است .
شفیع الدین جهاد مسلحانه را یگانه راه
فلاح و رستگاری میدانست و همواره تاکید
به ادامه آن داشت ، با جوانان و خصوصا
محصلین روابط نهایت دوستانه داشته و
برای جلوی گیری از افکار غربی و نظریات
پوچ دموکراسی شب و روز مبارزه می نمود
و در این راه احساس ماندگی و خسته گی
نمیکرد ، دوره تحصیلی حارث فرصتی برای
فعالیت های فکری و فرهنگی وی بود، تا
اندازه ای در این راه قدم های محکم
برمیداشت که اکثر محصلین وی را
نماینده امارت اسلامی در پوهنتون
میدانستند .

در پهلوی جهاد نظامی ، سال قبل
مسئولیت تعلیم و تربیه و فعالا مسئولیت

د شمالي کوريا

نوي توغندويې ازمويښه به څه پايلې ولري؟

حسن مومند

په مسلسل ډول دداسې توغندو جوړولو په هڅو کې ده چې امريکا پرې په نښه کړای شي.

دکوريا د دې ازمويښه نه پس دامريکا يوه سمندري جنګي بېړۍ دکوريا سمندر ته ورو ورو ورنږدې کېږي؛ امريکا وايي چې په مناسب وخت کې شمالي کوريا ته درس ورکولو لپاره دې بېړۍ شتون اړين دی.

دامريکا اوسني ولسمشر- ډونلډ ټرمپ شمالي کوريا ته اخطار ورکړيدی او له چين نه يې غوښتي دي چې ددې ستونزې دحل لپاره دې دخپل نفوذ نه کار واخلي.

امريکايي پوهان پدې خبرې متيقن دي چې شمالي کوريا په مسلسل ډول خپل اتومي پروګرام ته دپراختيا ورکولو په هڅو کې ده او غواړي چې داسې اتومي توغندي جوړ کړي چې امريکا پرې په نښه کړای شي؛ امريکايي پوهان پدې هم متفق دي چې امريکا د هوايي او توغندويي بريدونو له لارې دشمالي کوريا دتوغندو جوړولو صلاحيت له منځه وړای شي خو دابه دخپل پروګرام نه دشمالي کوريا دراگرځولو ترټولو وروستی هغه اقدام وي چې دېرې سختې اړتيا په صورت کې به پورته کېږي.

امريکا چې دشمالي کوريا دستونزې دحل په لار کې دچين نه دمرستې غوښتنه کړيده دادې خبرې روښانه دليل دی چې امريکا په اوسنو حالاتو او شرايطو کې نه

دی؛ دکورنيو ستونزو ترڅنګ امريکا او سمهال په افغانستان، عراق، شام او په جزوي ډول ځينو نورو ځايونو کې په جنګ کې اخته ده نو په داسې حالت کې ورته دشمالي کوريا پر ضد اقدام کول اسان کار ندی نو پدې اړه يې تشويش پرځای دی.

دشمالي کوريا داوسنۍ توغندويې ازمويښه اهميت له دې امله زيات دی چې دا په داسې وخت کې رامنځته شوه چې دملګرو ملتونو په امنيت شورا کې دشمالي کوريا داتومي وسلو دپراختيا دمخنيوي لپاره غونډه روانه وه.

هو! په ښکاره امريکا دشمالي کوريا داتومي پروګرام دستونزې دحل په لار کې ديپلوماتيکو هلو ځلو ته ترجيح ورکوي چې دملګرو ملتونو په امنيت شورا کې روانه داغونډه هم دهمدې هدف لپاره وه.

دوزيرانو په سويه ددې غونډې مشري چې دامريکا دولسمشر سيکرتر ريکس ټلرسن کوله نو لادمخه ورسره شمالي کوريا خپل پريکون اعلان کړی و.

سره له دې چې دملګرو ملتونو د ادارې له لورې دشمالي کوريا په اتومي پروګرام بندېز لګېدلی دی او په سختۍ يې دخپل اتومي پروګرام دجاري ساتلو نه منع کړيده خو شمالي کوريا ددې بندېز څه پروا نده لرلې؛ که څه هم ورباندې ګڼ اقتصادي بندېزونو لګېدلي دي خو بيايې هم سرښندنې ټيټ کړی او

تېره اوونۍ شمالي کوريا يوه بله توغندوي ازمويښه وکړه چې کاميابه نه شوه او دتوغول کېدونه دوه دقيقې پس توغول شوی توغندی په فضا کې ټوټه ټوټه او دجاپان بحيرې کې راپرېوتلو.

تراوسه دا نه ده روښانه شوې چې دا توغندی څومره پورته تللی و؛ څومره واټن يې وهلی و او هدف يې څه و خو دا خبره معلومه ده چې دڅه مودې راهيسې شمالي کوريا لگيا ده دداسې توغندو دتيارولو هڅې کوي چې له ځانه سره اتومي مواد انتقال او دامريکا لويه وچه په نښه کړای شي.

شمالي کوريا پدې کې څومره برياليتوب ترلاسه کړی او دامريکا دويشتلو داستعداد حاصلولو څومره پړاوو نه به يې وهلي وي؟ پدې اړه څوک دقيقه خبره نشي- کولای خو داخبره يقيني ده چې شمالي کوريا دخپل هدف دحصول لپاره لگيا ده په پوره جرأت خپل کار مخ په وړاندې بوځي او پدې لار کې دامريکا په شمول دهیچا پروا نه ساتي.

امريکا اوس هسې هم ددېروزياتو مشکلاتو ښکارده خو ډونلډ ټرمپ دراتلو نه پس امريکا ددېروزياتو کورنو ستونزو سره مخامخ شو يده؛ دامريکا نړيوال مقام ساتل هم يوه ستونزه ده ولس ته طبي اسانتياوې او کارورکول بله ستونزه ده او دبهر نړۍ نه امريکا ته دراغلو سونوزو کېدوالو دمشکلاتو حل يو ځانته لوی مشکل

غواړي چې ځان دشمالي کوريا سره په جنگ کې اخته کړي ځکه چې د عراق او افغانستان په اوږدو جنگونو کې لويو ناکاميو اوس د امريکا نظامي او سياسي مقام ته ډېر لوي تاوان رسولی دی.

که په غور وکتل شي نو ددوهم نړيوال جنگ نه پس شمالي کوريا دلویدیځ او په ځانگړې ډول د امريکا لپاره په يو لوی درد سر بدل شويدي؛ لکه دويټنام جنگ چې د امريکا د تاريخ يو تور باب دی همدارنگه دکوريا جنگ هم د امريکا يوه دغم نه پکه ماضي ده؛ د امريکايانو سره دهمدې غمجنې ماضي د بيا تکرارېدو وېره ده نو ځکه هڅه کوي چې دکوريا سره دجنگ کولو نه ځان وساتي.

ددوهم نړيوال جنگ نه وړاندې پرکوريا دجاپانيانو قبضه وه؛ په جنگ کې دجاپان د شکست په نتيجه کې کوريا دجاپان دقبضې نه ووتله او روسې او امريکا په شمالي او جنوبي دوه برخو ووېشله؛ شمالي برخه يې دروسي دنفوذ سيمه شوه او جنوبي برخه يې د امريکا تراثر لاندې راغله.

دا تقسيم داسې و لکه په همدې دوهم نړيوال جنگ کې چې جرمني په ختيځ او لويديځ دوه برخو ووېشل شو؛ شرقي جرمني دروسي او غربي جرمني د امريکا دنفوذ سيمې وگرځېدلې.

ددوهم نړيوال جنگ په نتيجه کې دکوريا دا ویش شمالي کوريا ته دمنلو وړ نه و نوځکه يې په ۱۹۵۰ م کې جنوبي کوريا ته خپل فوځونه ورننويستي وو او دکوريا جنگ پيل شوی و.

هو ! دا د ۱۹۵۰م کال دجون مياشتې ۲۵ مه نېټه وه؛ دشمالي کوريا ۷۵ زره مسلح فوځونه جنوبي کوريا ته ورننوتل او دجنوبي کوريا پرضد يې جنگ پيل کړ؛ دشمالي کوريا

ترشا کمونستي روسيه وه او لويديځ ټول دجنوبي کوريا ترڅنگ ولاړ و.

ددوهم نړيوال جنگ نه پس دسور جنگ په زمانې کې داپرومبۍ عسکري معرکه وه؛ امريکا دا داشتراکي فوځ حمله وگڼله نو سمدستي يې پکې دگډون پرېکړه وکړه ځکه چې دشمالي کوريا دحملې سره دجنوبي کوريا دماټې خورلو نښې راښکاره شوې وې؛ دجنگ دپيل کېدو دهماغې اولې ورځې نه امريکا دجنگ بندۍ غوښتونکی وه خو پرې نه وه توانېدلې دې جنگ ۳ کلونه دوام وکړ چې پکې له دواړو لورو ۵ ميليونه ولسي وگړو او فوځيانو خپل ژوند له لاسه ورکړی و.

په ۱۹۵۳ م کې اور بند وشو خو ورسره يوځای کوريا په کمونستي شمالي کوريا او لويديځ پلوي جنوبي کوريا دوه برخو ووېشل شوه.

امريکا ددې خبرې نه په سختې وېرې کې وه چې که جنگ اوږد شي نو شايد چې امريکا دروسي او چينياني فوځونو سره په مخامخ جنگ کې اخته شي چې دا به ددریم نړيوال جنگ درامنځته کېدو سبب شي؛ ددریم نړيوال جنگ رامنځته کېدو ته لويديځ بيخي نه و تيار نو ځکه يې ددې جنگ دپيل کېدو سره سم دبنديدو لپاره هڅې کولې.

سره له دې چې دجنگ په اړه دکمونستي چين او روسې فکر ډېر روښانه نه و ځکه چې د فکر معلومولو وسايل او اسباب نه وو خو دا خبره ښه روښانه وه چې دادواړه ځواکونه دشمالي کوريا ترشا ولاړ وو اوپه هر حالت کې يې دشمالي کوريا غلبه غوښتله.

د امريکا دملي امنيت دشوری له لورې د ۱۹۵۰ م کال داپريل مياشت په خپور شوي (N.C.S.۶۸) راپور کې راغلي و چې امريکا به په هر هغه ځای کې خپل فوځي ځواک وکاروي چې پکې کمونستي ځواک دقدم

اېښودلو هڅې کوي؛ که څه هم هغه ځای په سياسي او اقتصادي لحاظ مهم نه وي بيا به يې هم موږ کمونستانو ته پرې نږدو.

دهغه مهال د امريکا ولسمشر- هيري ترومين ويلې و چې جنوبي کوريا له لاسه ورکول داسې دي لکه کمونزم ته ديوي نه پس بربلې سيمې دقبضې ورکولو لار پرانستل وي؛ دکوريا جنگ بايد دلویدیځ او کمونيزم، نیک او بد جنگ وگڼل شي.

شمالي کوريا فوځونو چې دجنوبي کوريا پلازمينه سيول ونیوله او دجنوبي کوريا ماتې يقيني شوه نو امريکا او نور لويديځوال اتحاديان يې پکې راووتل؛ په پيل کې داتحادي فوځونو هدف دفاعي و يانې دسيول نه دشمالي کوريا دفوځونو ويستل خو دا چې دشمالي کوريا فوځونه ډېر منظم وو؛ په ډېرو ښو وسلو سمبال وو او دفتحي دقوي هوډ سره يې داحمله کړې وه نو په اسانه شاته کېدونکي نه وو.

خو په مقابل کې يې اتحادي فوځونه دپوره تياري سره نه وو راغلي؛ موسم هم سخت گرم او خشک و او اتحادي فوځونه دڅښاک داوبو دسخت کمښت سره مخامخ وو.

ډېر ځلې هغوئ دشولو په فصل کې ولاړ و هغو اوبو څښلو ته هم اړ شوي و چې انساني فضله مواد به پکې موجود وو چې له امله يې دخپلې دمرضونو ښکار شوي هم وو. اتحادي فوځونه هر وخت دجنگ دډگر نه تېښتې ته تيار ناست وو، دگرمۍ په تېرېدودامريکا ولسمشر- هيري ترومين او دسيمې دجنگي چارو مسئول امريکايي جنرال وکلس ميک آرټر نوې جنګي پاليسي ترتيب کړه چې له مخې يې دکوريا جنگ پرلويديځ حمله وگڼل شوه او جنوبي کوريا ازاډول دلویدیځ لپاره هدف وبلل شو.

نويو تازه دمو راغلو اتحادی فوځونو دشمالی کوریا دفوځونو په ویستلو او دجنوبي کوریا په ازادولو وتوانېدل خو چې اتحادی فوځونه دشمالی کوریا فوځونو پسې دسرحد نه ورپورې وتل او دیالوسیند ته یې حرکت وکړ نو دامریکایې او چینایې فوځیانو دمخامخ کېدو خطر رامخې ته شو ځکه چې دیالو سیند دشمالی کوریا او چین ترمنځ سرحد و.

چین دامریکا دحملې نه دځان ساتنې لپاره جدي اقدامات وکړل؛ دڅپلو سرحداتو دساتنې لپاره یې خپل یو شمېر فوځیان شمالي کوریا ته واستول او دچین مشر ماو زې تنګ امریکا ته اخطار ورکړ چې دچین دسرحداتو نه دې ځان لرې وساتي ګینې جنگ ته دې ځان تیار کړي.

دچین ددې اخطار نه پس داتحادی فوځونو پرمختګ ودرېد؛ امریکا دوراندې تګ پرځای داور بندۍ او سولې په هیله بېرته ستنېدل غوره کړل؛ د۱۹۵۳ م دجولای په ۲۷ مې نېټې ددواړو اړخونو ترمنځ دسولې تړون رامنځته شو او ددواړو کوریاګانو فوځونه خپلو هماغو سرحدونو ته ولاړل کوم چې ورته په ۱۹۴۵ م کې ټاکل شوي وو؛ جنوبي کوریا ته کابو ۲ زره مربع کیلومتره زیاته ځمکه ورکړل شوه او ددواړو کوریاګانو ترمنځ درې کیلو متره خالي اوږده کرښه پرېښودل شوه چې ترننه لاشتون لري.

دا جنگ نسبتاً لنډ و خو ډېر خونړی و چې پکې ددواړو اړخونو نه ۵۰۰ سوه زرو

(پنځه لکو) تنانو خپل ژوند له لاسه ورکړ په دوی کې دنیم نه زیات ولسي وګړي وو؛ یانې دکوریا پدې جنگ کې دوژل شویوتنانو شمېره په دوهم نړیوال جنگ کې دوژل شویو تنانو نه زیاته وه؛ پدې جنگ کې دکوریا ۱۰ سلنه ودانۍ هم له منځه تللي وې.

پدې جنگ کې دوژل شویوامریکایې فوځیانو شمېر ۴۰ زرو ته رسېدلو اوټپیان شوي امریکایان ۱۰۰ زره وو نوځکه دامریکاپه پالیسي جوړونکو دې جنگ بدې اغېزې کړې وې چې دا بدې اغېزې تر نننه هم په امریکایانو کې محسوسېږي.

شمالي کوریا جنگ بندۍ ته چمتوشوه خو دجنگ بندۍ نه تر نننه شمالي کوریا دخپل عسکري ځواک په تقویه کولو کې مصروفه ده؛ امریکا اوټول لويديځ دشمالی کوریا ددې هڅوسره تل خپل سخت مخالفت ښکاره کړیدی اوپه ډېرې سختۍ یې ددې هڅونه منع کړیده خوشمالي کوریا نه یواځې دا چې د دوی د خبرو پروا یې نده لرلې بلکې دامریکا اولويديځ غصه کونکي اوراپارونکي اقدامات یې هم کړيدي اوکله نا کله یې ورته اخطارونه هم ورکړيدي خوداچې شمالي کوریا کوم اسلامي هېواد ندی نو امریکا یې پر ضد تر اوسه کوم نظامي اقدام ندی کړی؛ بس په سیاسي بګر کې دتجريد او اقتصادي ګڼو بندیزونوله لارې دکمزوري کولو پالیسي- یې مخ په وړاندې بوتلې ده.

دنړۍ حالاتو ته چې نظر وشي نوښکاري چې هرڅه ډېر بدل شويدي؛ په ګڼو جنگي بګرونو کې دښکېلتیا له امله دامریکا اقتصاد ته ډېر تاوان اوښتی دی؛ همداراز پر نړۍ یې چې کوم رعب و اوپه نړۍ کې یې چې کوم مقام و هغه بېخي له منځه تللی دی.

په ۹۰ یې لسیزې کې دشوروي اتحاد دماټېدونه پس چې امریکا پرتولې نړۍ دخپل

حاکمیت اوقبضې کوم پلانونه جوړ کړي ووهغه هم دسختې ناکامۍ سره مخامخ شويدي.

په نړیواله سطحه دچین تېز پرمختګ په ټولنړیوالو موضوعاتو کې چین ته دمداخلې موکه ورکړیده.

روسیه هم اوس دیواځیتوب دحالت نه راوتلی ده؛ دټول منځني ختیځ اوپه ځانګړی ډول دشام په ستونزې کې روسې خپل وجود ثابت کړ؛ روسې منځنی ختیځ بیا دخپل نفوذ سیمه ګرځولی ده او جنوبي اسیا ته یې هم خپل لاسونه را اوږده کړيدي اودچین او خینو نورو هېوادونو سره یوځای دخپل نفوذ دزیاتولو هڅې کوي.

داهم مهمه ده چې دشمالی کوریااتو غنډويې ازموینه دجنوبي کوریا او جاپان دګواښلو لپاره ده، نه دامریکا دګواښلو لپاره؛ دایقیني نده چې دشمالی کوریا توغندويې ټیکنالوجي دې دومره پیاوړی شوی وي یا دې په نېږدې راتلونکې کې دومره پیاوړی شي چې امریکا په ښه کړای شي؛ اوکه دا توان ولري نو بیا داسې نده چې خامخا به شمالي کوریا پر امریکا دحملې کولو هوډ ولري او یا دې امریکا دخپل ځان نه ددفاع توان ونه لري.

نو دې ټولو خبرو ته په پام سره سمدستي دامریکا اوشمالي کوریا ترمنځ دجنگ رامنځته کېدو کوم جدي ګواښ نه ترسترګو کېږي.

ترټولو مهمه دا ده چې شمالي کوریا کوم اسلامي هېواد ندی چې دتبا ه کولو لپاره دې یې امریکا هسې پلمې ولټوي اوخپل ځان دجنگ دسترو تاوانونو سره مخامخ کړي نو ترکومه چې کېدای شي امریکابه دجنگ نه ځان ساتي اویواځې هغه مهال به فوځي اقدام کوي چې ترې چاره نه وي.

د سنگراو د دفتر طالب ته یو خو سپارښتنې

لیکوال : ابو محمد (رحماني)

د مریضۍ پر وخت به دې د سمې درملنې معاینې په ځای یواځې د پراستامول په گوليو خپل علاج کاوه. او داځکه چې په طالب پورې دهیچا د راتلونکې هیلې نه وې تړلې. حتی ځینې له دین نه لرې خلکو به په طالب ملنډې وهلې او په ډېر سپک نظر به یې ورته کتل.

له طالب څخه هېچا هم دومره لویه هیله نه لرله چې دی به یو وخت ټول هېواد او ملت له ظلم او وحشت څخه وزغوري. خو کله مو چې هېواد له سرو لښکرو څخه خلاص شو مجاهدین واک ته ورسېدل د دې په ځای چې د شهیدانو ارمانونه پوره شي د یو سپېڅلي اسلامي نظام څښتنان شو برعکس مو هېواد یو ځل بیا د داخلي جنگونو په ډگر بدل شو. د هېواد په هېڅ ځای کې د هېچا سر، مال، ناموس، خوندي نه وو. هېوادوال مو له ژوند څخه ناهېلي شوي وو هېچا دا فکر نه کاوه چې داسې یو څوک به پیدا شي چې په هېواد کې د روان وحشت ټغر ټول کړي.

طالب ته تر دې وخته خلکو پټه هماغه نظر کتل ځکه نو د چا په فکر کې دا نه راتلل چې طالب دې هېواد له روان ناورین څخه خلاص کړي د خلکو د توقع خلاف د ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله) په مشرۍ یو څو تنو طالبانو چې په مدرسه کې یې دیني زده کړې کولې د روان فساد او وحشت په ضد غږ او چټ کړ هماغه وو چې د دوی د غه آواز د زوربدلي ملت له خوا له تود هر کلي سره مخ شو او په ډېر کم وخت کې د هېواد له نوې سلنې څخه له زیاتې ځمکې د ظلم او وحشت ټغر ټول شو او په ځای یې یو سپېڅلی اسلامي نظام حاکم شو.

طالب سنگر، محراب، ممبر، مدرسه، کتاب، دفتر، قضاء، ریاست، وزارت دا ټول په سمه توګه وپالل. طالب د هغو زرګونو او لکونو شهیدانو ارمانونه پوره کړل چې د اسلامي نظام په هېله یې سرونه ورکړي وو.

د یتیمانو په سرونو یې د شفقت لاس راکش کړ د شهیدانو قاتلانو ته یې سزاء ورکړه شرعي حدود یې جاري کړل. هېوادوالو مو له سختو وحشتو څخه وروسته په آرام ساه واخسته. کفري نړۍ د غه نظام ونه شو زغملی په مختلفو بهانو یې د دې نظام د پرځولو لپاره هلې ځلې پیل کړې تردې چې زمونږ په گران هېواد یې یرغل وکړ.

طالب له هماغې ورځې تر ننه پورې د کفري لښکرو په وړاندې په ډېره مېړانه مقابله وکړه. نن نه یواځې هیوادوال بلکې ټول نړیوال د طالب له نوم سره آشنا شول د طالب د فکر، عقېدي او تګلارې په اړه یې پلټنې شروع کړې.

طالب ځانه ته هغه د ډېرش کاله مخکې زمانې طالب نه یې چې یواځې به دې له حجرې مسجد او کتاب سره کار وکړ.

هېوادوال او نړیوال ستا له نوم سره ناشنا وو ته چانه پېژندې یواځې خپلو دوستانو او قریبانو ته پېژندې تا ته په ټولنه کې د یو وروسته پاته قشر په سترګه کتل کېدل ستا په اړه د عامو خلکو گومان داوو چې طالب په پردۍ ډوډۍ لوی شوی انسان ده چې یواځې د دین په مسائلو پوهېږي او بس. ستا او د پوهنتون دمحصل تر منځ ډېر لوی واټن وو هغه ته به په کورنۍ او چاپیریال کې خلک په ډېر احترام قائل وو. د والدینو او د کورنۍ د نورو غړوله خوا به هم ورته په درنه سترګه کتل کېدل.

په هغه به یې د تعلیم په دوران کې پوره مصارف کول تر څو له هغه څخه په راتلونکې کې ډاکټر یا انجینر یا معلم یا یو بل داسې بااستعداده ځوان جوړ شي چې خپلې کورنۍ او ټولنې ته خدمت وکړي.

خو طالبه هغه وخت به له تاسره مدرسې ته د تللو لپاره کرایه هم نه وه، په مدرسه کې به دې د خپلو جامو د اېنځلو لپاره د صابون پسې هم نه درلودې

دوی ته دا روښانه شوه چې د آسیا په زړه کې میشت طالب او عالم نه یواځې دا چې د امت روحاني تربیت کولی شي بلکې دوی دامت رهبري هم کولای شي . دوی د یو هېواد نظام هم پرمخ بوولی شي . او دوی د نړۍ ټول خود ساخته نظامونه هم چلنچ کولای شي . او په دې هم وپوهېدل چې طالب په هېڅ ډول زمونږ په شیطاني چالونو کې نه راگېر کېږي بلکې دوی یواځې او یواځې د خپل دین په رڼا کې خپله مبارزه په مخ بیايي .

د اسلامي امت هغه خونخوار ظالم او جابر فرعونې دښمن (امریکا) یې په خالي لاس له پښو وغورځوله د دوی دوخت ولسمشر- (اوباما) د طالب په وړاندې خپله ماته ومنله . د اسلامي امت ضد کفري ایتلاف (ناټو) عسکر یې په زېږو بوشکو په هواکې وڅرخول ځکه نو طالب د اسلامي نړۍ اتل شو . ځکه نو د اسلامي امت هېلې پورې وتړل شوې ځکه هېڅ مغرور کبرجن فرعوني کافر ته یې د غلامۍ سر ټیټ نه کړ . خو طالبه ته څه فکر کوې ؟ دا چې ته له هغه حالت نه دې حالت ته راغلې آيا دا ستا د مټو زور وو ؟ آيا تا په لکونو او زرگونو غښتلی فوج او پرمخ تللې وسلې لرلې ؟ آيا تا جنگي الوتکې ټانگونه او ډرون تیاري لرلې ؟ تا سره د هېوادونو اقتصادي او لوجیستيکي مرستې وي ؟ نه دا هېڅ هم له تاسره نه وو بلکې دا د دې لښکر د سلار مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله) د ایمان ، غیرت ، اخلاص ، او قرباني برکت وه چې طالب په خالي لاس د کفري نړۍ

له هغه پرمختللي او په اتونمي وسلو سمبال فوج سره مقابله وکړه . د الله تعالی په کامل نصرت دې فتوحات او غنیمتونه دې حاصل کړل .

د گران هېواد زیاته برخه دې د اشغالګرو او د هغوی د غلامانو له شتون څخه پاکه کړه . نو اې د سنگر ، مدرسي ، او دفتر طالبه گوره چې د دې لښکر سلار امیر المؤمنین (رحمه الله) او بیا دهغه ځای ناستی شهید ملا اختر محمد منصور (رحمه الله) هېر نه کړې هغوی په دعاګانو کې یادوه دهغوی مسیر تعقیب کړه . گوره چې مغرور نه شي شهېدان هېر نه کړې د هغوی له ارمانونو سره جفاء ونه کړې د هغوی له وینو سره خیانت ونه کړې .

د تل لپاره امارت ته وفاء دار اوسه . دا د زرگونو طالبانو عالمانو او حافظانو په وینو خړوب شوی کور ده . د دې کور ساتنه وکړه د کامیابی لپاره یې کار وکړه له امارت څخه د ځان په ګټه کار وانخلي .

له بیت المال سره خیانت ونه کړې د امارت له نامه نه غلطه استفاده ونه کړې همدا رامارت ده چې طالب او عالم یې نړۍ ته ورویه پېژانده همدا امارت ده چې طالب یې له د مسجد له حجرې څخه تر ارګ پورې ورساوه همدا امارت ده چې طالب ته یې د ملت د رهبري کولو وړتیا ورکړه . له ډېرو کړاونو وروسته نن یو ځل بیا د هېواد په زیاته برخه ته حاکم یې ته باید د اولس دردونو ته ټکور او زخمونو ته پټی شي . ته باید په خپل ځان کې لوړ همت پیدا کړې ستا فکر باید تر گروغ ، دلگۍ ، ولسوالۍ ، ولایت ، حتی تر ټول هېواد پورې منحصر نه وي . بلکې له تاسره باید د ټول اسلامي امت فکر وي ستا همت باید ډېر لوړ وي ته باید د محمد بن قاسم ، صلاح الدین ایوبی ، سلطان محمود غزنوي ، او داسې نورو اتلانو تګ لاره انتخاب کړې ستا د مهربانۍ تر سپرې لاندې باید ډېر سترې اولسونه دمه شي . ستا شفقت او ښه باید دومره پراخه وي چې ډېر ګناهګار هېوادوال پکې د خپلې ګناه څخه د توبې چانس پیدا کړي .

ته باید د غرونو په شان زغم ولرې هر چا ته باید په خپل څنګ کې ځای ورکړې هر طالب ته باید د خپل ملګري په سترګه اوګوري . ځکه هغه ستا د عقیدې ستا د صف ستا د هدف او ستا د لارې ملګری ده . هدف مو یو ده رهبر مو یو ده بیرغ مو یو ده دښمن مو یو ده . او هر هېوادوال ته باید دخپلې کورنۍ د غړي په سترګه اوګورې دهغوي په غم او خوشحالی کې ځان شریک کړې . نو طالبه چې کله دې دا صفات په ځان کې پیدا کړه نو پوه شه چې فتحه ستا ده . کامیابي ستا ده . اولس ستا تر څنګ ولاړ ده . شهادت دې الله تعالی ته قبول ده . ستړیا لوړه تنده دې د ثواب زریعه ده . او که خدای مه کړه له دې صفاتو خالي یې نو بیا یې له دې کاروان سره ملګرتیا درته ګټه نه لري خواري دې بې ځایه ده بیا د الله تعالی د نصرت هېله مه کوه .

نو بیا ستا لپاره غوره داده چې اول په خپل ځان کې د ا صفتونه پیدا کړې او بیا له دې کاروان سره ملګری شي . په دې هېله چې هر هېوادوال مو مجاهد او هر مجاهد مو فاتح او هر فاتح مو محمد بن قاسم صلاح الدین ایوبی او سلطان محمود غزنوي جوړ شي او په هېواد او نړۍ کې اسلامي نظام راولي . (وماذلک علی الله بعزیز

شهید منصور د شخوېږې شخصیت په توګه

حامد (منصوري)

د طالبانو د اسلامي تحریک تر تاسیس او کندهار ولایت تر تسخیر وروسته نوموړی د کندهار ولایت د هوايي ډګر د عمومي مسؤل په حیث وټاکل شو چې په همدې مسؤلیت سربیره ورته د هوايي ځواکونو او هوايي مدافعي مسؤلیت هم تفویض کړای شو، د هغه په تعقیب په کال ۱۳۷۵ کې د میزان په ۶ د پلازمینې کابل تر فتحې وروسته د هوايي چلند او سیاحت وزیر وټاکل شو چې هلته هم د دفاع وزارت مربوط د هوايي مدافعي عمومي قومندانې ورته وسپارل شوه.

په ښه توګه د نوموړي له لوري د دوو پورتنیو مسؤلیتونو له تر سره کولو څخه دا جوتیږي چې نوموړي د ښه اداري او پوځي صلاحیت لرونکی شخصیت و.

ځکه د اسلامي امارت د تاسیس له پیل او بیا تر امریکایي اشغال پوري نوموړي په همدې مسؤلیت پاتې، او همدا وزارت د امارت په اړونده تشکیلاتو کې تر ټولو منظم، موفق او په خپلو کارونو کې بریالی ارګان و.

شهید ملا اختر محمد منصور چې په هغه مهال کې د هوانوردې او توریزم په برخه کې کوم فعالیت کړی هغه تر امریکایي اشغال وروسته جوړ شویو حکومتونو له خپلو ټولو مالي او تخنیکي امکاناتو سره نه دی کړی.

شهید منصور رحمه الله د هوايي چلند د وزارت په مهال دملکي هوايي چلند د ښې رهنمایي او د نړۍ د نورو هیوادونو د ترانسپټ پروازونو د څار او کنټرول لپاره د (ویست دستگاه) د افغانستان په بین المللي مشهورو هوايي ډګرونو لکه کابل، قندهار، ننگرهار، مزار اوهرات کې ځای پر ځای کړه چې اوس هم بالفعل هغه دستګاوې مورد استعمال دي، او هغه مهال یې په میلیونو امریکایي ډالر د بهرنیو الوتکوله تیریدونه د ټکس په ډول د افغانستان څو دیجي ته را تلل.

په دې سربیره شهید منصور رحمه الله خوا و شا ۴۴ بیلابیلې ترانسپورتي الوتکې او جنگي چورلکې چې د داخلي جګړو پرمهال زیانمنې شوې وي له سره ترمیم او په ملکي هوايي چلند او هوايي ځواک کې د استفادې وړ وګرځولې.

امیر المؤمنین شهید ملا اختر محمد منصور د اسلامي امارت په لیکو کې هغه مهم شخصیت و چې جهادي جامع شخصیت یې بیلابیل اړخونه لرل.

شهید منصور رحمه الله د شوروي اشغال په مهال د کندهار ولایت له مهمو جهادي شخصیتونو څخه ګڼل کیدو، نوموړی په کال ۱۳۶۱ هـ ش کې د جنوب لویدیځې حوزې په کچه د مشهور جهادي قومندان شهید قاري عزیزالله په جبهه کې د شوروي اشغالګرو په جهاد پیل وکړ چې په کندهار ولایت کې یې د سره پوځ پر خلاف په ډیرو پوځي عملیاتو کې فعال ګډون کړی او هغه مهال له روسانو سره په مقابله کې د مخامخ نښتې په ترڅ کې سخت ژوبل شوی هم دی.

امیر المؤمنین شهید ملا اختر محمد منصور له هماغو جهادي تجربو نه په استفادې سره د اسلامي امارت په لیکو کې په پوځي او نظامي لحاظ د پاموړ خدمتونه تر سره کړل.

پر دې سربيره نوموړي د کابل، کندهار، بلخ، هرات، ننگرهار او کندوز ولايت هوايي ډگرونه له سره ترميم او د کورنيو او بهرنيو الوتنو لپاره اماده کړل.

د امريکايي اشغال په وسيله د اسلامي امارت تر سقوط وروسته د يرغلگرو په مقابل کې د مقاومت د ليکو په بيا فعالولو او منظمولو کې هم د شهيد منصور رحمه الله تر بل هرچا بارز و.

شهيد منصور رحمه الله د امارت قيادت ته د يوه با اعتماد شخص په توگه هغه څوک و چې د يرغلگرو خلاف د مقاومت د احياء او دوباره انسجام په برخه کې يې نه هيريدونکي خدمتونه وکړل.

له اشغالگرو سره د مقاومت په مهال کې يې هم بيلابيل مسؤليتونه په ښه برياليتوب تر سره کړل.

په کال ۱۳۸۹ کې چې کله د اسلامي امارت دواړه مرستيالان اسيران شول د امارت تاسيسي-مشر- ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله شهيد منصور د امارت د مرستيال په حيث غوره کړ.

نوموړی د خپل خدای ورکړي استعداد له مخې په هماغو سختو شرائطو کې د اسلامي امارت پوځي، اداري او سياسي فعاليت په داسې ډول رهبري کړ چې همدا کال خپله د امريکايانو په اعتراف د هغوی لپاره تر

ټولو خونړۍ کال و چې د هغوی ۷۰۰ تنه پوځيان د مجاهدينو لخوا په پوځي عملياتو کې ووژل شول او په زرگونو نور يې تپيان شول.

همدا خونړۍ کال و چې امريکايان او افغانستان ته راغلي ټول بهرنيان يې مجبور کړل چې ۲۰۱۴ کال له افغانستان څخه د پرشاتگ کال اعلان کړي.

د اسلامي امارت د تاسيسي مشر د وفات له ويرجنې پيښې سره د شهيد منصور رحمه الله حکيمانه چلند بله هغه هغه تاريخي کارنامه وه چې د اشغالگرو په مقابل کې د مقاومت ليکې له هرډول تشت څخه خوندي وساتلې.

د امارت د رهبري لپاره د شهيد منصور انتخاب چې د اسلامي امارت د عالي شورا د غړيو په اکثريت تر سره شو د مقاومت د پرمختگ لپاره يو بل جهادي اقدام و چې د ترسره کيدو امتياز يې هم شخصاً ارواښاد منصور صاحب ته راجع دی.

دا مهال چې امريکايانو او ناټو په پوځي لحاظ د مجاهدينو په مقابل کې شکست خوړلی و ايجاب کيده چې د مجاهدينو دا پوځي بريا د هغوي په ديپلوماتيک فعاليت کې ښه منعکسه شي، هماغه و چې شهيد منصور رحمه الله د دې کار لپاره هم ښه نوښتونه په کار واچول، له ډيرو بهرنيو هيوادونو سره يې ارتباط قائم او هغوی يې د اشغال په خلاف موقف نيولو ته تيار کړل.

خو دا چې د شهيد امير المؤمنين د قيادت دوره ډيره لنډه او له بيلابيلو ستونزو ډکه وه نو د ده په شهادت سره د نوموړي ټول سياسي او ديپلوماتيک فعاليتونه ډير متاثر شول.

خو شهيد منصور رحمه الله د جهادي مقاومت د مداوم ساتلو لپاره داسې کسان روزلي چې په پوره اخلاص او صداقت سره به د ده لاره تعقيبوي او د الله تعالی په نصرت به يې نيمگړي آرمانونه پوره کوي.

اوس چې د بهرنيو يرغلگرو او دهغوي د ملاتړو په خلاف منصوري عمليات دوام لري دا هم د شهيد منصور رحمه الله د جهادي فعاليتونو د تداوم تسلسل دی چې ان شاء الله تر هغو به دوام لری ترڅو مو گران هيواد د ټولو خارجي اشغالگرو له اشغاله خلاص او د اسلامي حاکميت په واکمنۍ اباد شوی نه وي.

ان شاء الله و ماذلک علی الله بعزیز

د اردو عسکر ته !!

فرهاد اتل

هېواد په وگړو باندې جهاد فرض عين گرځي! طالب ددې شرعي حکم دپوره کولو لپاره خپلې دسر وینې په لاس کې نیولې او د امریکا یانو د تیرې په مقابل کې جهاد کوي! طالبانو دهیڅ افغان خلاف جنگ یا جهاد ندی اعلان کړی هغوی یواځې او یواځې د امریکایانو او د خارجي یرغلگرو په خلاف جهاد پیل کړی

هو! د اردو عسکره تا د امریکایانو په دفاع کې د طالبانو خلاف وسله راپورته کړې! هم دا ستا توپک دی چې په امریکایي دطالب دبرید مخه تپ کړې، که ته د امریکا ددفاع او ملگرتیا لاس واخلي په هم هغه ورځ طالب

داجنگ گټلی او امریکایي ماته کړې! او هم به دا وطن وطن ازاد وي

داند چې امریکایان زما او ستا په وطن کې څومره ظلمونه کوي داټول ستا په مرسته او ستا په کومک سره کوي! او ته ورسر ددې ټولو په ویاړ کې شریک یې!

د اردو عسکره! تا ددې په ځای چې د وطن او دین ددفاع لپاره جهاد کړی وای لگیا یې د وطن ددفاع ستنې نړوې، د وطن دازادی مجاهدین شهیدانوي اوته پوهیږي چې ستا داکار څومره لوی جنایت او خیانت دی؟ د شک پرته ته دځوناچلو پیسو په بدل کې د کفر دغلبې لپاره جنگیږي، باور وکړه ستا په دې مجرمانه عمل سره کفر غالب کېږي او اسلام مغلوب ....

غورځه! په دوه حالتونو کې مسلمان لپاره دمسلمان وژل روادې یعنی پرضد یې وسله پورته کول روا دي یوچې کله مسلمان د کافرانو په پوځ او اردو کې گډون وکړي او دا انگریزي چې زما کار یواځې جنک دی، که راته په مخکي مسلمانان راځي او که بل څوک، ماته ورباندې توره پورته کول روا دي او هیڅ ډول ګناه یې نه بولم! یادای: وایي: چې زه دپردیو عسکر او دهغوی غلام یم! ما دهغوی نمک خوړلی، ماته چې امریکایان هر حکم کوي هغه به سرته رسوم که راته دکوم مسلمان - طالب دوژلو حکم هم کوي ... کوم پاک نلري ... په دغسې صورت کې دمسلمانانو اجماعي فتوا او پریکړه داده چې ته حتمي او قطعي کافر شوی یې یعنی ته دیو داسې کفر مرتکب گرځیدلی یې چې په سبب یې داسلامي ملت څخه بیرون شوی یې! ته هیڅکله دهغه سلوک وړ او حقدار نه یې دکوم چې نور مسلمانان دي

بل کله چې یو مسلمان ستا پشان د اردو عسکره! د کافرانو سره یوځای شي دهغوی دبریاوو لپاره جنگیږي او یا د کافرانو سره اعانت کوي چې کله د امریکایانو او طالبانو ترمنځ جنگ راځي، ستا پشان د امریکایانو سره ملگری کېږي دغه صورت دجرم او کفر نهایی صورت دی دایمان او اسلام دوژلو داسې حالت دی چې ددینه دزیات کفر او کافر کیدو نور تصور نشته

په دنیا کې هرډول ګناهونه، ناروا وې او ټولې نافرمانۍ چې دیو مسلمان څخه کېږي یا یې کول په سوچ کې راځي! هغه ټولې ستا ددې جرم په وړاندې هیڅ دي ولې تا په ښکاره داسلام ددښمنانو سره دا عانت او کومک ارتکاب کړی دی چې دا دعلم او په اتفاق دصریح او قطعي کفر ارتکاب ته ورته عمل دی

بنا ستا دا خبره چې وایي: ټانګ لرو، مرمی لرو، مهمات لرو خو ایمان نلرو رښتیا ده اسلام هیڅکله د کافرو سره دمحبیت یوه وړه سلنه هم روا بولي نه! اوبیا څه دا چې ستا پشان شپه ورځ داسلام او مسلمانانو سره د کفر ددفاع او غلبې لپاره جنګېدل دې حرام ونه بولي ...

ښه داده چې ځان د کفر ددفاع او غلبې لپاره اونه وژني، دمسلمانانو په خلاف دکفارو دا عانت او مرستې نه کینه او پخپلو ټولو اسلام ضد جنایتونو توبه اوباسه اوس هم لافرصت لري چې پخپلو کړو وړو پیښمان شي او د امریکایانو په ملگرتیا او دفاع کې خپلې وینې اونه بهوي ..... هو! د امریکا په دفاع کې.....

خو ورځې د مخه مې په یو کلیپ کې ولیدل چې د اردو یو بریتور عسکر ویل:

مونږ ټانګ لرو، مرمی لرو، مهمات لرو، خو ایمان نلرو، ځکه پرمختګ نشو کولی او په طالب بری هم نشو مندلی!!

څو ورځو تیریدو باوجود دهغه بریتور عسکر دخبرو او الفاظو تاثیر زما دذهن په لوحه هغسې- لا نقش پاته دی او تري نه محوه کېږي... اوپه اړه یې چرت وهلو کې ډوب یم، کله نه کله له ځان دهغه عسکر نه اوبوښتم چې ایمان نلرییا ولې دطالب پر ضد جنگ ته راوتی یې؟ ولې دطالب دحق جهاد او دهغه دبري په مخکي ځنډ یې؟

که کوم طالب یا مجاهد دا ویلي وای چې د اردو عسکر هرڅه لري خو ایمان نه؛ شاید دومره تاثیر او اغیز به یې نه و! څومره چې ددغه عسکر ویل چې دجنگ په لومړۍ کرښه کې ناست دی لري یې! رښتیا هم هیښونکې ده....

دیرخلک وایي طالب ولې جنگ کوي؟ ولې دملې اردو عسکر چې افغانان دي وژني؟ دهغوی خو دیوې مړۍ ډوډۍ منډلو لپاره توپک غاړې ته کړی او داسې نور....

هرچې ده دا خبره چې طالبان ولې جنگوي؟ گورئ دطالبانو جگړه خدای مکړه دافغانانو خلاف او دهغوی دوژلو لپاره نده، طالبان وایي: زمونږ وطن صلیبي امریکا اشغال کړی دی، او داسلام حکم دادی چې هر کله یو هېواد کافر اشغال او قبضه کړي دهغه

د امام أبوحنيفه رَحْمَةُ اللَّهِ تَقْوَى

وما استظل بحائط المديون حين أتاه متقاضيا) د امام صاحب رحمه الله به چې په چا قرضه باندې وه نو چې کله به د قرضي د مطالبې لپاره ورغی ، نو د هغه د دیواله سوري ته به نه کیناسته، لمر ته به ولاړ وو ، له ده مبارک نه چا پوښتنه وکړه چې ولي د دیوال سوري ته نه دریري؟

ده ورته وویل : چې حدیث شریف ده (کل قرض جر نفعا فهو ربا) هر هغه قرض چې فایده ورباندې واخیستل شي هغه سود ده ، نو داسې نه چې زه دده د دیوال په سوري فایده واخلم او په سود کې واقع شم .
(مناقب امام ابی حنیفه رحمه الله)

Srak Magazine

شهادت امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور
(نور الله مرقدہ) ...

څلور ستر قایدانه صلاحیتونه ډیر کم په یوه شخص کې جمع
کيږي: حلم، شجاعت، جودات او غوره تدبیر. شهید منصور رحمه الله پر
یوه وخت د اڅلور واړه صفات لرل.

منصور رحمه الله هغه مخالف ته هم کورته ورته چې دی به یې په
بدو نومونو ښکارځه؛ هغه به تل د سختو پیښو او خطرونو پروخت ارام او
مطمئن ښکارېده او ټولې شورا ته به یې ویل چې تاسو ځانونه وساتئ زما
د مرګ او اسارت هیڅ فکر مکوي!

هغه به مجاهد ته دخپلې خولې ګوله ورنیمې ګوله اود شهیدانو کورنیو
او یتیمانوته یې جلا مالي بودیجه ساتله.

او د طالب غورځنګ دغه د بخت ستوری په داسې وخت کې وځلید
چې په سیمه، نړۍ او داخل کې د طالب غورځنګ د خپل منځي
تقسیم، کمزوري کولو او له مینځه وړلو ته په لویه پیمانه استخبارتي
اتحادونه شوي و، خو شهید منصور همدغه ستر اتحادونه په خپل تدبیر
ناکامه او کمزوري کړل.

